

VETERAN

Fédération Mondiale
des Anciens Combattants
World Veterans Federation

glasilo ZVEZE VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO • številka 37 • december 2008

Šrečno 2009

RAZPIS 5. VETERANSKEGA PRVENSTVA V VELESALOMU

5. prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo v veleslalomu ekipno in posamično. Na tekmovanje vabimo člane ZVVS, ki bodo tekmovali ekipno in posamično, kakor tudi tekmovalce združenja Sever ter tekmovalce ZČS, ki bodo smučali samo posamično.

Tekmovanje bo v soboto, 31. januarja 2009, na smučiščih Smučarskega centra Cerčno v okviru spominskega tekmovanja Partizanske smučine - Cerčno 45.

Izveček iz programa

Smučarski center Cerčno

9.00 Prihod tekmovalcev na smučišče, prevzem smučarskih vozovnic, dvig startnih števil, ogled prog
9.45 Otvoritev tekmovanja
11.00 Odprto veteransko prvenstvo Severnoprimske v veleslalomu - tekmujejo člani ZVVS, člani združenja Sever in člani ZSČ (smučarska proga Lom 4)

Hotel Cerčno

13.30 Zbor pred hotelom, nastop Pihalnega orkestra Eta Cerčno
14.00 Tovariško srečanje, kosilo
15.30 Zaključna slovesnost z razglasitvijo rezultatov

Osnovna pravila tekmovanja

Nastopajo lahko samo člani OZVVS iz vse Slovenije, člani združenja Sever in člani Zveze častnikov Slovenije.

Tekmovanje poteka posamično v naslednjih kategorijah:

- **moški do 46 let** (1962 in mlajši),
- **moški od 47 do 56 let** (od 1962 do 1952),
- **moški nad 57 let** (1951 in starejši),
- ženske (vseh starosti).

Vsi tekmovalci tekmujejo posamično.

Medalje za posamično tekmovanje, ki jih dobijo prvi trije v vsaki kategoriji, podeli Zveza veteranov vojne za Slovenijo.

Ekipno tekmujejo samo tekmovalci območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo. Za ekipno tekmovanje se štejeta po dva najboljša časa v vseh treh moških kategorijah (skupno šest časov).

Prve tri ekipe v trajno last prejmejo pokale, ki jih podeli Zveza veteranov vojne za Slovenijo.

Zmagovalna ekipa prejme (za obdobje enega leta) prehodni pokal odprtega veteranskega prvenstva Severnoprimske v veleslalomu, ki ga podeljuje ZVVS.

Člani ZVVS lahko nastopijo na prvenstvu Slovenske vojske v veleslalomu, vendar potem ne morejo nastopiti na veteranskem prvenstvu.

Posamezno OZVVS, Združenja Sever in OZ Zveze častnikov Slovenije lahko prijavi neomejeno število tekmovalcev.

Organizacija in izvedba tekmovanja: Trim klub Cerčno

Koordinatorja za odprto veteransko prvenstvo v veleslalomu:

Boris Jordan, GSM 041 482 519, in Franci Ferjančič, GSM 041 475 312.

Prijave tekmovalcev morajo obsegati naslednje podatke: ime in sedež OZVVS, Združenja Sever ali OZ ZČS, imena, priimke in letnice rojstva ter številke članskih izkaznic tekmovalk in tekmovalcev, ime in priimek ter telefonsko številko kontaktne osebe. Prijave sprejemamo najkasneje do ponedeljka, 26. januarja, do 19. ure, ko bo izvedeno žrebanje startnih števil (po možnosti po e-pošti). Naknadnih prijav po tem roku ne bo mogoče upoštevati. Svetujemo, da prijavite tudi tekmovalce, katerih udeležba še ni zanesljiva, ker to nič ne stane (vozovnice in hrana bodo obračunani po dejanski udeležbi).

Po tem roku (vsekakor pa pred petkom, 30. januarja) bomo vse ekipe obvestili o prejemu prijave in morebitnih dodatnih podrobnostih. Če ekipe ne bodo prejele potrditve, pomeni, da organizator prijave ni dobil. Ob morebitni preložitvi tekmovanja (vremenske razmere) vas bomo o tem pravočasno obvestili.

Vodje ekip prevzamejo pakete, ki vsebujejo bone za kosilo in startne številke, v Smučarskem centru Cerčno, in sicer ob blagajni vstopne postaje smučarske proge Brdo.

Za nakup smučarskih vozovnic vodje ekip predložijo naročilnico, na podlagi katere bo naknadno izstavljen račun. Naročilnica naj vsebuje popolne podatke o naročniku in se glasi na naslov dobavitelja: Hotel Cerčno, d.o.o., Sedejev trg 8, 5282 Cerčno.

Strošek na tekmovalca: smučarska vozovnica 13 evrov, kosilo 7,5 evra

Za veterane vojne za Slovenijo, ki tekmujejo za OZVVS, stroške prehrane (in izvedbe tekme) krije Zveza veteranov vojne za Slovenijo, ostale stroške za tekmovalce (smučarska vozovnica in prevoz) pa prijavitelji ekip.

Za spremljevalce, ki ne bodo smučali, stane povratna vožnja s sedežnico 3 evre.

Prijave (po možnosti na e-naslov) pošljite na:

franci.ferjancic@siol.net ali

Franci Ferjančič, Cesta na Plužne 8, 5282 Cerčno,

v sili tudi na GSM 041 475 312, ali

Boris Jordan, GSM 041 482 519.

Na svidenje v Smučarskem centru Cerčno na Črnem Vrhu nad Cerčnim!

Vsebina

40 let TO

Teritorialna obramba na Slovenskem 1968 -1990 ..... 8 -11

Za zgodovino

V Zavrhu že 23. spoštljivo počastili generala Maistra

V Prlekiji so se utrjevale korenine slovenstva 12-13

Dogovor

Dogovor o delovanju domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije 14

Novosti

Prenova spletnega portala www.zvvs.si 15

Iz območnih združenj

Veterani po neurju niso ostali sami. Po poti spominov. Da ne bi pozabili preteklosti. Rekordna udeležba na snežniškem pohodu. Onesnažena fontana pred spomenikom osamosvojitve v Kočevju. Kočevski veterani v deželi Martina Krpana. Veteranski šahovski turnir. Lov na lisice. Veliko zanimanje učencev in dijakov. Odkritje spominske plošče. Še vedno mirna roka in oster pogled. Pestro v rokovnjaškem gozdičku. V Celju proslava ob 40-letnici TO. Vukovar in njegove sledi vojne. Od športnega pedagoga do poveljnika TO. Sklenili nova prijateljstva. 67. obletnica dogodka na Čreti. Prepoznavna in uspešna organizacija. Peto srečanje privabilo 400 članov. Na pohodu po poteh Teritorialne obrambe. Izlet v neznano. Beseda je tokrat le napol vreme postala. Veterani preizkusili strelišče na Mlakah. Odkritje pomnika miru na Sabotinu. Tekmovanje v balinanju v Renčah. Vse kaže na to, da vplivamo na vreme. Pozabimo na sovraštvo in krepimo strpnost. Iz Mežiške doline v Posočje. Priznanje za najbolj urejeno ustanovo v občini Logatec. Najboljši ribiči so Ptujčani. Doživetja v parku vojaške zgodovine v Pivki. Praznično veteransko srečanje v Varpoljah. 11 let OZVVS Zgornja Gorenjska. Veteranski pevski zbor. Dan državnosti. 23. spominski pohod na Triglav. Dr. France Bučar na srečanju veteranov na Breznici. Zbiranje arhivskega gradiva na Gorenjskem. Josip vitez Pogačnik Spomenik Sintom. Prvo srečanje združenja vojnih invalidov '91. Komemoracija v Ukancu. Ekipni zmagovalci Velenjčani V Šmartnem ob Paki pri hiši mladih. Prvi helikopter SV opravil poslanstvo. Na Triglav, ko bo narava milejša. Tri spominske plošče. Laške veteranke in veterani na izletu. Pri brigadi zračne obrambe in letalstva. Izlet v neznano. Podpora slovenske vojske. Na Svetini nad Štorami o slovenskem uporništvu. Spomini so še živi. Ponosni na začetke slovenskega letalstva. Pri Pirnatovih o slovenskem osamosvojanju. Slovesnost pri domu veteranov. Tekmovanje na dan državnosti. Slovesno odkritje spomenika osamosvojitveni vojni za Slovenijo. Velenjčani znova odlični organizatorji. Odkritje spominskih plošč hraniteljem orožja Izlet štorskih veteranov v Prekmurje. Dolencu in Kovaču prehodni pokal. V Prekmurju dobili novo energijo. Odkritje spominskega obeležja na Malkovcu. Pozabimo na sovraštvo in krepimo strpnost. Priprave na 5. prvenstvo veteranov v veleslalomu

In memoriam

In memoriam 45

Nagradna križanka

Nagradna križanka 50

Spoštovane veteranke in veterani

Leto se izteka. Naše delo bomo ocenili na glavnem zboru v prihodnjem letu. Že sedaj pa lahko rečemo, da smo poslovali zadovoljivo, predvsem

v smislu izboljšanja finančnih prispevkov našim osnovnim organizacijam in poglobljenih stikov med vodstvom zveze in območnimi združenji. Te aktivnosti bomo v prihodnje še pospeševali.

Ugled organizacije pa se kaže tudi s prisotnostjo v širšem družbenem prostoru. Letos smo navezali stike s krovnimi organizacijami, in sicer z Zvezo združenj borcev za vrednote NOB, Zvezo slovenskih častnikov in Zvezo vojnih invalidov. Z vsemi bomo podpisali dogovore o trajnem sodelovanju, saj nas družijo iste vrednote in enaki cilji.

V septembru smo ob prisotnosti predsednika države podpisali dogovor o sodelovanju domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije. To je pomemben dokument, kjer bomo vsi podpisniki – osem po številu, skupaj nastopali pri ohranjanju in uveljavljanju domoljubja in domoljubnih vrednot, ohranjanju spomina na prelomne trenutke v boju za slovenski narod in domovino, z delom in vzgledom prenašali spomin in vrednote slovenskega osamosvojanja na mlajše rodove.

Iztekajoče se leto je bilo volilno ne samo za našo organizacijo, pač pa so potekale tudi državnozbornske volitve. Novoizvoljenim predstavnikom vlade smo čestitali in se tudi na kratko pisno predstavili z željo, da se čimprej sestanemo, predvsem s predsednikom vlade, ministrico za obrambo in ministrom za delo, družino in socialne zadeve. Glavni temi pogovorov bosta predstavitev organizacije in uveljavitev zahtev našega članstva po ustrezni zdravstveni oskrbi in socialni varnosti.

V imenu predsedstva ZVVS in sodelavcev strokovne službe ter v svojem imenu želim v prihajajočem letu 2009 vsem veterankam in veteranom osamosvojitvene vojne za Slovenijo obilo zdravja in osebne sreče.

Zmagoviti v vojni za samostojno Slovenijo bomo tudi zmagoviti v miru za uveljavitev naših pravic.

*Janez Pajer
vaš predsednik*

Glasilo Veteran je informativno glasilo
Zveze veteranov vojne za Slovenijo

e-naslov: zveza@zvvs.si; spletna stran: www.zvvs.si;

Glasilo Veteran je prvič izšlo maja 1996. Izhaja štirikrat letno; meseca marca, junija, septembra in decembra.

Izdajatelj: Predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo, p.p. 2780. Rojčeva ulica 16, 1110 Ljubljana; tel. (01) 524 17 84; (01) 540-20-65; faks (01) 524-26-88; matična št. 1211293, davčna št. 200075715; P.R. NLB – posl. Moste, Ljubljana, št. 02012-0089693246. **Odgovorni urednik:** dr. Marjan Toš. **Namestnik odgovornega urednika:** Bogdan Ladinik. **Člani uredništva:** Zdenko Zajc, Feliks Petrič, Mihael Petrovič ml., dr. Tomaž Kladnik in Boris Knific. **Zunanji sodelavec:** Cveto Erman (križanka). **Naslovnica in grafično-tehnična priprava:** Štefan Vidmar. **Lektorica:** Tanja Gregorič. **Grafični prelom:** Studio Luksuria, d.o.o., Ljubljana,; **Priprava in tisk:** tiskarna SCHWARZ d.o.o., Ljubljana; naklada: 23.000 izvodov

Prispevke za naslednjo številko glasila Veteran pošljite po elektronski pošti na elektronski naslov veteran@zvvs.si ali na CD mediju ali disketi 3,5« v urejevalniku Word for Windows na naslov: Zveza veteranov vojne za Slovenijo, uredništvo glasila Veteran, Rojčeva ulica 16, p.p. 2780, 1001 Ljubljana.

Nepodpisanih prispevkov ne objavljamo.

Urednikov pozdrav...

Cenjene veteranke in veterani, spoštovane bralke in bralci, pod zadnjo letošnjo številko našega glasila Veteran se podpisuje nova uredniška ekipa, ki je prevzela nevhvaležne naloge konec novembra in storila vse, da je 37. številka zagledala luč sveta. Imenovanje novega uredniškega odbora je trajalo dalj čas, kot je bilo pričakovano in zato se je marsikaj krepko zavleklo.

Pred vami je torej Veteran, kot ste ga bili doslej vajeni, brez kakršnihkoli večjih ali manjših grafičnih sprememb ali vsebinskih novosti. Tega enostavno nismo bili v stanju pripraviti, saj vsako resno in odgovorno delo zahteva svoj čas. In v uredništvu smo na konstitutivni seji sklenili, da bomo delali maksimalno odgovorno, transparentno in v dobro bralcev. Zato se bomo pričakovanih uredniških sprememb, ki pomenijo tudi nekaj grafičnih in oblikovalskih novosti, lotili šele z novim letnikom izhajanja glasila Veteran in to po predhodnih strokovnih verifikacijah in usklajevanju predlogov. Uredniška ekipa želi izpolniti vaša pričakovanja, zato smo se tega dela lotili maksimalno angažirano, strokovno, upoštevajoč mnoge dosedanje pozitivne rešitve in nakazane spremembe na bolje. Naše osnovno težišče mora biti lepša, boljša in predvsem vsebinsko kakovostna revija, po kateri boste radi segali vsi, ki ste z našo organizacijo tako ali drugače povezani. Želeli bi takšnega Veterana, po katerem bi občasno posegli tudi ljudje, ki sicer nimajo direktnega stika z našo organizacijo, a cenijo tradicijo slovenskega uporništvu 20. stoletja in spoštujejo izročilo slovenskega osamosvajanja 1990 – 1991. Predvsem pa bi bili veseli, če bi nas brali mlajši in iz naše vsebine pobrali tudi kaj uporabnega za vedenje in zgodovinski spomin na eno najpomembnejših zgodovinskih obdobij slovenstva in slovenske državnosti. Hotenj in želja je torej veliko, v uredništvo verjamemo, da jih bomo zmogli postopoma uresničiti tudi z vašo pomočjo. Vabljeni torej, da se nam oglasite z vašimi predlogi, pismi in pobudami za boljše vsebino in lepšo podobo. Veseli bomo sleherne pobude, tudi kritičnih razmišljanj in pripomb, pri čemer moramo vedeti, da vsega ni mogoče spremeniti čez noč in tudi sicer je lahko še tako dobra pobuda brez materialne podlage zgolj pobožna želja na papirju. Oglasite se nam torej in sporočite, kaj pričakujete in tudi kaj potrebujete. Potrudili se bomo, da boste na koncu z nami vendarle zadovoljni. V tem kontekstu lahko tudi pričakujete napovedane spremembe...

V dneh, ko se poslavljamo od starega leta in v pričakovanju dobrega in boljšega nazdravljamo novemu, je prav, da vam zaželimo obilo sreče, miru in osebnega zadovoljstva. Predvsem pa veliko zdravja, ki je naše največje bogastvo. Če bo zdravje in delo, bo tudi zaslužek za vsakdanje preživetje, ki je vedno težje. In še težje čase nam napovedujejo. Mnogim našim članom je že zdaj hudo, saj se socialna stiska nenehno pogloblja in pritiska. Zato je vsaka pomoč dobrodošla. Pomagati človeku v stiski je plemenito dejanje, pomagati tovarišu pa še nekaj več. Zato ostanimo tovariši in prijatelji, skupaj v dobrem in slabem, skupaj v miru, tako kot smo bili skupaj v vojni. Veteranska organizacija bo tem prizadevanjem sledila, v naših stolphih pa bo celovito izžarevalo njeno poslanstvo. Vključno s kritičnimi toni na rovaš napak in slabosti. Ob koncu naj mi bo dovoljeno, da se iskreno zahvalim prejšnji uredniški ekipi, celotnemu uredniškemu odboru, uredniku Jožetu Čibeju in novinarju Bojanu Kuntariču. In seveda vsem ostalim sodelavcem, ki so v zadnjih letih garali, da bi bil Veteran sprejemljiv za čimširši

krog bralcev. Pustili so trajne sledove in utrdili temelje Veterana, na katerih bomo lahko izvedli nadgradnjo. V marsičem so orali ledino, za kar jim velja še posebna zahvala. Verjamemo, da bodo na nek način ostali naši sotrudniki in sodelavci, saj več ljudi več ve. V našem

uredništvu so vrata odprta za vse dobre ideje in korektne pripombe. Kritični toni so vedno dobrodošli, predvsem tisti, ki so dobronamerni in pripomorejo k napredku. Prazno kritizerstvo pa naj ostane kje drugje, je namreč povsem neproduktivno in nekoristno, saj le pogloblja krizo medsebojnih odnosov in stopnjuje napetosti, kar na koncu konec ne koristi ne enim in ne drugim. Tudi demagogija in leporečje ne moreta prispevati k razvoju, zato se ju bomo poskušali izogibati. Skratka, pred nami je množica izzivov, ki jim bomo poskušali biti kos in v naše skupno dobro spraviti v življenje. Ali nam bo to uspelo, pa bo pokazal čas. Pred večerom dneva ne bi bilo dobro hvaliti....

Prejšnji odgovorni urednik Jože Čibej je v svojem razmišljanju zapisal, »da smo z velikimi težavami pripravili štiri številke v posameznem koledarskem letu. Ne vem, kakšno bo naše glasilo, ki bo izhajalo vsak mesec. Verjetno bo kopija Glasnika ZSČ. Prav z veseljem čakam čas po poletnih počitnicah, ko bom v svojem nabiralniku lahko vsak mesec našel kvalitetno glasilo Veteran, ki bo polno aktualnih vsebin za vso populacijo«. Verjamem, da so bile velike težave s pripravo posamezne številke. Tudi sam sem jih uvidel in to v pičem mesecu, ko se je potrdilo spoznanje, da bo tudi Veteranu potreben vsaj kanček profesionalizma. Brez tega bomo res težko shajali, čeprav so pričakovanja, da bi glasilo našli v vaših nabiralnikih vsak mesec, iluzorna in povsem nestvarna. Dolgoročno je to sicer možno, a ostanimo na realnih tleh in pri štirih številkah vsakega letnika. Naj bodo te vsebinsko bogate, raznolike in berljive. In prav to bi si najbolj želeli. Poleg množice vaših prispevkov, ki pričajo o dinamičnem dogajanju v območnih veteranskih združenjih in v veteranski organizaciji nasploh, si želimo več tehtnih novinarskih zapisov izpod peres poklicnih novinarjev in urednikov. Pričakujemo nove feljtonske prispevke, aktualne teme, vse pa na razumljivi ravni, saj Veteran ni ne strokovna ali znanstvena revija, ni prazen demagoški bilten ali strankarsko glasilo, ni dnevni ali mesečni časopis in predvsem ni del rumenega tiska. V bistvu je to stanovsko glasilo z ambicijo spoštovanja vredne revije, ki bo izpolnjevala tudi medijske standarde in normative. To je in ostaja naš poglobitveni cilj. Z vami in za vas!

Potegnili smo torej črto pod letošnji letnik in napovedali novega. Bodite z nami in ostanite naši zvesti bralci. Predvsem pa ostanimo iskreni veteranski tovariši in prijatelji, ki znamo stopiti skupaj, ko je to najbolj potrebno. In nenazadnje, naj vam v letu 2009 na vsakem koraku sije sonce....

Teritorialna obramba

na Slovenskem 1968-1990

Uvodna pojasnila

Za generale je bila TO velika prevara

Vrhovi JLA so v ustanovitvi TO videli republiško vojsko. Leta 1990 je armadni general Veljko Kadrijevič dejal, da je bila TO, kakršna je bila ustvarjena ob koncu šestdesetih in v začetku sedemdesetih let, v resnici velika prevara. Prav ta del skupnih oboroženih sil je predvsem v Sloveniji zelo napredoval, saj je TO postala sodobna vojaška organizacija, dobro organizirana, opremljena in izurjena. Bila je povezana s prebivalstvom in osredinjena v obrambno-varnostnem sistemu republike.

TO je postajala vedno pomembnejša in cenjena, ker je uspešno izobraževala in usposabljala ljudi za morebitni vseljudski odpor. Prilagajala se je času, spremembam, prebivalstvu in svojim pripadnikom. Prav to pa je povzročalo odpor vojske do TO, ki se je vse bolj stopnjeval, še posebno med ustvarjalci nove vojne doktrine. Vojaški vrh je hotel v celoti izničiti koncept dveh »enakopravnih« sestavin oboroženih sil.

Teritorialna obramba (TO) je bila oblikovana leta 1968 kot odgovor na agresijo Varšavskega pakta na Češkoslovaško republiko. Predstavljala je del oboroženih sil nekdanje skupne države. TO je bila sestavljena iz manevrskih in prostorskih enot. Udarne sile so bile brigade TO, ki so bile usposobljene in opremljene za bojevanje v vseh razmerah v posameznih pokrajinah. Prostorske enote so bile namenjene bojni kontroli ozemlja, zavarovanju določenih objektov, protiteroristični dejavnosti in varovanju meja po globini. Prispevek je pripravil podpolkovnik prof. Karlo Nanut.

Teritorialna obramba Slovenije je leta 1990 dosegla stopnjo, ko je postala generalskim vrhom prenevarna. Le pred letom 1990 je TO doživljala močne pretrese, sumničenja in omejitve ter nazadnje preračunano razorožitev. Ta položaj je lahko rešila le MSNZ kot nova vojaška formacija, ki je nastajala skrivoma, da bi preprečila morebitno nasilje ali celo agresijo JLA.

2. Slovenska TO leta 1968

Še preden je izvršni svet skupščine Socialistične republike Slovenije 20. novembra 1968 sprejel znameniti odlok o ustanovitvi štaba za splošni ljudski odpor Socialistične republike Slovenije (skrajšano štab za SLO SRS), je skupščina Socialistične republike Slovenije na podlagi 152. člena ustave SR Slovenije na seji republiškega zbora 28. oktobra 1968 sprejela sklepe in priporočila o nalogah na področju narodne obrambe. Oglejmo si najpomembnejše dele tega akta:

Skupščina SR Slovenije se strinja s programom obrambnih ukrepov sveta za narodno obrambo SRS in z delom republiškega se-

kretariata za narodno obrambo, ki zagotavljajo organiziranost in pripravljenost organov, organizacij in državljanov za uspešno uresničevanje načel vsesplošnega ljudskega odpora.

- Program obrambnih ukrepov ... , ki ga je sprejel svet za narodno obrambo SR Slovenije in se že izvaja, je treba stalno dopolnjevati ...
- Republiški upravni organi, občinske skupščine ... naj skladno s programom sveta za narodno obrambo

preizkusijo in dopolnijo svoje že obstoječe načrte obrambnih nalog in ukrepov. Pri tem naj upoštevajo vse nove možnosti in naloge, ki izhajajo iz razširjenih pristojnosti občinskih skupščin glede operativne uporabe enot TO ...

Navedel sem le bistvene opredelitve iz stališč republiške skupščine. Na osnovi tega je bil 20. novembra sprejet odlok o usta-

novitvi štaba za SLO SRS. Pomembna je tista vsebina tega odloka, ki je zapisana pod točko II. Opredeljeno je bilo, da štab:

- sodeluje v pripravah in pri uresničevanju načrtov za splošni ljudski odpor v SR Sloveniji;
- preučuje in spremlja sodobne oblike, metode in sredstva, zlasti oboroženega odpora ... ;
- ustanavlja in organizira eno-

te za oboroženi splošni ljudski odpor idr.;

- pri uresničevanju svojih nalog sodeluje z JLA in republiškim sekretariatom za narodno obrambo.

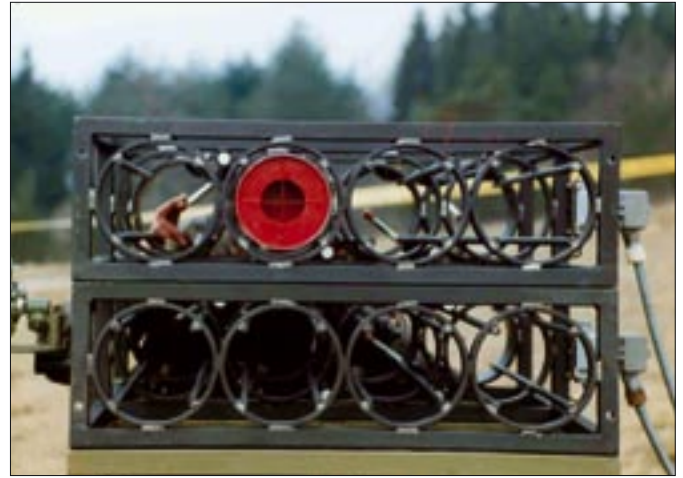
Dvojni pomen nove vojaške doktrine

Zanimivo je predvsem to, da se uporabljata pojma splošni ljud-

ski odpor in narodna obramba. Bojan Polak - Stjenka je v svojem prispevku v strokovni reviji Vojstvo pojasnil, zakaj to razlikovanje. Pravi, da je nastala nova vojna doktrina, ki so jo v Beogradu poimenovali doktrina splošne ljudske obrambe. V Sloveniji je bila seveda ta doktrina takoj sprejeta, dodelana in imenovana doktrina splošnega ljudskega odpora. Beseda odpor naj bi bila zapisana in uporabljena zato, ker pomeni aktivnejšo in agresivnejšo obliko delovanja. Splošni ljudski odpor so Slovenci sprejeli, tako ugotavlja Bojan Polak - Stjenka, z vso odgovornostjo, saj je postal pravo ljudsko gibanje.

Obrambni koncept in splošni ljudski odpor, v katerem je bila vloga TO izpostavljena, so obravnavali izredno resno in zavzeto. V tem konceptu so začutili možnost za razvoj svoje lastne vojske. V Sloveniji je tako nastajala, tudi po zaslugi izvrstnih

poveljnikov TO Slovenije, bojno usposobljena in patriotsko motivirana republiška oziroma slovenska vojska. Ta vojska je bila trdno povezana z različnimi strukturami v republiki pa tudi z narodom.

Tako se je že leta 1968 uveljavilo tisto, po čemer so Slovenci hrepeneli že od let 1919 in 1945, ker so v teh letih prvič in drugič izgubili svojo vojsko. Kar je nastajalo po letu 1968 kot nova slovenska vojaška sila, je nastajalo zato, ker so se ljudje zavedali, da le oborožena in organizirana ter usposobljena vojska zagotavlja razvoj in obstanek slovenstva.

3. Kratak prikaz razvoja TO na Slovenskem do leta 1990

V zakonu o narodni obrambi, ki je bil objavljen v Beogradu 12. februarja 1969, je bilo opredeljeno, da tvorijo oborožene sile celoto, organizirane pa so v for-

macijah JLA in v formacijah TO. Kakšna sta organizacija in dejavnost TO, je bilo opredeljeno v drugem poglavju tega zakona. Opozoril bi le na dve bistveni določili tega zakona. Določeno je bilo, da se enote TO samostojno ali skupaj z JLA z orožjem bojujejo zoper sovražnika in da so občine, pokrajine in republike ter delovne organizacije od-

govorne za organiziranje in pripravo svojih enot TO. V tem zakonu je določeno, da republika ureja v skladu s svojim ustavnim položajem splošno politiko in zasnovo obrambe dežele (dežela - verjetno neprevedeno - op. K. N.) in v skladu z osnovami načrtov in priprav za obrambo, ki jih določa federacija, splošno narodno obrambo.

Med vojno pa republika vodi splošni narodni odpor. V 48. členu je že na začetku zapisano, da je republika (in pokrajine) odgovorna za organizacijo TO. Podobne opredelitve o splošni narodni obrambi in splošnem narodnem odporu so zapisane tudi za občine.

TO v pristojnosti republike in občin

Zakon o narodni obrambi je tako določil, da sta republika in občina subjekt v času priprav na vojno in tudi v njej, saj tako ena kot druga vodita splošni narodni odpor. Verjetno bi ob boljšem prevodu zveznega uradnega lista izraz narodni prevedli v ljudski. Teritorialna obramba je bila z leti že dobro organizirana in usposobljena. Na Slovenskem so se dobro zavedali njenega pomena, saj je ostal spomin na slovenske oborožene enote v minuli vojni. Mogoče je prav za-

radi tega v zakonu o splošnem ljudskem odporu, ki je bil sprejet 23. julija 1971, zapisano, da splošni ljudski odpor temelji na izkušnjah in tradicijah narodno-osvobodilnega boja. Preden pa pride do splošnega ljudskega odpora, se morajo, tako je zapisano v tem zakonu, na Slovenskem pripravljati na obrambo. V uvodnih načelih je poudarjeno, da oborožen boj vodijo JLA in partizanske enote kot enote teritorialne obrambe. V tem zakonu se ne uporablja izraz teritorialna obramba, ampak partizanske enote. Zakaj? Ker so v zakonu partizanske enote mišljene kot enote teritorialne obrambe.

Zakon o splošnem ljudskem odporu je zelo podroben, saj so natančno opredeljene zadolžitve glavnega štaba za splošni ljudski odpor (SLO), republiškega sekretariata za narodno obrambo in občin. Pomembne so bile naloge glavnega štaba za SLO, saj je bil med drugim zadolžen tudi za preučevanje, spremljanje in uveljavljanje sodobnih oblik, metod in sredstev SLO. V njegove pristojnosti je med drugim spadalo oblikovanje osnov

gov pomen je danes premalo znan. O njem se je navadno govorilo le takrat, ko se je določalo, kdaj je bila ustanovljena slovenska TO. Iz osebnih izkušenj vem, da je bil 20. november, dan TO, le bleda senca v primerjavi z 22. decembrom, dnevom JLA. Ne glede na zunanja obeležja in manifestacije so pripadniki TO vedeli, kakšen pomen ima teritorialna obramba za Slovence. V revijah, še posebno v Naši obrambi, in časopisih je bilo vse več prispevkov o usposabljanju pripadnikov TO. Usposabljanja so bila iz leta v leto vsebinsko popolnejša in uspešnejša, saj so teritorialci svojim štabom in poveljstvom najbolj zamerili, če so morali oditi na vaje, ki niso bile dobro pripravljene ali izpeljane. Vsi pripadniki TO, od najbolj odgovornih na republiški ravni do tistih, ki so bili vključeni npr. v enote v krajevnih skupnostih, so želeli, da bi bila slovenska TO kar najbolje usposobljena in oborožena. Prav to je povzročilo, da se je JLA čutila ogroženo, saj sta bila poveljnik Bojan Polak - Stjenka in politikomisar Albert Jakopič - Kajtimir leta 1974 odstavljeni, ker sta hotela obo-

Teritorialna obramba je bila oblikovana leta 1968 kot odgovor na agresijo Varšavskega pakta na Češkoslovaško republiko. Predstavljala je del oboroženih sil nekdanje skupne države. TO je bila sestavljena iz manevrskih in prostorskih enot. Udarne sile so bile brigade TO, ki so bile usposobljene in opremljene za bojevanje v vseh razmerah v posameznih pokrajinah. Prostorske enote so bile namenjene bojni kontroli ozemlja, zavarovanju določenih objektov, protiteroristični dejavnosti in varovanju meja po globini. Prispevek o TO je pripravil podpolkovnik prof. Karlo Nanut.

in doktrine za delovanje partizanskih enot in uresničevanje osnovnih operativno-taktičnih pravil, ki jih za partizanske enote predpisuje vrhovni poveljnik. Poleg tega je bil pristojen za usklajevanje delovanja partizanskih enot s pripravami in načrti ter dejavnostjo JLA v Sloveniji.

JLA se čuti ogroženo

Teritorialna obramba na Slovenskem oziroma partizanske enote so bile podrejene avtoritativnemu organu vodenja in poveljevanja - štabu za SLO. Nje-

rožiti pripadnike TO z orožjem (približno 500 brzostrelk in gram), ki je bilo kupljeno brez privoljenja JLA.

V zakonu o ljudski obrambi, ki je bil sprejet 29. septembra 1976, je bilo zopet poudarjeno, da SR Slovenija organizira in gradi ljudsko obrambo, med vojno pa vodi splošni ljudski odpor. Tudi zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti opredeljuje pravice in dolžnosti Slovence v splošni ljudski obrambi in splošnem ljudskem odporu, kjer je oborožen boj odločujoča oblika upiranja agresiji.

Pomembne zakonske spremembe

Od leta 1971 do 1976 so bile v slovenski TO uvedene številne spremembe. V 79. členu zakona iz leta 1976 je bilo podrobno opredeljeno, da obseg in sestava TO določa Predsedstvo SRS na predlog poveljnika TO Slovenije. To je bila pomembna opredelitev, saj imata obseg in sestava vojaških formacij poseben pomen pri oblikovanju obrambe in (v vojni) splošnega ljudskega odpora. Poveljnik TO je bil Predsedstvu SRS odgovoren za uresničevanje nalog TO, ki so bile določene z obrambnim načrtom SR Slovenije. Temu organu in vrhovnemu poveljniku oboroženih sil je bil odgovoren tudi za organiziranje in pripravljenost štabov, enot in zavodov TO. Za bojno pripravljenost in uporabo enot je bil poveljnik TO odgovoren izključno vrhovnemu poveljniku oboroženih sil. V republiki je imel pomembno vlogo svet za ljudsko obrambo. Strokovne zadeve s področja TO je zanj opravljal republiški štab za TO. Imenovanje in razrešitev poveljnika TO Slovenije je predsedstvo SRS predlagalo vrhovnemu poveljniku oboroženih sil.

Tudi republiški štab za TO je imel pomembne pristojnosti, saj je moral zagotavljati vodenje in poveljevanje vseh štabov, enot in zavodov TO v republiki. Njegova prednostna naloga je bila, da zagotavlja organiziranje vseljidskega oboroženega odpora in vodi ter poveljuje je štabom, enotam in zavodom TO. Menim, da je bil republiški štab za TO zadolžen za izvajanje bojnega delovanja na operativni ravni, hkrati pa je bil soodgovoren za pravilno in uspešno izvajanje taktičnih nalog. Te so izvajali podrejeni štabi (pokrajinski, občinski, mestni, krajevnih skupnosti in v temeljnih in drugih organizacijah združena dela).

Vloga narodne zaščite

V zakonu iz leta 1976 so bile opredeljene naloge odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito (odbori za SLO ter DS) v krajevnih skupnostih

(KS) in delovnih organizacijah (takrat TOZD, OZD idr.). V KS so odbori za SLO in DS skrbeli za organiziranje ter usposabljanje TO. Prav tako so morali odbori za SLO in DS v delovnih organizacijah poskrbeti za organiziranje ter usposabljanje TO. Podobno nalogo je imel na ravni občine svet občinske skupščine za SLO in DS. V zakonu o SLO in DS, ki je bil sprejet 28. septembra 1982, so dobili pomembno vlogo komiteji za SLO in DS. Komiteji so (kot izpostave Zveze komunistov) odločali tudi o uporabi TO od republiške ravni do krajevnih skupnosti. Tako je postal sistem SLO in DS skoraj nepregleden, saj so odbori za SLO in DS še vedno delovali tam, kjer ni bilo komitejev za SLO in DS. Komiteji za SLO in DS so imeli takrat izredno pomembno vlogo, ki pa je bila zgolj prestižnega in še bolj političnonadzornega pomena. Iluzija je bila, da bi komiteji prispevali k funkcionalnosti in usposobljenosti TO. V zakonu so bile naloge pripadnikov narodne zaščite zelo podrobno opredeljene, vendar neizvedljive, ker pripadnikov niso nikoli organizirali ali usposobili za naloge, ki so bile predvidene predvsem v zaostrenih razmerah. Govorilo se je, da je to slovenska posebnost. Kdo bi si takrat mislil, da bo prav zakonska opredelitev vloge narodne zaščite leta 1990 omogočila oblikovanje MSNZ in s tem prenovo TO.

Učinkovitost TO se je nenehno preverjala

S tem zakonom je bila zmanjšana vloga komandanta TO, saj ni bilo več opredeljeno tako kot v zakonu iz leta 1976, da obseg in sestava TO določa Predsedstvo SRS na predlog komandanta TO Slovenije. V TO so bile občasno opravljene reorganizacije, ena obsežnejših pa je bila leta 1975. V omenjeni reorganizaciji so se oblikovali štabi na ravneh, ki jih do tega leta ni bilo: RŠTO, PŠTO (šest štabov), OŠTO (62 štabov), štabi za TO v KS in OZD. Organiziranih je bilo 19 brigad TO, ki so bile v sestavi manevrskih enot. Vse drugo je bilo v prostorskih strukturah (splošne enote, vodi, čete TO v KS in OZD, pa

tudi odredi TO na ravni občin). Oblikuje se več enot glede na vsebino oboroženega boja za protispecialno delovanje, in sicer protiletalske, letalske, diverzantske in inženirske enote, enote za zvezo, protidesantne ... Vse te novosti so bile zajete v zakonu o ljudski obrambi, ki je bil sprejet leta 1976.

Enote TO so se izkazale na različnih vojaških vajah, ki so bile opisane v reviji Naša obramba. Predstavili so vaje posameznih enot pa tudi kompleksne taktične združene vaje, kjer so sodelovale enote TO z raznovrstno oborožitvijo. Na teh vajah so večkrat sodelovale tudi enote JLA in pokazalo se je, da so pripadniki TO enakovredni ali celo boljši od njih. V časopisu Delo je novinar Branko Soban 13. decembra 1986 ob praznovanju polnoletnosti TO zapisal: »V zadnjih petih letih so bile enote TO iz Slovenije kar trikrat najboljše v državi. Letos se za to lovoriko poteguje enota Milana Majcna iz Dolenjske pokrajine. Na nedavni vaji, ki jo je ocenjevala glavna inšpekcija ljudske obrambe iz Beograda, je enota zbrala 83 odstotkov možnih točk.«

Nenehni pritiski armadnega vrha

Preimenovanje generalštaba JLA v generalštab oboroženih sil leta 1986 je slovenska TO občutila kot nekaj negativnega. Naslednje leto je začela nastajati doktrina o uporabi TO. Predvideno je bilo, da se TO podredi JLA. Pristojnost občin in republike bi bila v tem, da bi zagotavljale le finančna sredstva. Janez Slapar je v Vojstvu opisal, kateri negativni razlogi so vplivali na TO, da se je poslabšala njena bojna pripravljenost. Naštel jih bom le nekaj: podrejanje brigad poveljstvom JLA, neustrezno financiranje PŠTO, lokalni vplivi, ekonomska kriza v Jugoslaviji, skrajšano usposabljanje enot TO idr. Ne glede na težave pa so se pripadniki slovenske TO zavzemali za to, da se ta institucija okrepi in doseže, da ne bi bila več pod pokroviteljstvom JLA, saj so bili mnogi aktivni častniki JLA razporejeni v štabe in enote TO.

Kako to, da je bila TO od leta 1968 pa do 1990 kljub vsem težavam tako uspešna? Razlogov je bilo več, dejstvo pa je, da bi bila TO leta 1990, še posebno po odvzemu orožja, ohromljena in vojaško neučinkovita. V tem usodnem času se je organizirala MSNZ, z njeno pomočjo se je TO popolnoma revitalizirala. Po njeni prenovi in združitvi s pripadniki MSNZ je bila TO zopet visoko bojno pripravljena, kar se je pokazalo leta 1991.

Priprava za osamosvojitve Slovenije

V začetku marca 1990 so bili sprejeti ustavni amandmaji, zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Ta zakon postane politično nevtralen, vendar je bil le prehodnega značaja, saj se je kmalu po njegovem sprejetju začela razprava o zakonu, ki se 29. marca 1991 imenuje zakon o obrambi in zaščiti. Zakon o spremembah in dopolnitvah o SLO in DS je pomemben tudi zato, ker se zunaj političnih struktur in njihovega vpliva opredelijo naloge štabov in komandantov TO na občinski, mestni, pokrajinski in republiški ravni. S tem se povečajo pristojnosti Republike Slovenije. Vzpostavijo se tudi nova razmerja med Predsedstvom Republike Slovenije in SFRJ, saj Predsedstvo RS odloča o izjemni uporabi TO in izrednih razmerah. JLA vedno bolj spoznava, da je izgubila svojo dominantno vlogo v slovenskem pojmovanju, poleg tega pa tudi legitimnost. 27. in 28. septembra 1990 je slovenska skupščina sprejela nov sveženj ustavnih amandmajev, s katerimi je odpravila veljavnost zveznih aktov, če so bili v nasprotju z republiško ustavo. S posebnim amandmajem je določila, da so služenje vojaškega roka, urejanje republiške TO in še nekatere druga vprašanja s tega področja v izključni pristojnosti republike. Pika na i je bila postavljena 4. oktobra, ko je parlament (republiška skupščina - op. K. N.) sprejel še ustavni zakon, s katerim je v Sloveniji delno ali v celoti razveljavil

27 zveznih zakonov. Slovenija se je dejansko začela umikati iz jugoslovanskega pravnega sistema.

Kateri zakoni se uporabljajo in kaj je skladno z ustavnimi zakoni, je bilo določeno v amandmaju XCVI. Za naš obrambni sistem je bil izrednega pomena ustavni amandma XCVII. V njegovih treh točkah je bilo zapisano:

1. Skupščina Republike Slovenije z zakonom ureja način služenja vojaškega roka in druga vprašanja vojaške obveznosti.

Republika Slovenija ureja teritorialno obrambo.

Predsedstvo Republike Slovenije imenuje in razrešuje komandanta teritorialne obrambe Slovenije.

V ustavnem zakonu za izvedbo ustavnih amandmajev XCVI in XCVII k ustavi Republike Slovenije na področju ljudske obrambe je bilo poudarjeno naslednje: Predsedstvo Republike Slovenije vodi in povečuje TO Republike Slovenije v miru in odloča o uporabi TO v izrednih razmerah. Poleg tega je bilo opredeljeno, da je komandant TO odgovoren v miru in izrednih razmerah predsedstvu RS. Pomembno je bilo tudi določilo, da se služi vojaški rok praviloma v Sloveniji.

Zasedba RŠTO in reorganizacija TO

Takoj po sprejetju teh ustavnih amandmajev so se v Beogradu odločili, da si morajo dokončno podrediti TO Republike Slovenije. To naj bi se dokazalo z zasedbo RŠTO, kar se je v začetku oktobra tudi zgodilo. Do zasedbe RŠTO je prišlo predvsem zato, ker general Hočevar ni hotel predati dolžnosti novemu v. d. načelnika RŠTO Janezu Slaparju. Začetek oktobra je bil odločilno obdobje. To je spremljal tudi časopis Delo. V začetku tega meseca je v njem zapisano: »Igor Bavčar je sporočil, da je načelnik narodne zaščite Anton Krkovič včeraj Janezu Slaparju, v. d. načelnika štaba TO Slovenije, izročil poveljstvo nad manevrsko strukturo narodne zaščite. Pri tem gre, kot je dejal Bavčar, za več

deset tisoč oboroženih moških. To manevrsko strukturo so ustanovili v skladu z republiškim zakonom o SLO in OS. Skupaj z organi za notranje zadeve je v minulih mesecih nadomeščala nekatere strukture TO, ki je bila zaradi znanih zapletov in odvzema orožja precej okrnjena. S sprejetjem amandmajev in ustavnega zakona se je zdaj ta del narodne zaščite razformiral oziroma prešel v sestavo TO.«

Pred koncem leta je bila izvedena tudi prva reorganizacija prenovljene TO. Namesto prejšnjih trinajst je bilo oblikovanih sedem pokrajin. Tako so bile konec decembra 1990 na ozemlju Slovenije naslednje pokrajine: Dolenjska, Gorenjska, Južno-primorska, Severno-primorska, Ljubljanska, Vzhodnoštajerska in Zahodnoštajerska.

**Podpolkovnik
Karlo Nanut, prof.
Foto: Arhiv CVZO**

Viri in literatura:

1. Naša obramba (več števil, še posebej št. 11-12/1990).
  2. Vojstvo, Ministrstvo za obrambo, 1999, 99-5 (povzetki člankov Bojana Polaka - Štjenke, Milovana Zorca in Janeza Slaparja).
  3. Teritorialna odbrana, Vojaška biblioteka, Beograd, 1970.
  4. Revija Slovenska vojska, letnik VI-III O, 9. junij 2000.
  5. Veteran vojne za Slovenijo, Predsedstvo ZVVS, Ljubljana, 1998.
  6. Uradni list SRS, št. 341/1968.
  7. Uradni list SRS, št. 36/1968.
  8. Uradni list SFRJ, št. 8/1969.
  9. Uradni list SRS, št. 5/1969.
  10. Uradni list SRS, št. 281/1971.
  11. Uradni list SRS, št. 231/1976.
  12. Uradni list SRS, št. 35/1982.
  13. Uradni list RS, št. 9/1990.
  14. Uradni list, št. 35/1990.
  15. Branko Soban: Teritorialna obramba je polnoletna. Delo, 13. december 1986.
  16. Strategija orožane borbe, Centar za stratejska istraživanja GŠ JNA, Beograd, 1983.
  17. Strategija oboroženega boja, Centar za strateške raziskave GŠ JLA, Beograd, 1985.
  18. Časopis Narodna armija, leto XLV, št. 2682.
  19. Karlo Nanut: Učna gradiva, ki se uporabljajo v šolah in programih CVŠ.
- Usposabljanje pripadnikov TO z minometi
  - V TO je delovalo tudi vojaško disciplinsko sodišče.
  - Teritorialci na pohodu po naselju
  - Obstajal je tudi pravilnik o delovnem času v TO.

DEVETDESETA OBLETNICA BOJEV ZA SEVERNO SLOVENSKO MEJO

V Zavrhu že 23. spoštljivo počastili generala Maistra

V Zavrhu v Slovenskih goricah so bile konec novembra že 23. Maistrove spominke prireditve, s katerimi so vnovič nad vse spoštljivo počastili zgodovinski spomin na generala Rudolfa Maistra in njegove soborce za severno mejo slovensko v prelomnih dogodkih po koncu prve svetovne vojne. Organizatorja dogajanja v Zavrhu, ki ima globoke korenine in je od vsega začetka eno samo veliko spoštovanje odločnega generala in njegovih neprecenljivih vrednot, sta bila vnovič lenarška občina in domače Turistično društvo Rudolfa Maistra -Vojanova iz Zavrha.

Po uvodnih koračnicah pihalne godbe Svoboda iz Maribora na dvorišču nekdanje Štupičeve vile in po svečani položitvi venca k Maistrovemu kipu na pročelju završkega doma kulture se je dogajanje preselilo v dvorano, ki je bila znova pretesna za vse Maistrove častilce. Poleg domačinov se je zbralo tudi veliko uglednih gostov, med njimi **Sonja Maister**, **Katica Lešnik** (legendarna »završka Katrca« ali tudi »Maistrova Katica«), visoki predstavniki Slovenske vojske, veteranskih organizacij, lenarškega Društva generala Maistra in domoljubi iz vse Slovenije. Udeleženci so nagovorili in pozdravili predsednica sveta Krajevne skupnosti Voličina **Dragica Bezjak**, lenarška podžupanja **Marija Zlodej** in poveljnik 72. brigade Slovenske vojske iz mariborske Vojašnice generala Maistra, podpolkovnik

Ernest Anželj. Vsi so izpostavili vlogo in pomen generala Maistra v odločilnem zgodovinskem obdobju in njegove vrednote za sodobni čas, ko je domoljubje izjemno pomembna vrednota in ga je treba nenehno krepiti. Udeleženci so nato spremljali pripevke na okrogli mizi General Rudolf Maister devetdeset let po prevratnih časih 19-18/1919 v Mariboru in Slovenskih goricah, s katero so organizatorji opozorili na zgodovinske prelomnice in dogodke ob koncu prve svetovne vojne. Še zlasti so izpostavili

li vlogo in pomene generala Maistra v prizadevanjih za slovenski Maribor in v bojih za severno slovensko mejo na Štajerskem in Koroškem. Maistrova dejanja so odločno podprli tudi v Lenartu, od koder so tako kot iz drugih slovenskogoriških krajev prihajali številni prostovoljci - Maistrovi borci. Predsednik lenarškega narodnega sveta leta 1918 in veliki slovenskogoriški narodnjak dr. Milan Gorišek pa je pomagal Maistrovi vojski tudi z denarjem. Okrogla miza je bila deležna velike pozornosti in očitno ostaja stalnica Maistrovih prireditev v Zavrhu. Dolej so namreč celovito predstavili že mnoge dogodke in njihove nosilce iz tega obdobja v širšem in zlasti ožjem, lokalnem okolju, kar je bil dragocen prispevek v zakladnico krajevnega zgodovinopisja.

Pravo praznično dogajanje v Zavrhu so obogatili z odprtjem pregledne razstave General Maister in njegov čas, ki jo je pripravil direktor ptujskega pokrajinskega muzeja **Aleš Arih**. Brez nje ne bi bilo Maistrovega Zavrha, saj je bil že v začetku 80-ih let minulega stoletja med pobudniki ohranjanja spomina na generala in pesnika, za kar so mu domačini izjemno hvaležni. Pripravili in izvedli so tudi doživet kulturno-umetniški program, v katerem so nastopili Žan Trobas, Monika Heričko, Silvo Safran in vokalni trio Samson. Vodila in povezovala ga je Darinka Čobec.

Dr. Marjan Toš

140. OBLETNICA PRVEGA SLOVENSKEGA TABORA V LJUTOMERU

V Prlekiji so se utrjevale korenine slovenstva

Slovenci smo leta 1991 uresnili sanje svojih prednikov, ki so že pred 140 leti v takrat zelo naprednem Ljutomeru organizirali prvi slovenski tabor in postavili zahtevo po zedinjeni Sloveniji.

Občina Ljutomer se je odločila, da ta visoki jubilej slavnostno zaznamuje z več prireditvami in velikim zborovanjem na istem mestu v Sršenovem logu, danes Parku prvega slovenskega tabora, kjer so zborovali naši rojaki pred 140 leti. Na predvečer proslave smo na prenovljenem Glavnem trgu v Ljutomeru odkrili doprsni kip dr. Radoslava Razlaga, predsednika prvega slovenskega tabora.

Le slabih sto metrov od Glavnega trga smo na stavbi odkrili spominsko ploščo ob 40. obletnici otvoritve prve samopostrežne trgovine v Sloveniji in tretje v takratni Jugoslaviji. V galeriji so pripravili razstavo o razvoju Ljutomera skozi zgodovino, kot je bil prikazan na razglednicah skozi čas.

Občina in njen župan Franc Jurša sta na predlog naše OZVVS in predsednika Filipiča sprejela pobudo, da proslavo počastijo praporščaki in uniformirani veterani. Akcijo sta podprla predsednik Janez Pajer in generalni sekretar Mitja Jankovič. Tako smo se lotili priprav in rezultat je bil veličasten, saj se je

proslave kljub dopustniškemu času udeležilo 48 veteranskih praporščakov s prapori in 96 veteranov v slavnostnih veteranskih oblekah oz. skupaj 144 uniformiranih veteranov. Prihod in postroj praporščakov in veteranov sta bila veličastna, le s Protokolom RS se mora zveza dogovoriti, kakšno vlogo imajo prapori, da ne bo videti, kot da smo na takih proslavah nebodijhtreba.

Ob 9. uri smo se vsi društveni praporščaki in člani postrojili in v slavnostnem sprevedu krenili proti Parku prvega slovenskega tabora, kjer je bila osrednja proslava. Slavnostni govornik je bil predsednik vla-

de Janez Janša. V svojem govoru je večkrat omenil zaslugo Ljutomerčanov in Prlekov za organizacijo tega in vseh naslednjih 16 taborov, saj sta takratna Prlekija in njena prestolnica Ljutomer premogli ogromno intelektualcev in slovenskih velmož, ki so bili izredno napredni, zato je tudi lahko bila postavljena zahteva po zedinjeni Sloveniji, po uporabi slovenščine v šolah in cerkvah ter še mnogo drugih zahtev. Večina teh se je uresničila šele ob osamosvojitvi 1991. leta, na kar je lahko naša generacija izjemno ponosna.

Marko Milič

Dogovor o delovanju domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije

Podpis dogovora o medsebojnem sodelovanju in delovanju domoljubnih in veteranskih organizacij pri predsedniku RS dr. Danilu Türku.

V torek, 16. 9. 2008, smo pod pokroviteljstvom predsednika države dr. Danila Türka domoljubne in veteranske organizacije podpisale dogovor o medsebojnem sodelovanju in delovanju.

Organizacije, ki so podpisale sporazum, so:

- Zveza društev General Maister,
- Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij TIGR Primorske,
- Zveza združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije,
- Zveza društev vojnih invalidov Slovenije,
- Zveza veteranov vojne za Slovenijo,
- Zveza slovenskih častnikov,
- Zveza policijskih veteranskih društev Sever in
- Društvo MORIS Kočevska Reka.

Domoljubne in veteranske organizacije bodo usklajevale svojo dejavnost in sodelovale pri uresničevanju ciljev in nalog skupnega pomena in interesa, zlasti pri ohranjanju in uveljavljanju domoljubja in domoljubnih vrednot, ohranjanju in negovanju spomina na prelomne trenutke v boju za slovenski narod in domovino, ohranjanju vrednot, ustvarjenih v bojih za osamosvojitve Slovenije skozi zgodovino, prizadevanju za mir v svetu in za uveljavitev splošne deklaracije v človekovih pravicah.

S podpisom tega sporazuma smo zaznamovali 21. september, ki ga je OZN razglasila za svetovni dan miru. Prav veteranske organizacije so najbolj poklicane k razširjanju ideje miru, saj smo sami doživeli izkušnjo oboroženega spopada in nam je mir še toliko večja vrednota.

Kot je v nagovoru ob podpisu dogovora dejal predsednik dr. Danilo Türk, je danes dan dvojne simbolike, simbolike domoljubja in simbolike miru. Poudaril je, da so se veteranske in domoljubne organizacije prvič dogovorile za skupno izjavo in sodelovanje. Ob tem je izpostavil, da prizadevanje za mir nikoli ne zastane, saj je mir vrednota, ki jo je treba nenehno čuvati in za katero si je treba od nekdaj prizadevati. Po besedah predsednika se v Sloveniji njene vrednote zavedamo zato, ker smo se morali za našo svobodo in našo neodvisnost boriti tudi

z orožjem v roki. Danes se te vrednote razvijajo in branijo v demokratičnem kontekstu, je poudaril predsednik in dodal, da današnje domoljubje vsebuje tudi sestavine, kot so demokratično odločanje, ohranjanje demokratične tradicije, razvijanje novih vsebin demokracije, prizadevanja proti korupciji in splošna skrb za krepitev kakovosti v naši družbi.

Mitja JANKOVIČ
generalni sekretar ZVVS

Rekreacijsko
Turistični **Jakec**
Center TRIJE KRALJI

Daje članom ZVVS **10% popust**

ob nakupu smučarske vozovnice na Treh kraljih.

Jožica Juhart s.p. Planina pod Šumikom 5, 2316 Zg. Ložnica

Božo Juhart – Jakec
RTC Trije kralji

TEL.: (02) 803 45 06, FAX: (02) 803 45 07, Gsm.: 041 606 067
E-POŠTA: penzion.jakec@siol.net, HTTP://www.jakec-sp.si

Prenova spletnega portala www.zvvs.si

Predsedstvo ZVVS se je odločilo za projekt prenove spletnega portala www.zvvs.si.

Prenova prinaša oblikovne, tehnološke in vsebinske spremembe. Vanjo bodo vključene vsebinske nadgradnje, večji poudarek bo namenjen avdio in videovsebinam. Obstoječemu sklopu novic bodo dodani novi sklopi oziroma vsebine (novice in dogodki, aktivnosti, multimedija, OZVVS, vojna 1991, ZVVS, zanimivosti, osebni dostop do članske evidence, pomniki, forum, peticije, kvizi ...). Spletne strani bodo zasnovane s sistemom za upravljanje vsebin, ki bo urednikom – administratorjem območnih združenj omogočal enostavno urejanje in ažuriranje vsebin in sprotno vnašanje ter objavo novih aktualnih vsebin, ki bodo uporabnike vedno znova pritegnile k obisku.

Spletni portal www.zvvs.si bo sestavljen iz **sedmih osnovnih delov**. Teh sedem delov sestavlja spletno stran, katere vsebina bo povezana z osamosvojitveno vojno 1990-1991 ter delovanjem in aktivnostmi Zveze veteranov vojne za Slovenijo kakor tudi njenih območnih združenj. Za vsak del je podana obrazložitev.

Domača stran

Domača stran v osnovi vsebuje pet enot, ki sestavljajo vsebino, tem se lahko po želji dodajo tudi:

- naslovni tekst
- prijavnih modul (omogočal bo prijavo uporabnikov na portal)
- hitri dostop (tukaj bodo uporabnikom na voljo povezave na strani, ki jih pogosto obiščejo)
- modul z novicami, dogodki, aktivnostmi (uporabnik se bo lahko seznanil z zadnjimi novicami, dogodki in aktivnostmi. Podatke bo mogoče filtrirati glede na željeno vrsto podatkov.)
- modul multimedije (prikaz naključnih slik, videoposnetkov in besedil)

1. Novice in dogodki

Te podstrani bodo namenjene seznanjanju z aktualnimi novicami in dogodki. Novice in dogodki bodo prikazani kronološko, uporabnik pa bo lahko z uporabo filtrov izbral, katera področja in skupine novic si bo želel ogledati, se pravi ali na nivoju celotne Slovenije ali posameznih OZVVS, prav tako bodo novice razdeljene na kategorije, med katerimi boste lahko izbirali (šport, obvestila, rezultate, rekreacijo, pohode ...). S temi filtri bomo lahko zagotovili, da bo vsak obiskovalec na portalu redno seznanjen z dogajanjem.

V novicah in dogodkih bodo navedene povezave na ostale vsebine portala, ki se morda navezujejo na novico (daljši opisi dogodkov, povezave do slik dogodkov iz prejšnjih let ...).

2. Aktivnosti

Ker so člani ZVVS aktivni na številnih področjih, jim bodo namenjene te strani. Zajemale bodo šport, pohode, delavnice, srečanja ... Ponavljajoči se dogodki bodo tukaj predstavljeni obširneje in bodo vsebovali povezave do slik, videov, opisov ...

3. Multimedija

Fotogalerija

Obstajalo bo pet fotogalerij (vojna 1991, ZVVS, OZVVS, vojaško znakovje...)

V teh fotogalerijah bodo zbrane fotogalerije, povezane z osamosvojitveno vojno 1991. Tudi vi si boste lahko ustvarili **svojo fotogalerijo** s tem, da se boste prijavili v portal in se z istimi podatki registrirali v Fotogalerijo, v katero boste želeli vstaviti svoje fotografije. S tem boste dobili pravico do urejanja svoje fotogalerije.

Videogalerija

Videogalerija je prav tako razdeljena v nekaj celot (o osamosvojiteljih, o agresorju, ostali avdio in videozapisi, pomembne osebe ...). V vsebini bo prikazan niz dokumentarnih filmov, povezanih z osamosvojitveno vojno. Nekateri zapisi bodo dostopni vsem porabnikom portala, drugi pa samo registriranim članom.

4. OZVVS

Na tem področju bodo predstavljena posamezna območna združenja. Vsako območno združenje se predstavi z naslednjimi podatki:

Nova - stara spletna stran, primerjava

- novice (objavljene so kronološko na strani območnega združenja in hkrati na prvi strani),
- koledar dogodkov,
- dejavnosti,
- celotna organizacija delovanja OZVVS s kontaktnimi podatki, poročili, vizijami ...

5. Vojna 1991

V tej rubriki so zbrane informacije, povezane z osamosvojitelji vojne za Slovenijo 1991 (kolumne in zgodbe iz osamosvojitvene vojne 1991, pesmi, knjige v spomin osamosvojiteljem, ki so padli ...). Prav tako bodo tu informacije, povezane z agresorjem. Z namenom pridobiti informacije vseh udeležencev v vojni bodo člani ZVVS imeli možnost sodelovati s svojimi izkušnjami, lahko bodo pomagali pri ustvarjanju kronologije dogodkov (npr. dodali v kronologijo svoje izkušnje).

6. ZVVS

Predstavijo se delovanje ZVVS, sestava predsedstva, komisij, načrti, zakonodaja, dokumenti ...

7. Zanimivosti

Zanimivosti bodo zajemale naslednje teme:

- koristne povezave,
  - slovar vojaških izrazov,
  - vojaške šale,
  - mediji o nas - članki, reportaže o delovanju ZVVS ...
- Ostala vsebina portala, ki bi pripomogla k obveščanju in izobraževanju ter pritegnila obiskovalce k obisku portala

Osebni dostop do članske evidence ZVVS

Namen osebnega dostopa do članske evidence ZVVS sta boljše komunikacija in povezanost med člani ZVVS. Osebni dostop do članske evidence bo ponudil članom ZVVS vpogled v njihove podatke, z ažurnimi podatki bo olajšana komunikacija med ZVVS in njenimi lokalnimi izpostavami (OZVVS) ter člani. Zaradi velikega števila članov namreč ni mogoče, da bi

administratorji programa ZVVS članstvo imeli vedno ažurne podatke o članih. Glavna prednost - člani bodo tako lahko preverili svoje podatke o članstvu in sporočili morebitne spremembe.

Elektronski poštni naslovi za veterane ZWS

Da bi omogočili elektronsko komuniciranje čim večjemu številu veterank in veteranov, je pripravljen projekt »Elektronski naslov za vsakega veterana vojne za Slovenijo«. Ob strinjanju s pogoji uporabe, bo omogočamo vsem veterankam in veteranom, ki so člani ZVVS, brezplačno odprtje elektronskega naslova na spletnem poštnem strežniku ZVVS na spletnem naslovu: <http://spletnaposta.zvvs.si>. Elektronski naslov uporabnika bo imel obliko **ime.priimek@zvvs.si**. V primeru neuporabe bo predal aktiven 12 mesecev, po tem času pa se bo zaradi neaktivnosti skupaj z vso neprebrano vsebino samodejno izbrisal. Za odprtje elektronskega naslova bo potrebno izpolniti prijavnih obrazec.

Forum

Na forumu se bo lahko razpravljalo o vseh temah, povezanih z osamosvojitveno vojno, in o sedanjih problemih veteranov vojne za Slovenijo, prav tako o ak-

tualnih dogodkih v družbi ... Čeprav je forum sestavni del tega portala, se kreira in je zamišljen kot poseben projekt. Vse ostale informacije o forumu bodo na »odprtem forumu«, ki je zasnovan tako, da lahko neregistrirani uporabniki dobijo želene informacije.

Peticije

Člani zveze veteranov bodo izrazili svojo željo s peticijami, ki bi jih lahko elektronsko podpisali člani zveze veteranov. Peticije bo lahko predlagala ZVVS ali kateri koli član in bodo morale zadevati aktualno problematiko vojne oz. članov.

Kvizi

Z objavo kvizov bi lahko pripomogli k boljšemu poznavanju vojne za Slovenijo, k temu bi lahko pritegnili tudi osnovne in srednje šole, saj bi v kvizih sodelovali učenci in dijaki ter se tako izobraževali o osamosvojitveni vojni.

Seznam pomnikov

Predstavitev vseh spominskih znamenj osamosvojitvene vojne v sliki in besedi

Upravljanje portala

Upravljanje portala bo organizirano na več nivojih. Administrator celotnega portala bo imel pravico upravljati vse njegove vsebine, lahko bo dodajal ali brisal podatke oz. jih spreminjal. Administratorji območnih združenj bodo upravljali vsebino, ki se bo nanašala na njihovo območno združenje. Poleg slovenske in angleške bo na voljo tudi hrvaška različica spletne strani.

Vabimo vas, da sodelujete pri prenovi spletne strani in s svojimi predlogi projekt nadgradite oz. predlagate, kaj bi še dodali ali izboljšali. Za vsa vprašanja o projektu smo vam vedno na voljo po telefonu **01 524 17 84** ali na elektronskem naslovu zveza@zvvs.si.

Zdenko Zajc

VODNA UJMA JE PUSTOŠILA

Veterani po neurju niso ostali sami

Dobro leto je minilo od deževne ujme, ki se je razbesnela v zahodnem delu Slovenije in prizadela številna območja, med njimi tudi Cerkljansko. Danes je opustošenje po neurju v dobršnem delu že odpravljeno. Med prizadetimi v neurju so bili tudi veterani vojne za Slovenijo. Na pobudo OZVVS Idrija Cerkljansko je svojim članom, v okviru svojih materialnih možnosti, na pomoč priskočila tudi Zveza veteranov vojne za Slovenijo.

Kljub temu da čas celi rane, deževna ujma, ki se je lanskega 18. septembra razbesnela na širšem območju Porezna, še ni pozabljena. Podivjane vode so s tega očaka prihrumele v Baško grapo, Železnike in na Cerkljansko. V Cerkljanskem je takrat voda odnašala avtomobile, uničevala ceste in mostove, zasipala in spodkopavala stanovanjske hiše ter razdejala in odnesla bolnišnico Franja, spomenik humanosti, ki je bil leto pred tem uvrščen na seznam spomenikov evropske kulturne dediščine. Zaradi neprevoznosti cest in uničenih mostov je bilo okoli sto ljudi začasno odrezanih od sveta. Po sedaj znanih podatkih je neurje na območju občine Cerkljansko povzročilo za dobrih deset milijonov evrov škode. Sanacija po poškodbah, ki jih je neurje povzročilo na infrastrukturnih objektih, v občini še poteka. Z odpravo škode pa so zlasti pohiteli tisti, ki jim je vodna ujma poškodovala stanovanjske hiše. Na teh objektih poškodb po neurju ni več opaziti, strah pred podivjano vodo pa je v ljudeh še ostal.

V tistih razmerah je bilo najpomembneje preprečiti vodnim gmotam nadaljnje pustošenje in reševati ogroženo premoženje. Ko so se vode umaknile nazaj v struge, pa prizadetim pomagati pri odpravi škode. Kot v drugih podobnih primerih so svojo pripravljenost pomagati ponovno izpričali številni prostovoljni gasilci. Brez njih si je težko predstavljati reševanje in prve sanacije po neurju. Prav tako se je v mnogih primerih izkazala sosedska pomoč. Številni sosede, prijatelji in znanci so zavihali rokave in prizadetim ponudili pomoč.

Pobesnena voda je odnašala vse pred seboj.

Tudi veterani OZVVS Idrija Cerkljansko tedaj nismo stali križem rok. Vedeli smo, da moramo prizadetim kolegom po svojih močeh pomagati. Poizvedeli smo, ali so med prizadetimi v neurju tudi naši člani. Žal jih je bilo kar nekaj. Z večino od njih smo navezali oseben stik in od njih pridobili podatke o škodi, ki so jo utrpeli. Razmislila vredno je dejstvo, da je bilo med prizadetimi kar nekaj takih, ki zaradi negativnih izkušenj iz podobnih primerov v preteklosti občini svoje škode sploh niso hoteli prijaviti. Na podlagi zbranih podatkov o prijavljeni škodi smo pripravili predlog za dodelitev solidarnostne pomoči prizadetim veteranom in ga naslovili na Zvezo veteranov vojne za Slovenijo. Žal tistih članov, ki svoje škode na občini niso prijavili, v skladu z določbami pravilnikov o dode-

ljevanju solidarnostne pomoči zanje nismo mogli predlagati. Organi ZVVS so posredovani predlog za dodelitev solidarnostne pomoči prednostno obravnavali in v skladu materialnimi možnostmi zveze vsem predlaganim solidarnostno pomoč tudi odobrili. Prepričani smo, da so poleg finančne pomoči kolegi veterani z odobravanjem sprejeli tudi sporočilo, da nas še vedno povezuje duh tovarištva, medsebojnega zaupanja in solidarnosti, tako kot nas je povezoval v osamosvojitveni vojni.

M. Platiše

Udeleženci proslave so pohodnike sprejeli z navdušenjem in aplavzom

NA VANEČI V GOSTEH PREDSEDNIK SLOVENIJE DR. DANILO TÜRK

Po poti spominov, da ne bi pozabili preteklosti

Krajevna organizacija Združenja borcev za vrednote NOB iz Puconcev je ob letošnjem prazniku občine Puconci v sodelovanju z veteranskima organizacijama pripravila 3. Pohod spominov in tovarištva k Domu borcev in mladine na Vanečo. Dom je postavljen na kraju, kjer sta 20. oktobra 1944 v boju z madžarskimi okupacijskimi silami izgubila življenje partizana, narodni heroj Dane Šumenjak in njegov soborec Alojz Kosi.

Osnovni nameni pohoda so obujanje spominov na dogodke iz preteklosti in polpretekle zgodovine, druženje starejših in mladih generacij, rekreacija, ohranjanje kulturne dediščine in promocija občine. Pohod je potekal iz petih smeri:

- iz Murske Sobote izpred Brumnove hiše v Sodni ulici proti Črnskimi mejam;
- iz Črnskih mej v smeri Černelavcev - Polane proti Puconcem;
- pri pomniku vojne za Slovenijo 1991 v Puconcih se pohodniki združijo z domačimi na poti proti domu na Vaneči;
- pri spomeniku vojne za Slovenijo 1991 v Moščancih domača skupina pohodnikov krene proti Pečarovcem, kjer se jim pridružijo domačini;
- pohodniki iz Bodoncev gredo v smeri Spodnjih Bodoncev do Pečarovcev, kjer se jim pridružijo pohodniki iz Pečarovcev in Moščancev.

Tako oblikovani veliki skupini pohodnikov (z vso pohodniško opremo, zastavami in harmoniko) sta se pridružili drugim udeležencem zaključne prireditve in proslave pri domu na Vaneči. Zbrani udeleženci proslave so jih sprejeli z navdušenjem in aplavzom kot velike zmagovalce 3. Pohoda spominov in tovarištva ter velike in častne zmagovalce obeh vojn za našo Slovenijo. Prihod je bil zares veličasten in zelo čustven.

Kako pa naj bi bilo drugače, ko pa dom na Vaneči dobiva novo obliko, kjer moči združujejo vse generacije Prekmurcev in Pomurcev. Zaradi tega je v domu na Vaneči nastala nova stalna razstava na počastitev dogodkov vojne za Slovenijo 1991. Ob tej priložnosti velja pohvaliti prizadevanja vojnih veteranov za Slovenijo iz Območne organizacije Murska Sobota. Veliko prostega časa so namenili pripravam na stalno razstavo in obnovi tega doma na Vaneči.

Osrednje slovesnosti se je poleg najvišjih predstavnikov lokalne skupnosti udeležil predsednik republike Slovenije dr. Danilo Türk. V nagovoru je opisal Prekmurje kot slovensko regijo prihodnosti, v kateri se zavedajo preteklosti in svojih korenin. Za spominski pohod na Vanečo pa je dejal, da je prava oblika spodbujanja pravih vrednot, ki nam obetajo pravo prihodnost. »Prekmurje je bilo vedno pomemben del naše narodne identitete; prekmurški protestanti so v kritičnem obdobju naredili največ za ohranjanje te identitete. Priključitev Prekmurja k Sloveniji na koncu prve svetovne vojne je bila eden najpomembnejših zgodovinskih dogodkov slovenskega naroda.«

Ob tej priložnosti je predsednik države spomnil še na nekatera dejstva iz naše preteklosti; slovenski narod je bil med drugo svetovno vojno na pravični strani, ki je spravila s sveta zločinsko ideologijo nacizma in fašizma. »Vsega tega se moramo zavedati, tudi ko slišimo poskuse sprevračanja zgodovinskih dejstev. V pogovoru o teh temah moramo biti brez pretiranih čustev, z mirno mislijo, z mirno vestjo in z dostojanstvom zmagovalcev. Ta mirnost in dostojanstvo naj bosta tudi izhodišče za pravna dejanja. Sprava je potrebna, vendar se ne doseže le z zapisanimi besedami, ampak nastaja v srcih ljudi, tudi tistih, ki imajo grenak spomin na neposredno povojno obdobje, ko so se s poboji dogajale nerazumne in nerazumljive stvari. Vsi se moramo spominjati tudi teh nasilnih dejanj po drugi svetovni vojni v takratnem nedemokratičnem obdobju,« je menil. Po proslavi je dr. Danilo Türk odprl stalno razstavo fotografij in dokumentacije o vojni za Slovenijo 1991, ki so jo uredili v Domu borcev, veteranov vojne za Slovenijo 1991 in mladine.

OZVVS Murska Sobota

ZA NEGOVANJE ZGODOVINSKEGA SPOMINA

Rekordna udeležba na snežniškem pohodu

Tako kot vsako leto sta tudi letos OZVVS Kočevje in Planinsko društvo Kočevje pripravila zdaj že tradicionalni pohod na Goteniški Snežnik (1290 m). Pohod organizirata v spomin na javno postrojitev pripadnikov kasnejše 1. specialne brigade MORiS v Kočevski Reki 17. decembra 1990.

Kolona pohodnikov se vije proti Kamenemu zidu.

KOLENDAR ZVS ZA LETO 2009

JANUAR

31. 1. Cerknjo: 5. prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo v veleslalomu Cerknjo 2009

FEBRUAR

7. 2. Golte: 6. državno prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo v smučanju in streljanju Golte 2009
8. 2. Vrba: Tradicionalni Prešernov pohod

MAREC

14. 3. Sežana, Koper: Glavni zbor ZVS

MAJ

23. 5. Geoss: Dan ZVS
29. 5. Ankaran: Mednarodno tekmovanje v vojaških disciplinah

JUNIJ

6. 6. Lenart: Pohod po poteh generala Maistra
13. 6. Sežana: 9. veteranske ekipne športne igre
20. 6. Vipava: 3. kolesarski maraton po poteh obeležij vojne 1991

JULIJ

10. in 11. 7. Radovljica: 24. tradicionalni pohod na Triglav
Ankaran: Pohod Ankaran-Triglav

AVGUST

1. 8. Ptuj: Mednarodno ribiško tekmovanje

SEPTEMBER

19. 9. Kočevje: Družinski pohod na Goteniški Snežnik
26. 9. Hrastnik: 10. veteransko teniško prvenstvo dvojic ZVS Hrastnik 2009

OKTOBER

26. 10. Koper: Izgon zadnjega vojaka iz Slovenije
30. 10. Žale: Spominska svečanost pri spomeniku padlim v vojni za Slovenijo

NOVEMBER

21. 11. Šmarje pri Jelšah: 2. šahovski turnir za pokal ZVS

DECEMBER

5. 12. Miklavževanje s svojci padlim
11. 12. Novoletno srečanje predsedstva in predstavnikov OZVS

jitev pripadnikov kasnejše 1. specialne brigade MORiS v Kočevski Reki 17. decembra 1990.

V Parku Manevske strukture narodne zaščite, kjer je tedanji predsednik vlade Lojze Peterle pred 18 leti izrekel zgodovinske besede, da je s postrojitevjo prvič zadišalo po slovenski vojski, se je 20. septembra zbralo doslej največ pohodnikov.

Organizatorji so jih naštel preko 270, med njimi, poleg kočevskih veteranov in planincev, člane in članice območnih veteranskih organizacij iz Bele krajine, Domžal, Gornjega Posočja, Grosuplja, Idrije, Logatca, Ruš in Slovenj Gradca ter planince PD Litija. Zelo veseli so bili tudi odziva enot Slovenske vojske, saj so se pohoda v večjem številu udeležili vojaki in častniki 11. bataljona za zveze z Vrhniko, 10. motoriziranega bataljona iz Ljubljane in 74. motoriziranega bataljona iz Maribora, ki delujeta v okviru 1. brigade in Enote za specialno delovanje s Škrlja pri Kočevju. Za mladostno razigranost so poskrbeli osnovnošolci iz mladinskega odseka PD Kočevje.

Po pozdravnem nagovoru predsednika kočevskega veteranskega združenja, Antona Vovka, in medvojnega predsednika Skupščine občine Kočevje, Mihaela Petroviča, so se pohodniki z avtobusi zapeljali do bližnje Gotenice, od koder so se zagrizli v strma pobočja

Kamenega zidu. Kljub dokaj vetrovnemu vremenu se je pred končnim vzponom na vrh Goteniškega Snežnika zato verjetno marsikomu prilegel čaj, ki so ga ob cesti pod zadnjo strmino ponujali organizatorji.

Spust v dolino je bil zložnejši, saj je večinoma potekal po gozdnih cestah in vlakah, na dnu pa so že čakali avtobusi, ki so udeležence odpeljali nazaj v Kočevsko Reko. Tokrat ne na golaž, kot je sicer v navadi, ampak za spremembo na nič manj odličnih bograč.

Seveda tovrstnega organizacijskega podviga ni mogoče izpeljati brez zunanje pomoči. Zato bi se kočevski veterani tudi na tem mestu želeli javno zahvaliti vsem, ki so jih pri pripravi in izvedbi pohoda tako ali drugače podprli: Zvezi veteranov vojne za Slovenijo, Poveljstvu sil SV in Poveljstvu za podporo iz Kranja, 32. VTP iz Novega mesta, 11. bataljonu za zveze, Enoti za specialno delovanje oziroma 1. brigadi SV, avtobusnemu podjetju Integral Stojna Kočevje in podjetniku Antonu Janežiču. Zahvala gre tudi kočevskoreškemu župniku, g. Milčinoviču, za prijazen sprejem in vodenje po župnijski cerkvi, Radiu Univox za vključitev v radijski prenos ter vsem na tem mestu sicer neimenovanim članicam in članom OZVVS in PD Kočevje, ki so s svojim požrtvovalnim delom omogočili, da je pohod potekal, kot je treba.

Besedilo in fotografija: M. Petrovič ml.

VANDALIZEM BREZ PRIMERE

Onesnažena fontana pred spomenikom osamosvojitve v Kočevju

Fontana pred spomenikom osamosvojitve v Kočevju, sicer vse bolj priljubljenem zbirališču krajanov, deluje šele dobrega pol leta, vendar je v tem kratkem času, kot kaže, že postala cilj vandalizma. Potem ko je lani ploščad spomenika s svojim »umotvorom« onečedel pisec primitivnih političnih sporočil, se je zdaj nadenjen najverjetneje spravil še neznan ljubitelj ognja.

Črna spenjena voda v bazenu fontane, ki je v prve dni oktobra povzročila nemalo težav delavcem kočevskega Hydrovoda, saj sta dva zaposlena za težavno čiščenje potrebovala skoraj ves delovni dan, je po prvih hipotezah posledica zažiga vnetljive tekočine. Policija zadevo preiskuje, dejstvo pa je, da se kočevski veterani s podobnimi problemi v zadnjem času srečujejo vse pogosteje.

V lanskem decembru je podstavljeno eksplozivno telo povsem uničilo kamnito ploščo pomnika v Mozlju, letos pa je z garaže Mihaela Vreska pri Kočevskem jezeru, kjer je bilo v obdobju 1990/91 tajno skladišče orožja, medtem že identificirana oseba odtrgala bronasto

Črna voda, pene in plast mastnih saj – podoba fontane pred kočevskim spomenikom osamosvojitve 2. oktobra 2008

spominsko ploščo in jo poskušala prodati občanu, ki pa je o tem na srečo obvestil policijo.

Seveda so tovrstna dejanja po vsej verjetnosti povečini le posledica objestnosti ali koristoljubja, vendar hkrati izražajo stanje duha v več kot petstoletnem mestu, kjer so nekateri, potem ko je občinska skupščina pred dvema letoma sprejela sklep, da bo s poimenovanjem treh ulic v naselju Mestni log počastila spomin na čas osamosvajanja, zagnali vsesplošen vik in krik ter podpisovali protestne peticije. Nihče ni prerok v lastni domovini, so modrovali že stari Rimljani in to očitno velja tudi za Kočevsko, kjer se je leta 1990 začel rojevati organizirani odpor proti zlovesčim namenom JLA in tedanjih zveznih oblasti.

Besedilo in fotografija: M. Petrovič ml.

DRUŽENJE ZA DOBRO VOLJO IN SPROSTITEV

Kočevski veterani v deželi Martina Krpana

Kočevski veterani se lahko pohvalijo, da so rojaki silnega Petra Klepca, ki je v davnih časih menda kar s smreko iz Osilniške doline pognal turško nadlogo. Morda jih je tudi zato letošnja ekskurzija povedla v deželo še enega znamenitega junaka, Martina Krpana z Vrha pri Sveti Trojici. Pri tem s seboj niso tvorili ne angleške soli ne brusov in kresilne gobe, ampak zgolj zvrhano mero dobre volje.

Najprej so obiskali slikoviti Rakov Škocjan z obema naravnima mostovoma, potem pa domovanje nesrečnega viteza Erazma v Predjarni pri Postojni, kjer so si pod strokovnim vodstvom ogledali grajske prostore. V nadaljevanju jih je pot popeljala do Parka vojaške zgodovine v Pivki, med tanke in oklepnike, pa tudi med spomine, saj je ob zbranih muzejskih eksponatih marsikatera misel zatavala v bližnje ali manj bližnje čase. V popoldanskih urah so se ustavili še na Kettejevem Premu, obsijanem s soncem, potem pa sta jih v Ilirski Bistrici s celovitim prikazom medvojnih dogajanj in zgodovine kraja pričakala veteran Vinko Štefančič in predsednica lokalnega turističnega društva Vojka Lenarčič. Dan so zaključili v logaškem Centru vojnih veteranov Slovenije, kjer so se po pozdravu predsednika OZVVS Logatec, Mira Pogačnika, zaklepetali ob večerji.

Drži sicer, da na letošnji ekskurziji niso prišli do dna dilemi, ali je bil Krpan cerkniški ali pivški občan, so pa, ob pomoči Poveljstva sil SV oziroma Poveljstva za podporo iz Kranja in kolegov iz notranjske veteranske organizacije (za kar gre zahvala tudi sekretarki OZVVS Notranjska Tatjana Šircelj in članu predsedstva Janezu Rutarju), preživeli prijeten in poučen dan, ki jim bo ostal v lepem spominu.

Besedilo in fotografija: M. Petrovič ml.

Veterani OZVVS Kočevje »jurišajo« na grad Prem. Krajevna vodnica Mojca Memon jih je navdušila z doživetim deklamiranjem Kettejeve poezije, prav tako so si ogledali freske Toneta Kralja v župnijski cerkvi sv. Helene.

Udeleženci prvega šahovskega turnirja, ki sta ga organizirala OZVVS Šmarje pri Jelšah in ZVVS

Veteranski šahovski turnir

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Šmarje pri Jelšah je v sodelovanju z Občino Šmarje pri Jelšah in Zvezo veteranov organiziralo prvi šahovski turnir Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Posvečen je bil počastitvi 90. obletnice konca prve svetovne vojne, dnevu generala Rudolfa Maistra in 40-letnici Teritorialne obrambe Republike Slovenije. Na turnirju je sodelovalo dvanajst ekip. Najbolje uvrščena je bila ekipa Novega mesta, ki je osvojila prehodni pokal. Drugo mesto je pripadlo ekipi OZVVS iz Žalca in tretje ekipi OZVVS Idrija-Cerkno. Ekipa OZVVS Šmarje pri Jelšah je dosegla četrto mesto, kar si štejemo v čast glede na močno konkurenco.

Po končanem turnirju smo se ob kosilu v gostišču Zadružnik do popoldanskih ur prijateljsko pogovarjali in obujali spomine.

Pred turnirjem so zbrane nagovorili predsednik OZVVS Šmarje pri Jelšah Vladimir Gobec, predsednik pokrajinskega odbora Zahodnoštajerske pokrajine, major Zdenko Trpin in bivši poveljnik TO Šmarje pri Jelšah, r. major Leopold Kores. Francka Javeršek, predsednica društva kmečkih žena Ajda, pa je udeležence turnirja pogostila s čisto svežo ocvirkovko.

V. Amič

Fotografija: Foto Blisk

VETERANI ZOPET NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Lov na lisice

Tudi na letošnjem 14. svetovnem prvenstvu v amaterski radiogoniometriji, imenovani tudi »lov na lisice«, ki je trajalo od 2. do 7. septembra 2008 v Hvaseongu v Južni Koreji, slovenski veterani niso manjkali. Udeležili so se ga trije člani naše veteranske organizacije. Po napornih tekmovanjih vso sezono sta si mesto v reprezentanci Zveze radioamaterjev Slovenije zagotovila Ivan Lazar iz radiokluba iz Ormoža in Jože Onič iz radiokluba Slovenske Konjice, celotno ekipo pa je kot vodja reprezentance v Južno Korejo popeljal Franci

Z leve Ivan Lazar, Franci Ženkar in Jože Onič

Žankar iz domžalskega radiokluba. Sicer pa so Slovenijo zastopali še člani radioklubov iz Ajdovščine, Krškega in Sevnice.

Tekmovanja se je udeležilo 329 tekmovalcev 31 držav iz Amerike, Avstralije, Azije in Evrope. Iz Slovenije je bilo 14 tekmovalcev. Konkurenca je bila dokaj velika, največ tekmovalcev je bilo iz nekdanjih držav Sovjetske zveze, njej sosednjih držav in iz Azije, mnogi bivši vrhunski športniki ali celo profesionalni vojaki. Naši tekmovalci so vsi amaterji in se s tem športom ukvarjajo ljubiteljsko. Tekmovanje je bilo organizirano v dveh disciplinah, in sicer na ultrakratkovalovnem frekvenčnem območju 144 MHz (UKV) in na kratkovalovnem območju 3,5 MHz (KV). Tekmovanja sta potekala na zelo zahtevnih ponekod strmih in z zelo močvirnatimi riževimi polji prepredenih terenih v bližini Seula. Temperature zraka so bile primerne, le visoka relativna zračna vlaga je številnim tekmovalcem povzročala velike težave, saj so mnogi dehidrirali. Čas, odmerjen za tekmo, je bil 140 minut za vsako tekmo.

Da Slovenci nismo od muh, je pokazal Stanko Čufer iz Ajdovščine, ki si je na UKV v kategoriji M50 (moški nad 50 let) pritekel srebrno medaljo in bil na KV šesti. Tudi dekleta v kategoriji W19 (ženske nad 19 let) iz Krškega in Sevnice so bila zelo blizu ekipne medalje, saj so osvojila nehvaležno 4. mesto. Poleg omenjenih je bilo doseženih še nekaj izjemnih rezultatov v raznih mlajših kategorijah. Veterana v slovenski ekipi pa sta bila: Ivan Lazar v kategoriji M50, na UKV je dosegel 37. mesto in na KV 28. mesto, ter Jože Onič - v kategoriji najstarejših M60 je dosegel 16. in 19. mesto na svetu. Z doseženimi rezultati je slovensko zastopstvo na tem velikem tekmovanju presegló pričakovanja. Dekleta in fantje pa razmišljajo že naprej, saj jih naslednje leto čaka 17. evropsko prvenstvo v Varni ob Črnem morju v Bolgariji. Zagotovo bo tudi tam kdo od naših veteranov, saj še niso za staro šaro.

J. Onič

Učence in dijake sta zelo zanimala helikopter in pehotno orožje.

DOMOVINSKA VZGOJA TOKRAT V ZREČAH

Veliko zanimanje učencev in dijakov

Pred osnovno šolo v Zrečah je potekala tako imenovana domovinska vzgoja, ki jo ima v programu dela Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Slovenske Konjice. Skupaj z osnovno šolo, srednjo poklicno in strokovno šolo ter zreško občino je učencem in dijakom pripravilo pester in zanimiv program. Poleg govornikov in pevskega zbora OŠ Zreče so se na tem shodu predstavile različne službe, ki v različnih situacijah pomagajo državljanom in skrbijo zanje.

Na prireditvi, ki jo je povezoval Elko Oplotnik, so govorili župan občine Zreče Boris Podvršnik, predsednik OZVVS Slovenske Konjice Ivan Pavlič in slavnostni govornik Jože Kuzman. Predsednik Pavlič je poudaril, da ima OZVVS Slovenske Konjice, ki združuje

vse, ki so aktivno sodelovali v pripravah na osamosvojitve Slovenije in v vojni zanj, v programu dela sodelovanje z različnimi šolami. Poleg drugega tudi obvezo in dolžnost predstavljati čas in dogodke pred osamosvojitveno vojno in v njej. Govorniki so povedali, da v novembru praznujemo 40. obletnico ustanovitve Teritorialne obrambe Republike Slovenije. Poudarili so, da je bila TO zelo priljubljena pri naših občanih. Imeli so jo za svojo narodno vojsko, skrbeli so za njeno dobro opremljenost. V letu 1975 je bil z veliko vojaško in civilno parado v Slovenskih Konjicah odprt prvi dom TO v takratni Jugoslaviji. Prireditev in uvodna svečanost v Zrečah sta bili posvečeni 40. obletnici ustanovitve TO RS, še posebno Zreški četi ter enotam TO in drugim obrambnim strukturam, ki so delovale na tem območju.

Z bučnim aplavzom so učenci in dijaki pozdravili vse sodelujoče, med katerimi so bili Slovenska vojska – Uprava za obrambo Celje s pripadniki in opremo ter oborožitvijo 20. motoriziranega bataljona SV iz Celja ter 38. Vojaško teritorialno poveljstvo, skupina pripadnikov 12. gardnega bataljona SV, Policijska postaja Slovenske Konjice in Policijska uprava Celje, Uprava za reševanje in zaščito iz Celja, gasilci PGD Zreče, Gorska reševalna služba iz Maribora, ZŠAM Zreče, reševalna služba Zdravstvenega doma Slovenske Konjice, RK Slovenske Konjice, podjetje Helitours iz Loč s helikopterjem ter Radio Rogla in Novice. Vsi našeti so se po svojih močeh potrudili ter učencem in dijakom prikazali delo v svojih ustanovah in službah. Zbrani so bili še zlasti navdušeni nad preleti helikopterja podjetja Helitours iz Loč, ki ga je upravljal pilot **Alojz Cugmajster**, med drugim veteran vojne za Slovenijo, ki je sodeloval pri osvobajanju Gornje Radgone. Povedal je, da je na to ponosen in da ob prireditvah, kakršna je bila v Zrečah, veteranom rad priskoči na pomoč. Učenci in dijaki so si z zanimanjem ogledali tudi delo ostalih služb.

J. Gumzej

IZ LJUTOMERA

Odkritje spominske plošče

Po daljši pripravi smo Ljutomerski veterani vojne za Slovenijo in Policijsko veteransko društvo SEVER za Pomurje organizirali odkritje

Odkritje spominske plošče na stavbi, v kateri je bil 73. Območni štab TO Ljutomer, postaja milice, občinski center zvez in občinski center za obveščanje in alarmiranje

spominske plošče na stavbi, v kateri sta bila sedež 73. Območnega štaba TO za občine Ljutomer, Gornja Radgona in Ormož ter postaja takratne ljutomerske milice.

V okviru tega odkritja smo skupno z veterani društva Sever, pripadniki ZŠC, člani Društva generala Maistra in borci ZZB NOV organizirali pohod po poteh bojev na območju takratne občine Ljutomer. Udeležilo se ga je okrog 190 pohodnikov. Udeležence je pozdravil Franc Slokan z domače postaje policije. Med kulturnim programom so prisotne nagovorili Mirko Prelog, predsednik občinske skupščine v času osamosvojitvene vojne, Janez Pajer, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo, in Milan Horvat, predsednik Združenja Sever.

Po končanem programu sta Ljubo Dražnik, takratni poveljnik 73. OŠTO, in Jože Makoter, takratni komandir postaje milice Ljutomer, odkrila spominsko ploščo. Po odkritju smo nadaljevali pohod do hipodroma, kjer smo se prijetno družili in obujali spomine na dogodke v letu 1991.

M. Milič

BO STRELSKO TEKMOVANJE POSTALO TRADICIONALNO?

Še vedno mirna roka in oster pogled

Strelsko društvo Most na Soči je organiziralo tekmovanje v streljanju s pištolo. Udeležili smo se ga tudi veterani vojne za Slovenijo. Zbrali smo se v vasi Tolminski Lom, ki je od Mosta na Soči oddaljena 5 km. Od zbirnega mesta so nas po ozki kolovozni poti odpeljali do strelišča Lopata na obrobju vasi. Tam nas je sprejel veteran in inštruktor Stane Bratuž. Dal nam je navodila za varno streljanje in do

Renato ima mirno roko in oster pogled.

konca tekmovanja skrbel za varnost. Na tekmovalni listi nas je bilo prijavljenih 14 tekmovalcev. Veterani smo se po pravilih Strelske zveze Slovenije pomerili v praktičnem streljanju na razdalji 20 m s pištolo kalibra 9 mm. Streljali smo na padajoče in premične tarče ter peperi in poperi. Pokazali smo, da imamo še vedno mirno roko in oster pogled, ter dosegli zelo dobre rezultate. Po končanem tekmovanju in razglasitvi rezultatov smo se vsi udeleženci zadržali na družabnem srečanju s pogostitvijo. Dan smo lepo in predvsem zabavno preživeli in si obljubili, da se drugo leto znova srečamo v še večjem številu. Veterani iz Gornjega Posočja si prizadevamo, da bi to srečanje postalo tradicionalno.

V. Jermol

17. POHOD PO POTEH VOJNE ZA SLOVENIJO

Pestro v rokovnjaškem gozdičku

V meglenem jutru se nas je pred gradom Brdo pri Lukovici zbralo kar lepo število pohodnikov, veteranov vojne za Slovenijo in njihovih prijateljev. Pozdravil nas je lukoviški župan Kotnik in nam zaželel srečno pot. V nekaj minutah smo bili že v Rafolčah pri Janezu Igljicu, vnetem zbiratelju starega kmečkega orodja (katero smo si nato ogledali), in poskusili njegove napitke, v katerih je skrito znanje mojstrske žganjekuhe.

Udeleženci 17. pohoda po poteh vojne za Slovenijo ob spomeniku talcem nad Vrhovljami

Ob spomeniku talcem nad Vrhovljami, pobitim ob zatonu druge svetovne vojne, nas je Jože Kosmač поблиže seznanil s takratnimi dogodki.

Po dobri uri hoje nas je nekoliko višje od Straže končno obsijalo sonce. Nad Veliko Lašno, ki je že v občini Kamnik, smo si na travniku, ki so ga sončni žarki obsijali z vso svojo jesensko toplino, odpočili in si privoščili pravo pojedino s podarjenimi trojanskimi krofi. Če smo hoteli do cilja, je bilo pač treba nadaljevati pešačenje, to pa nam ni bilo težko, kajti bil je res enkratni, težko ponovljiv pozno-jesenski dan.

Ustavili smo se ob pomniku naše zadnje vojne, vojne za Slovenijo. V gozdu, skrito očem nezaželenih, streljaj od Male Lašne, je bil leta 1991 Zbirni učni center Lokvanj v sestavi 55. območnega štaba TO Domžale. Kako je vsa stvar potekala, nam je razložil takratni udeleženec Branko Hafner, zadolžen za usposabljanje prebežnikov iz JLA, predvsem z domžalsko-kamniškega območja.

Na cilju v Rokovnjaškem gozdičku nas je pričakal kdo drug kot sam rokovnjač. Z zanimanjem smo poslušali njegovo pripoved, bali se ga nismo, saj, kot je povedal, so jemali le premožnim, takih pa med zbranimi ni bilo na pretek.

Da smo čisto na koncu stopili v vrsto in poskusili staro slovensko jed – matevža s pečenco in zeljem, je zaslužna Slovenska vojska, ki je nalogo odlično opravila.

J. Gregorič

Koncert pihalnega orkestra Slovenske vojske ob 40-letnici TO

V Celju proslava ob 40-letnici TO

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Celje je pripravilo slovesnost ob 40. obletnici ustanovitve Teritorialne obrambe. Ob tej priložnosti smo pripravili tudi razstavo, ki smo jo postavili skupaj z muzejem vojaške zgodovine in uredništvom revije Obramba, ki prav tako praznuje 40-letnico delovanja. Osrednja točka je bil koncert pihalnega orkestra Slovenske vojske pod taktirko dirigenta Janija Salamuna. Tako smo slovesno pokazali, kako je bila Teritorialna obramba pomembna za Slovenijo.

Vsem obiskovalcem proslave so bile podeljene spominske značke, ki so oblikovane v obliki pol zvezde in pol grba Slovenske vojske, kot znak, da je Slovenska vojska izšla iz enot Teritorialne obrambe. Ob zaključku proslave smo se stari teritorialci ob kozarčku rujnega spominjali dogodkov, preživetih na usposabljanjih v TO.

D. Sevšek

Vukovar in njegove sledi vojne

Petdeset brežiških veteranov je novembrski konec tedna izkoristilo za dvodnevni izlet v Slavonijo. Območno združenje veteranov vojne Brežice, ki povezuje kar 560 članov, je po besedah podpredsednika Tonija Supančiča tako uresničilo še eno nalogo iz svojega letošnjega delovnega programa. Spotoma so se ustavili še v Slavonskem Brodu, Vinkovcih in Iloku, kjer so pokušali znana vina.

Ekskurzija brežiških veteranov pa je bila namenjena predvsem obisku Vukovarja in njegove okolice, kjer je še vedno na vsakem koraku obilica sledi vojne. Res je po mestih in vaseh vse več rdečih streh, ki pričajo o novih gradnjah, zato pa je na drugi strani še več

Brežiški veterani ob pokopališču Ovčara (Foto: V. P.)

uničenih gospodarskih poslopij, javnih stavb in stanovanjskih objektov, ki pričajo o nesmiselni vojni v letih 1991-1995. Nemalo dokazov ponujajo tudi obsežna prazna polja in opuščeni gozdovi, kjer so še vedno neraziskana minska polja. Tudi zaradi tega sodijo po besedah domačinov ti kraji med najrevnejše na vzhodu Hrvaške.

V spominu ljudi ostajajo tudi grozodejstva iz vukovarske bolnišnice, katere del ostaja muzej z grozljivimi pričevanji o žrtvovanju medicinskega osebja, o trpljenju ranjencev in nepojmljivih dejanjih jugovojске pa o neenakovrednih bojih v Borovem selu in na Trpinjski cesti. Pretresljivi so dokumenti časa v spominskem domu in na kmetijskem posestvu, kjer so pobijali zdravstveno osebje in ranjence, ter seveda na pokopališču Ovčara. Podatki govore o tem, da so napadalci samo v Vukovaru ubili več kot 1700 ljudi, pustili za sabo 52 množičnih grobišč in pravo koncentracijsko taborišče. Vse to priča o času, ki se ne sme ponoviti, gotovo pa bo še več desetletij oviral sožitje hrvaškega in srbskega prebivalstva.

Brežiški veterani so slišali vrsto podatkov o tem, da je Vukovar moral pasti zaradi višjih interesov, in zato ljudje marsikje molče trpijo. Precej časa bo še minilo, da se bo tudi v slavonske zaselke, vasi in mesta vrnilo mirno življenje.

V. Podgoršek

ADI VIDMAJER – ŠPORTNIK Z VELIKIM SRCEM

Od športnega pedagoga do poveljnika TO

Najbrž je malo takšnih, ki se pri svojih 66 letih lahko pohvalijo s tako izjemnimi športnimi rezultati kakor Adi Vidmajer iz Prebolda. Leto 2008 je bilo še posebno izvrstno, saj je dosegel kar tri državne rekorde, vrsto prvih mest na veteranskih državnih prvenstvih in tri peta mesta na evropskem prvenstvu.

Šport je za Adija Vidmajerja že od mladih nog način življenja, polžen mu je bil v zibelko. Skozi leta je dozoreval in postal tudi telesnokulturni pedagog. Kot učitelj na OŠ Slavka Šlandra v Preboldu je znal navduševati mlade za šport in pod njegovim vodstvom so se iz povprečja izluščili izjemno nadarjeni atleti, ki so pozneje bili zelo uspešni v AK Kladivar Celje ali drugod. Poleg atletike pa so bili pri njem enakomerno zastopani tudi vsi drugi športi od gimnastike do košarke, ki je že večdesetletna prioriteta v kraju pod Žvajgo. Športni duh, kolektivnost, sodelovanje ... pa je znal Adi vnašati v sredine tudi pozneje, ko je delo športnega pedagoga zamenjal za položaj poveljnika Območnega štaba Teritorialne obrambe (TO) Žalec. Vse to mu je pomagalo tudi pri trdni odločitvi, da je bil leta 1990 eden redkih poveljnikov TO, ki niso spoštovali ukaza za izročitev orožja JLA, ampak so orožje skrili na tajne lokacije in z njim v osamosvojitveni vojni oborožili pripadnike TO. Pozneje, ko je uniformo znova zamenjal za pedagoški poklic in postal ravnatelj I. OŠ Žalec, je življenje na tej šoli postalo še bolj športno naravnano in uspešno. Ob vsem tem delu pa ne smemo pozabiti na izjemne uspehe na področju športa v Krajevni skupnosti (KS) Prebold, ki je kar petkrat postala najboljša KS v športni rekreaciji v Sloveniji in tudi v nekdanji Jugoslaviji. Z izjemnimi organizacijskimi sposobnostmi in motivacijo vseh društev v KS (sedanji občini Prebold) je kot predsednik komisije za šport in rekreacijo pri KS Adi Vidmajer dosegel takšne rezultate. Še prej je bil pobudnik in soustanovitelj planinskega društva in član mnogih drugih društev, katerim je veliko pomagal s svojimi nasveti in znanjem. Zadnja leta je bil tudi podpredsednik Planinske zveze Slovenije. Prav planinstvo, gore in narava nasploh so njegova druga velika ljubezen. Lani je z vso zagnanostjo sprejel vodenje Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline in v delo vnesel veliko športnega in planinskega duha.

To le bežen pogled na ustvarjalno in s športom prežeto delo Adija Vidmajerja, katerega dokaz so že v uvodu omenjeni rezultati. Vse-

Adi Vidmajer, ko je zamenjal uniformo za pedagoški poklic in postal ravnatelj I. OŠ Žalec

kakor pa je prav, da o njih povemo še kaj več. Na veteranskem državnem prvenstvu v atletiki - peterboju, ki je potekalo v Slovenski Bistrici, je Adi postavil državni rekord v peterboju z osvojenimi 4108 točkami in državni rekord v metu kladiva, ki ga je zalučal 44,14 m. Na veteranskem državnem prvenstvu v atletiki, ki je bilo v Ljubljani 28. in 29. junija, pa je dosegel 1. mesto v metu kladiva (43,50 m), 1. mesto v metu gire (16,80 m) in 1. mesto v duatlonu - seštevku najboljših dveh atletskih rezultatov na državnem prvenstvu, kar velja za vse starostne kategorije. Te dosežke je pozneje dopolnil še z rezultati z evropskega prvenstva, kjer je osvojil 5. mesto v metu kladiva (42,40 m), 5. mesto v metu gire in hkrati postavil novi državni rekord (16,10 m) in 5. mesto v peterboju (3990 točk).

Adi Vidmajer je prava korenina in zaželimo mu, da takšen še dolgo ostane in s svojim znanjem in zgledom bogati sebe in druge.

D. Naraglav

TRADICIONALNO SREČANJE NA MRZLICI

Sklenili nova prijateljstva

Mrzlica je bila konec septembra znova prizorišče tradicionalnega srečanja Zasavcev in Savinjanov. Med njimi je vsako leto tudi veliko članov območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo z obeh strani hribovja. S temi srečanji se nadaljuje tradicija, ki ima svoje korenine v predvojnem delavskem gibanju, ko so si tu podajali roke revirski, libojski in zabukovski knapi, preboldski tekstilci, savinjski hmeljarji, libojski keramičarji in mnogi drugi ter krepili revolucionarno zavest Slovencev, ki se je še posebno pokazala med drugo svetovno vojno. Sicer pa lahko za začetek tovrst-

Z letošnjega srečanja na Mrzlici, ki se ga je kljub hladnemu vremenu udeležilo precej planincev in drugih pohodnikov z obeh strani doline

nih srečanj štejejo že čas izpred 109 let, ko so 28. septembra 1899 tu slovesno odprli prvo planinsko kočo, imenovano po žalcu Janezu Hausenbichlerju, borcu za slovenstvo in očetu hmeljarstva.

Že v zgodnjih jutranjih urah so se tudi letos proti 1122 m visoki Mrzlici z obeh koncev dolin odpravili planinci in drugi ljubitelji tega Savinjskega in Zasavskega Triglava, kot je Mrzlico že leta 1903 v vodniku Po gorah in dolinah v Savinjskih planinah poimenoval Fran Kocbek. Letošnja pot je bila prijetna za hojo, saj se je po oblačnem jutru naredil dokaj lep dan. Letos je bila glavna organizatorica srečanja Občina Tabor ob sodelovanju Planinskega društva Trbovlje, ki vsako leto skupaj z oskrbnikom planinskega doma poskrbi za hrano in pijačo. Že pred leti so se župani občin Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Prebold in Žalec dogovorili, da se bodo izmenjevali v organizaciji tega srečanja. Lani sta se tem občinam pridružili še občini Laško in Tabor. Slednja je letos kot organizatorica tudi poskrbela za kulturni program, ki so ga izvedli člani Kulturnega društva Ivana Cankarja Tabor, in sicer moški pevski zbor, članici dramske sekcije Teloh in harmonikar Nejc Zupan. Svoje je dodala še direktorica občinske uprave občine Tabor Saša Zidanšek Obreza, ki je nazivala zgodovino tovrstnih srečanj. Zbrane sta nagovorila tudi Vili Treven, ki je zaželel dobrodošlico v imenu Planinskega društva Trbovlje, in župan občine Tabor Vilko Jazbinšek, ki je zbrane pozdravil in nagovoril v imenu občine Tabor. Ob tem je poseben pozdrav namenil ministru za obrambo Karlu Erjavcu, ki je na Mrzlico prišel v spremstvu poslanca Desusa Ivana Jelena.

V nadaljevanju srečanja ni manjkalo glasbe, petja, prijetnih medsebojnih pogovorov, obujanja spominov. Sklepala so se nova poznanstva in potrjevala stara. Vsekakor pa je Mrzlica bila ta dan eden najbolj obiskanih slovenskih vrhov. Tako je bilo nekoč, tako je bilo tokrat in tako bo tudi v prihodnje. Mrzlica je in ostaja simbol prijateljstva in sodelovanja med dolinama z ene in druge strani Savinjsko-Zasavskega hribovja, ne glede na politiko in politično prepričanje.

D. Naraglav

SPOMIN NA BITKO OSTAJA ŽIV

67. obletnica dogodka na Čreti

Partizanske Dobrovlje so bile in ostajajo simbol savinjskega uporništvaja in spomina na drugo svetovno vojno, ki je zahtevala veliko življenj tudi v Spodnji Savinjski dolini in na njenih obronkih. Spomin na tiste čase živi in se ohranja, verodostojen dokaz tega je tudi vsakoletno srečanje na Čreti, kjer je 26. oktobra 1941 potekala prva frontalna bitka I. Štajerskega bataljona. Letos je Čreta zaznamovala že 67. obletnico takratnega dogodka, ki je občutno zamajal samozavest nemškega rajha in njegovih pomagačev.

Po deževni noči in jutru se je na slovesnosti na Čreti, ki so jo organizirali Združenje borcev za vrednote NOB Žalec in Mozirje, Društvo izgnancev Slovenije – Občinski odbor Žalec, Območno Združenje veteranov vojne za Slovenijo in Veteransko društvo Sever – odbor Žalec, zbralo nekaj sto udeležencev iz Spodnje in Zgornje Savinjske doline. Ti so z zanimanjem prisluhnili proslavi v spomin na to zgodovinsko bitko, ki je in ostaja prava svetinja upora proti okupatorju in poguma maloštevilnih partizanov, ki so se postavili po robu nekajkrat močnejšemu sovražniku in iz tega boja izšli kot zmagovalci. S svojo prisotnostjo je slovesnosti dala poseben pečat partizanska skupina Triglav, ki je po svoje tudi simbolizirala neenaki, a zmagoviti boj I. Štajerskega bataljona.

Udeleženci slovesnosti, ki je tudi tokrat bila organizirana pod velikim šotorom, iz vrst članov ZZB, mladina, planinci, pripadniki drugih veteranskih organizacij, predstavniki občin in drugi zbrani so

Del partizanske skupine Triglav ob spomeniku, posvečenem bitki na Čreti

najprej prisluhnili slovenski himni, ki so jo zaigrali člani Godbe na pihala Prebold. Zbrane je nato pozdravil predsednik Zveze borcev (ZB) za vrednote NOB Marijan Turičnik in ob tem posebej pozdravil podpredsednika ZB za vrednote NOB Slovenije Slavka Grčarja. Dobrodošlico sta zbranim izrekla tudi župan občine Nazarje Ivan Purnat in župan občine Vransko Franc Sušnik. Tokratni slavnostni govornik je bil podpredsednik ZB za vrednote NOB Slovenije Slavko Grčar, ki je najprej izrekel pozdrav v imenu vodstva ZZB za vrednote NOB Slovenije. V nadaljevanju je predstavil zgodovinski pomen te bitke, nato pa dal poseben poudarek dogajanju in razmeram med vojno. Svoj govor je oplemenitil z vrsto števil in zgodovinskih dejstev. Prav tako je spomnil in opozoril na poskuse razvrednotenja NOB. Dejal pa je tudi, da so v ZZB za vrednote NOB zadovoljni, da v letošnji volilni kampanji za državnozbornske volitve stranke niso zlorabile NOB za politične manipulacije.

Po slavnostnem govoru, ki je močno ogrel srca udeležencev, je sledil bogat kulturni program, ki so mu dajali vsebino pihalni orkester iz Prebolda pod vodstvom Marka Repnika, pevci MePZ Pevskega društva Tabor pod vodstvom Milana Kasesnika, solist Dušan Banko, harmonikar Fonzi Lesjak in recitatorica Jožica Ocvirk, ki je tudi pripravila scenarij proslave.

Slovesnost je z besedami zahvale nastopajočim in udeležencem proslave sklenil predsednik borčevske organizacije Spodnje Savinjske doline Marijan Turičnik in vse prisotne pozval k nadaljnjemu druženju na partizanski Čreti, ki je bila in ostaja svetel pomnik slovenske zgodovine.

D. Naraglav

VETERANI OSAMOSVOJITVENE VOJNE ZELO DEJAVNI

Prepoznavna in uspešna organizacija

Območno združenje Zveze veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline, ki ga že drugo leto vodi Adi Vidmajer, je s svojimi aktivnostmi zelo prepoznavna in uspešna organizacija, ki vključuje v svoje vrste preko 600 članov. Njihovo število pa še raste, saj ima pravni status veterana glede na sodelovanje v osamosvojitveni vojni preko 2000 prebivalcev Spodnje Savinjske doline.

Letos so izpeljali vrsto najrazličnejših aktivnosti in sodelovali na mnogih športnih in drugih prireditvah doma in zunaj Savinjske doline. Med najpomembnejšimi je vsekakor vsakoletno srečanje vseh veteranskih organizacij Spodnje Savinjske doline, ki je bilo letos v Braslovčah. Izpeljali so tudi zanimivo strokovno ekskurzijo, združeno z izletom svojih članov na Tolminsko, skupaj z ostalimi tradicionalno srečanje v spomin na prvo frontalno bitko I. Štajerskega bataljona na Čreti, ki je bila 26. oktobra 1941, v novembru je bilo še srečanje družin, ki so v času osamosvajanja naše države imele skri-

Vse aktivnosti uspešno vodi in koordinira predsedstvo OZ ZVVS Žalec na čelu z Adijem Vidmajerjem.

to orožje. Jeseni so pripravili še slovesen sprejem novih članov in razne športne in rekreativne prireditve. Teh vse leto ni manjkalo. Začeli so z zimskim pohodom v Marijo Reko in smučarskimi tekmovanji v Cerknem in na Golteh, nadaljevali pa s pohodom po poteh generala Maistra, pohodom za zdravje, ki ga organizirajo Žalske lekarne, s sodelovanjem v akciji Razpnimo jadra, tradicionalnim pohodom na Triglav in drugimi aktivnostmi.

Vse to je uspešno koordiniralo predsedstvo OZ ZVVS na čelu z Adijem Vidmajerjem, ki je vnesel v delo organizacije veliko športnega duha. Posebnost pa je nedvomno izkaznica aktivnosti veterana za zdravje, ki vključuje pet dejavnosti: Pohod za zdravje, občni zbor veteranov, akcijo Za zdravje (hoja, tek, kolesarjenje), akcijo Razpnimo jadra in srečanje veteranov. Te aktivnosti bodo nadaljevali tudi v prihodnje.

D. N.

VETERANI V BRASLOVČAH

Peto srečanje privabilo 400 članov

Peto srečanje treh veteranskih združenj Spodnje Savinjske doline je bilo letos v občini Braslovče. Ob tej priložnosti so se veterani vojne za Slovenijo – Območno združenje veteranov za Spodnjo Savinjsko dolino Žalec, veterani društva Sever, člani Združenja borcev za vrednote narodnoosvobodilne vojne in Slovenska vojska zbrali pri Osnovni šoli Braslovče, kjer so druženje popestrili s športnimi igrami.

S tekmovanja v streljanju z zračno puško

Srečanja se je udeležilo okoli štiristo članov in drugih, v streljanju z začno puško, vlečenju vrvi, odbojki, metu obročev, košarki trojk in na pohodu pa je sodelovalo nekaj več kot dvesto udeležencev. Zbrane so nagovorili braslovški župan Marko Balant, podpredsednik ZVVS Milan Vogrinc, predsednik ZZB Marian Turičnik in predsednik VDS Istok Rumpf. Srečanje so popestrili helikopter slovenske policije in nekaj vojaških vozil, ki so bili še posebno zanimivi.

D.N.

Na pohodu po poteh Teritorialne obrambe

Udeleženci 8. pohoda po poteh TO

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Tržič je v počastitev 25. junija, dneva državnosti, in ohranjanja spomina na Teritorialno obrambo in njene pripadnike, ki so bili v letu 1991 med nosilci oboroženega odpora, organiziralo že osmi pohod po poteh TO.

Letošnji pohod je potekal od nekdanje stražnice maršala Tita v Podljubelju do starega mejnega prehoda Ljubelj in po slovensko-avstrijski meji do na novo zgrajenega planinskega doma na Zelenici. Za varnost 80 pohodnikov na poti, ki je bila kar zahtevna, so skrbeli člani GRS, tudi veterani in bivši pripadniki TO.

Planinskega pohoda se poleg veteranov udeleži vsako leto večje število občanov vseh starosti, kar nam je organizatorjem v posebno zadovoljstvo in priznanje našim prizadevanjem, da tudi tako ohranjamo tradicijo enot TO in spomin na osamosvojitveno vojno 1991.

A. Stritih

Izlet v neznano

Članice in člani OZVVS Veteran Nova Gorica je ob lepih spominih na lanska izleta, ki sta bila nepozabna, letos predsednik Lisjak presenetil z »ukazom«: »Objavite za 26. april 2008 enodnevni izlet v neznano. Mačeta, ti poskrbi za avtobus, ki bo na razpolago od 8.00 do 20.00, Bogdan, ti za prehrano ob prvem postanku, Boris, ti priskrbi kozarce in pijačo, gorje ti, če zmanjka, zborna mesto sedež organizacije, oprema udobno športna, vse drugo je moja skrb. To je vse.« Ob prijavi zainteresirani sprašujejo, hočejo izbrskati več, pa ne gre. Dobro, na akontacijo, gotovo bo »fajn« kot zmeraj. Glej ga, zlomka, avtobus je poln.

Ob uri krenemo. Predsednik pozdravi, pove dve šali in razkrije prvo skrivnost. Prvi postanek bo v Centru vojnih veteranov v Logatcu. Pričaka nas gospod Pogačnik, predstavi razvoj centra od ideje do sedanjega stanja, probleme, s katerimi so se ubadali, in kaj vse še načrtujejo. Ogledu centra sledi Bogdanov prigrizek, tako rekoč ob pravem času, termo posoda, polna mesa, je v trenutku prazna. Razpravo o tem, kako bomo lahko koristili naš center, ko bomo v zatonu življenja, prekine predsednik in odkrije drugo skrivnost:

»Pospravite, gremo naprej v zasebni muzej brigadirja Janeza Švajncerja, ki je tu v Logatcu.« Pristrčen sprejem in ura predstavitve muzeja z domoljubnim nabojem, tako kot to zna v popolni tišini predstaviti malokdo v naši preljubi domovini. Zbirki medalj in drugih eksponatov pa ni para. Presenečeni, saj bi vse to originalno dokazno zgodovinsko bogastvo slovenskega bojevnika, že od nekdaj bojevitega naroda, spadalo v nacionalni vojaški muzej, tako kot to ostali narodi s ponosom pokažejo. Mi pa v pritličnih prostorih, ki bi jih družina zagotovo lahko drugače uporabila. Hvala, gospod Švajncer, če vas ne bi bilo, še tega ne bi videli in doživeli.

Čas neusmiljeno teče in ponovno predsednik: »Gremo naprej! Kam? V tehnični muzej Bistra.« Torej odkrita je tretja skrivnost. Velika večina nas je bila tam prvič. Zaradi urejenosti eksponatov in lepe predstavitve je bilo zanimanje tako veliko, da je bil predsednikov načrtovani čas, ura in pol, prekratek. Pa kljub temu vsi zadovoljni in polni vtisov nad nekdajnimi tehničnimi rešitvami, ki so lajšale delo in življenje našemu iznajdljivemu in delovnemu človeku, zapustimo muzej.

Predsednik potihoma o nečem razpravlja s šoferjem in avtobus odpelje. Kam? Zagledamo cestni smerokaz Godovič. Zdaj sklepamo sami – Idrija. »Tako je,« odgovori naš šef in četrta skrivnost je razkrita. Avtobus zapelje v delovno organizacijo Kolektor. Sprejme nas predsednik OZVVS Cerkno-Idrija Benedikt Bajec in nas odpelje v jedilnico. Predstavi nam delo in načrte veteranske organizacije ter zaželi dober tek. Tudi slastno kosilo je bilo hitro pospravljeno.

Pošteno podkrepeljeni gremo v središče Idrije. Tam nas čakajo idrijski rudarji, da nas odpeljejo v Antonijev rov. Tudi tu nas je večina prvič. Po predstavitvi zgodovine in končne usode enega največjih rudnikov živega srebra na svetu nas opremijo z zaščitnimi sredstvi in s pozdravom Srečno smo se po skupinah z vodiči spustili v podzemni svet idrijskih rudarjev. Tukaj res spoznaš, kaj se pravi delati v težkih razmerah in kako težko so si služili kruh ti ljudje. Tako malo smo poznali to skoraj izključno ročno delo in zdravju močno škodljivo. Zelo dobro si je to ogledati, da človek lahko potem realno presoja, kaj je težko delo. Z mešanimi občutki zapustimo Antonijev rov in predsednik razglasi, da je presenečen za danes dovolj. To pa Mavriču ni bilo povšeči in glej ga, hudiča, na poti proti domu ukaže v Črnem Vrhu na lepem prostoru ustaviti avtobus in že je bilo tu res zadnje presenečenje.

Mizica pogrni se: na njej domača salama pa domača vratovina pa kruh pa vino, le kje so vse to skrivali? Izleti v neznano so res nekaj posebnega. Hvala, predsednik, in tebi, Mavrič!

M.Kogoj - Mačeta

NOVOGORIŠKA VETERANSKA DRUŽENJA

Beseda je tokrat le napol vreme postala

Članice in člani je predsedstvo OZVVS Veteran Nova Gorica ponovno spravilo v dobro voljo z organizacijo letos že drugega enodnevnega izleta. Tokrat sta bila cilj obisk mornariškega divizionarja in ribji piknik na slovenskem morju.

Kot običajno smo se zbrali pred sedežem društva v Novi Gorici. Kljub dežju so prišli prav vsi, ki so se prijavili, ne glede na nič kaj

spodbudno vremensko napoved. Že ves teden so napovedovali izjemno slabo vreme, ampak naš predsednik, trmast kot vedno, nam istočasno dopoveduje: »Nič se sekirat, za vreme bom poskrbel sam, važno je, da ste vi tu!« Lani je bila njegova napoved stoddostno uresničena, sedaj pa ne neha in ne neha deževati vse do Kopra. Po opravljenih formalnostih pri vходу v pristanišče s spremstvom parkiramo zraven slovenske vojaške ladje. Še vedno dežuje, a mi se ne damo. Oblikujemo skupine za ogled, vmes pa izmenjaje pomalicamo kar v avtobusu. Zelo nam je šlo v slast Bogdanovo pečenje. Po ogledu ladje Ankaran, ki pa ni tako majhna, kot nekateri natolcujejo, smo po strokovni razlagi odgovornih mornarjev o namenu, uporabi, sposobnostih in vsej sodobni opremi, ki smo jo videli, povsem zadovoljni in z novimi spoznanji zapustili luko. Še vedno je deževalo.

Naslednja postaja je bila Izola. Ko parkiramo avtobus, dežja ni več. Predsednik se smeji. Že tako dobro razpoloženje se še bolj razplamti. Vkrčamo se na barko, odplovemo in že je tu penina, da kot presenečenje nazdravimo predsedniku za njegov jubilej. Razpoloženje raste in ob prvem postanku zunaj priveza nekateri že skačejo v morje. Smeh, družba, sardele, lignji in vino so krivi, da ura neusmiljeno teče. Odplovemo še na kavo do Pirana. Vreme je kot naročeno. Vrnemo se v Izolo, kamor nas posadka Delfina varno pripelje. Zahvalimo se Vladi za pomoč pri organizaciji in družbo in se spravimo v avtobus proti Novi Gorici.

Povratak poteka umirjeno, a kljub temu spijemo še pivo na Kozini, da bo mera polna.

Loti se nas utrujenost in zbiramo vtise. Bilo je lepo.

B. Cej

Veterani preizkusili strelišče na Mlakah

Vodstvo OZVVS Veteran Nova Gorica je septembra v sodelovanju s Slovensko vojsko skladno z letnim načrtom organiziralo streljanje na novem, modernem vojaškem strelišču na Mlakah pri Vipavi. Pomerili smo se tekmovalno v streljanju z avtomatsko puško in pištolo. Že samo strelišče je bilo za nas nekaj posebnega, saj smo nekateri prvič preizkusili gibajoče se tarče. Organizatorji so omogočili streljanje z zračno puško omogočili tudi mladoletnim otrokom, obenem pa z varne razdalje spremljanje spretnosti svojih očetov in stricev. Mogoče pa se bo kateri izmed otrok odločil za vojaški poklic? Tekmovanje se je zaključilo z okusnim vojaškim golažem.

S. L.

PRAZNIČNO OB DNEVU DRŽAVNOSTI

Odkritje pomnika miru na Sabotinu

Veliko veteranov in drugih se je na dan državnosti, 25. junija, zjutraj povzpelo na Sabotín, da bi počastili dvig zastave, ki ga je tudi letos organiziralo Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Veteran Nova Gorica.

Ob tej slovesnosti je govoril podpredsednik OZVVS Vinko Jarc in slikovito predstavil tisočletni boj Slovencev za svoj obstoj ter prisotnim obudil vedenje o naših koreninah vse do uresničitve tisočletne želje Slovencev o ustanovitvi lastne samostojne države.

Nato smo se podali proti Domu veteranov, kjer je sledila glavna slovesnost s kulturnim programom. Po veteranskem dejanju je spregovoril predsednik OZVVS Srečko Lisjak in tako kot on to vedno

zna, obudil dogodke in njihov pomen iz leta 1990-91. Spomnil je tudi na 40. obletnico ustanovitve Teritorialne obrambe in na njen pomen v obdobju osamosvajanja Slovenije ter izrazil bojazen, da bo tako pomembna obletnica za našo državo šla neopazno mimo. Slovesnost sta s svojo prisotnostjo in nagovorom počastila tudi župan mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc in župan občine Brda Franc Mužič. Poudarila sta pomen takega praznovanja dneva samostojnosti in potrebo po tem, saj bomo veterani tako konkretno pripomogli k dvigu domoljubne zavesti pri ljudeh in k domoljubni vzgoji mlajših rodov. Skupno s predsednikom Srečkom Lisjakom, ki je tudi pobudnik pomnika, sta nato odkrila spomenik miru.

Spomenik miru simbolizira del narave, ki jo je človeška roka skozi vojne bolj ali manj spreminjala. Vendar je končni zmagovalec kljub vsemu narava. Med skalami so vgrajene ostaline (topovska zrna, bombe, mine ...) iz prve in druge svetovne vojne ter vojne za samostojno Slovenijo, ki so pustile neizbrisen pečat temu kraju. Vse te ostaline pa zdaj združuje le želja po miru, zato iz njihovih neder rastejo rastline.

Nad opisano skulpturo je pritrjena plošča z napisom:
**POSTOJ POPOTNIK, SPOMNI SE TISTIH, KI SO SE BOJEVALI, KRVA-
 VELI IN UMIRALI ZATO, DA JE DANES MIR.**

Na levi strani spomenika je preoblikovan drog za postavitve žičnih ovir iz prve svetovne vojne. Na njem je pritrjen medeninast vadbeni topovski tulec iz obdobja organiziranja, razvoja in usposabljanja TO Republike Slovenije.

Namen pomnika je, da se vsak obiskovalec Sabotina ob njem ustavi in za trenutek spomni krvavih obdobij slovenske zgodovine. Svoj spomin na preteklost in željo po miru pa potrdi s tem, da pozvoni po topovskem tulcu.

Kulturni program sta oblikovala godba iz Brd in pevski zbor Srečka Kumarja iz Kojškega.

B.Nemec

Tekmovanje v balinanju v Renčah

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Veteran Nova Gorica je 18. 10. 2008 za vsa sosednja veteranska združenja organiziralo tekmovanje v balinanju. Izvedel ga je Športni balinarski klub Šampionka Renče. Prijavilo se je osem ekip. Tekmovanje se je začelo ob 8. uri v balinarski dvorani Šampionke v Renčah. Po prijavi in žrebanju ekip se je pričel prvi del, v katerem se je že pokazalo, kdo je boljši.

Prijetno okrepečani smo se podali v polfinale za pokale in medalje. Najboljša mesta so zasedli tekmovalci iz Idrije (1. mesto), Postojne (2. mesto) in območnega združenja veteranov Sežana (iz območne zveze Krasa in Brkinov sta nastopili dve ekipi: ena iz Krasa, ena iz Brkinov; Kraševci so se poimenovali Sežana 1, Brkinci pa Sežana 2). Kraševci so izpadli že v prvem delu, Brkinci pa so osvojili odlično 3. mesto. Ekipo Sežane 2 so sestavljali Franc Klun, Vili Fatur, Franc Urh, Branko Polh. Pokale in medalje je veselim najboljšim trem ekipam podelil predsednik goriškega združenja veteranov vojne za Slovenijo Srečko Lisjak.

OZVVS Nova Gorica

**OBMOČNO ZDRUŽENJE VETERANOV
 VOJNE ZA SLOVENIJO
 VETERAN NOVA GORICA**

**OBVEŠČA VSA OBMOČNA ZDRUŽENJA
 VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO,
 DA IMA UREJEN DOM VETERANOV NA
 SABOTINU.**

Dostop je možen kot pohod iz Solkana, približno uro in pol rekreativne hoje.

Omogočen je dostop tudi z velikim avtobusom (asfalt).

Ob strokovnem vodenju si je mogoče ogledati fortifikacijske objekte iz prve svetovne vojne.

V domu sta muzej z eksponati iz prve svetovne vojne in veteranski kotiček z eksponati iz obdobja osamosvajanja Slovenije 1991.

Ob lepem vremenu je čudovit razgled na Savudrijski rt, Dolomite, Kaninsko in Krnsko pogorje, Triglav, Nanos, Snežnik ...

Dom je odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih, ko ponuja enolončnico in pijačo.

Veteranke in veterani imajo ob predložitvi članske izkaznice 10 odstotkov popusta na hrano in pijačo.

Zaželeno je, da se skupine najavijo, kajti le tako bomo dosegli obojestransko zadovoljstvo.

Za dogovor in druge informacije pokličite 040 253 234.

PRVI POHOD NA LOKVE

Vse kaže na to, da vplivamo na vreme

Veteranke, veterani OZVVS Veteran Nova Gorica in njihovi družinski člani smo se ob odlični organizaciji Trnovsko-Banjške sekcije udeležili 1. pohoda Lokve 2008. Fantje se ne šaljijo in zatrjujejo, da bo postal tradicionalen.

Udeleženci prvega pohoda Lokve 2008

Kakor zakleto, ponovno izjemno slaba vremenska napoved. Toda veterani se ne damo. Udeležba je bila nad pričakanji in zaradi tega tudi vzdušje že ob zbiranju enkratno. Start na Lokvah, še prej pozdrav organizatorjev in poudarjen namen pohoda – druženje. Gremo! Več kot polovica jih ni vedela, kam vodi vodič Damijan. Izbrali so lepo, ne preveč strmo in z malinami poraslo pot po Trnovskem gozdu. Po urici hoje se pred nami med mogočnimi bukvami prikaže, kot v pravljici o Janku in Metki, čudovit objekt, ki pa ni bil okrašen s čokolado in bonboni, zato pa je dišalo po okusnem golažu. Taki jedi se, jasno, prileže dobra kapljica briškega. Vreme je še vedno držalo, kar potrjuje tezo, da je bil naš predsednik zaposlen v nepravi službi. Je pa tudi res, da bi sicer Trontelj na televiziji ostal brez dela. Torej je že prav tako, kot je. Veselo vzdušje je prekinil Lisjak in vsakemu pohodniku izročil spominski obesek, ki jih je za to priložnost lično izdelal naš Jan, s svojimi kolegi prav tako zaslužen, da je pohod uspel.

Vsi zadovoljni smo se popoldne po drugi poti vrnilo na Lokve.

V. Župevc

KOMEMORACIJA OB DNEVU SPOMINA NA MRTVE V HOTELU VABO RADLJE OB DRAVI

Pozabimo na sovraštvo in krepimo strpnost

V torek, 30. oktobra 2008, ob 17.00 smo se zbrali na skupni kmemoraciji v hotelu Vabo v Radljah ob Dravi. Njen gostitelj in slavnostni govornik je bil župan občine Radlje ob Dravi Alan Bukovnik. Pri organiziranju sta sodelovala tudi predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Radlje ob Dravi Otmar Repnik in predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo zgoranje Dravske doline Bogdan Ladinik. Na kmemoracijo smo bili povabljeni predstavniki vseh organizacij in združenj, ki smo kakorkoli vezani na dogodke iz druge svetovne vojne ali na vojno za svobodno Slovenijo leta 1991.

Najprej nas je nagovoril Bogdan Ladinik in med drugim dejal:

»Spoštovane gospe in gospodje, letos mineva 62 let od konca druge svetovne vojne – najbolj krvoločne vojne v zgodovini človeštva. Vojne, ki je za seboj pustila neštevilne grobove povsod po svetu –

največ v Evropi. Tudi v naših krajih so zaradi te vojne nasilno umrli številni ljudje, ki sicer ne bi. Njim naj bo namenjena današnja kmemoracija.

Preden pa poprosim župana, gospoda Alana Bukovnika, današnjega gostitelja in slavnostnega govornika, da nam spregovori, dovolite, da citiram kruto definicijo 'Kaj je vojna?', ki sem jo slišal pred mnogimi leti iz ust magistra Steva Tankosiča, enega največjih evropskih teoretikov vojne mobilizacije: 'Vojna je čas, ko vse normalne stvari postanejo nenormalne in ko nenormalne stvari postanejo normalne – čas, ko nedovoljeno postane obvezno.'«

Radeljski župan Alan Bukovnik je na slovesnosti med drugim poudaril:

»Spoštovati in spominjati se naše skupne preteklosti je dolžnost, modrost in priložnost, da se vedno znova česa naučimo ali pa da tisto, kar smo že vedeli in morda malce pozabili, odkrijemo na novo, opazimo v drugačni in novi luči in se zavemo, da nikoli ne vemo dovolj, kaj šele preveč. Rad bi se vam zahvalil za povabilo in priložnost, da vam spregovorim. Zame je to velika čast in še večja odgovornost.

Alan Bukovnik, župan občine Radlje ob Dravi, slavnostni govornik na kmemoraciji

Na dan spomina na mrtve se v globokem spoštovanju vračamo k pokojnim svojcem, prijateljem in znancem. V tej tihi zbranosti si nehoti zastavljamo tudi vprašanja o minljivosti vsega, tudi človekovega življenja. Življenje, ta naša enkratna možnost, je najprej in predvsem naše, in če imamo srečo, da ga živimo v miru in blagostanju, ga lahko v veliki meri posvetimo iskanju osebne sreče in sožitja z bližnjimi. Zato nam ni lahko dojeti, da je vsak korak v našem življenju tudi korak bližje k smrti. Čutimo, da stopa le nekaj korakov za nami, teh nekaj korakov pa predstavlja našo življenjsko možnost, naše upanje in našo vero. V svojem življenju ljudje počnemo mnogo stvari. So pa stvari, ki jih posamezniki ali skupine naredijo, pa vendarle sčasoma niso več samo njihove. Odtrgajo se od njih in zaživijo svoje lastno življenje.

Čas vojn je bil čas odločitev in dejanj. V tistem času je bil vsakdo postavljen pred usodno dilemo, za kaj ali za koga zastaviti samega sebe, komu zaupati in komu slediti. V razmerah, ko posledice takih odločitev niso bile predvidljive, so bile te odločitve težke in zato različne. Tragično dejstvo je, da nobena vojna ne spoštuje človekove naravne pravice do življenja, nobena ni brez napak in brez nasilja, nobeno nasilje pa ni brez krivic. Vojna nima ne volje in ne razuma, da bi se spraševala o tragedijah, ki jih s tem povzročča zdaj eni zdaj drugi bojujoči se strani. Napake in krivice pa boljše enako vsakogar, komur so storjene. Poskušajmo jih razumeti in jih, kolikor je to še v naši moči, brez povzročanja novih tudi popraviti. Spomin na mrtve, ki v teh dneh ponovno združuje razkropljene družine, stiska roke prijateljev in znancev, naj bo tudi priložnost, ko bomo pozabili na medsebojna nasprotovanja, sovraštvo in celo maščevalnost, ki izvira iz tistih težkih časov. To je odločitev, ki jo moramo sprejeti vsak sam in vsi skupaj. Sprava, ki bo obenem tudi zmaga nad delit-

vami iz preteklosti, bo predvsem v dobrobit prihodnjih generacij, zato je vredna naporov vseh, ki jih zadeva. Potrudimo se na tej poti in ne dovolimo, da bi bili v naši družbi in v našem skupnem življenju odrešeniki tisti, ki nam pridigajo o sovraštvu.«

Zbranim je govoril tudi predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Radlje ob Dravi Otmar Repnik:

»Komemoracija je namenjena vsem, ki so izgubili življenje v drugi svetovni vojni, pred njo in po njej. Namenjena pa je tudi vsem, ki so izgubili življenje leta 1991 za neodvisno Slovenijo.

Spoštovani, letos mineva že 62 let, ko se je druga svetovna vojna končala, zato je prav, da v sedanjosti svobodni Sloveniji združimo moči in vsem žrtvam te vojne namenimo dostojen in človeka vreden spomin. Prav je, da se poklonimo vsem žrtvam, ne glede na pripadnost in barvo. S to željo in zato smo pripravili današnjo komemoracijo. Če imamo prav in se s tem strinjate tudi vi, potem smo na pravi poti, saj smo naredili velik korak v pravo smer, za nas, za naše otroke, vnuke in pravnuke – čas je že bil!«

K. Kotnik

EKSKURZIJA VETERANOV

Iz Mežiške doline v Posočje

Sredi avgusta smo se veterani iz Mežiške doline odpravili na ekskurzijo v Posočje. Zgodaj zjutraj smo se v deževnem vremenu z avtobusom odpravili na pot, ki nas je vodila mimo Ljubljane proti Kranjski Gori in od tam čez Vršič, kjer smo imeli krajši postanek, in se pre-mraženi po serpentinah varno spustili v dolino Soče, kjer pa nas je

Udeleženci ekskurzije OZVVS Mežiška dolina, ki so obiskali Posočje

pričakal prelep sončen dan. Okrog 11. ure smo prispeli v Kobarid, tu sta nas čakala Metod Leban in Vito Berginc iz OZVVS Gornje Posočje, ki sta našemu članu Janku Grubelniku že predhodno izdatno pomagala pri organizaciji izleta. Najprej smo si pod strokovnim vodstvom vodiča Jožeta Strica ogledali Kobaridski muzej, posvečen prvi svetovni vojni, nato pa smo se povzpeli še do italijanske kostnice nad starim delom mesta. Po kosilu smo se skupaj z našima gostiteljema odpeljali preko Livških Raven do muzeja na prostem na greben Kolovrat. Tu smo si ogledali odlično ohranjene obrambne linije italijanskih vojakov iz prve svetovne vojne. Z vrha Kolovrata smo lahko občudovali lepote Krnskega pogorja na severni strani in dolino Soče, na južno stran pa smo imeli prelep razgled preko Furlanije vse do Jadranskega morja. Naše navdušenje nad pokrajino sta dopolnila naša spremljevalca Jože Stric in Metod Leban z odličnim poznavanjem vojaške zgodovine in geografije tega območja. Z vrha Kolovrata smo se po novozgrajeni cesti spustili do Tolmina, kjer smo po kratkem ogledu središča mesta izlet po Posočju zaključili z večerjo in prijetnim druženjem.

F. Navotnik

UREJENO OKOLJE CENTRA VOJNIH VETERANOV SLOVENIJE

Priznanje za najbolj urejeno ustanovo v občini Logatec

Center vojnih veteranov deluje v kompleksu nekdanje vojašnice v Logatcu. Člani OZVVS Logatec, Zveza veteranov vojne za Slovenijo in Slovenska vojska, ki podpira delovanje centra, so v preteklih treh letih v propadajočo vojašnico vložili veliko truda in finančnih sredstev, opravljeno delo pa že kaže pozitivne rezultate. V centru se praktično vsakodnevno vrstijo najrazličnejše športne in družabne aktivnosti po veljstev in enot Slovenske

Centru vojnih veteranov sta Turistično društvo in Občina Logatec podelila posebno priznanje za ureditev in videz okolja.

vojske, združenj veteranov vojne za Slovenijo, upokojencev, svoje dejavnosti pa v njem izvajajo tudi šole, različna športna društva in klubi iz širše in ožje lokalne skupnosti. Poleg rednih uporabnikov se je več kot sto najrazličnejših aktivnosti v letošnjih devetih mesecih udeležilo več kot 13.000 obiskovalcev, center pa je bil zaseden preko 120 dni.

Izjemno veliko truda je vloženo tudi v ureditev in videz okolja. Tako kljub temu da še niso obnovljeni vsi objekti, okolje v centru in ob posameznih objektih zagotavlja prijetno počutje z urejenimi cvetličnimi koriti, cvetličnimi gredicami pa tudi z grmičevjem, drugim rastlinjem in veliko zelenimi površinami. Za uredenost okolja v centru zavzeto skrbijo članice OZVVS Logatec, ki jih vodi Zdenka Pogačnik.

Turistično društvo Logatec in Občina Logatec sta v projektu Moja dežela – lepa in gostoljubna za najlepše urejeno javno ustanovo v letu 2008 v občini Logatec Centru vojnih veteranov Slovenije podelila posebno priznanje na osrednji občinski prireditvi v Logatcu 26. septembra letos.

J. Rutar

CVVS se ponaša z urejenimi cvetličnimi koriti, cvetličnimi gredicami in grmičevjem.

ODPRTO PRVENSTVO OZVVS MEŽIŠKA DOLINA V LOVU RIB S PLOVCEM

Najboljši ribiči so Ptujčani

V OZVVS Mežiška dolina smo organizirali 5. tradicionalno tekmovanje veteranov v ribolovu. Letos je tekmovanje potekalo na ribniku Reš pri Radljah ob Dravi. V lepem vremenu se je ob njem zbralo 15 ekip s skupno 45 ribiči tekmovalci vrst – skoraj profesionalci in tudi popolnimi amaterji. Tekmovanje je ob 9. uri odprl predsednik PO za Koroško Vilijem Donau. Ob prijetnem vzdušju je čas kar prehitro mineval, tekmovalci pa so pod budnim očesom sodnikov iz Ribiške družine Radlje ob Dravi pridno polnili svoje mreže s krapci, ploščiči, amurji in drugimi manjšimi ribami. Po treh urah napetih pričakovanj sta sledili tehtanje in ocenjevanje ulova. Tehtnice so pokazale, da je bila najuspešnejša ekipa OZVVS Ptuj (33.330 g), drugo mesto je osvojila ekipa OZVVS Šmarje pri Jelšah (11.750 g), tretje mesto pa je dosegla ekipa OZVVS Lukovica (7.590 g). Med posamezniki je prvo mesto osvojil Srečko Arnoz s Ptuja (17.700 g), drugo mesto je pripadlo Dragu Verdinku, prav tako Ptujčanu (11.820), tretje mesto pa je osvojil Srečko Remih iz OZVVS Šmarje pri Jelšah (6.570 g). Pokale in medalje najboljšim ekipam in posameznikom je podelil predsednik OZVVS Mežiška dolina Maksimiljan Gorenšek. Za dobro organizacijo tekmovanja pa je v sodelovanju z Ribiško družino Radlje ob Dravi poskrbel naš veteran Ciril Vornšek.

F. Navotnik

OZVVS ZGORNJESAVINJSKO-ZADREČKE DOLINE

Doživetja v parku vojaške zgodovine v Pivki

Veterani so bili najbolj navdušeni nad ogledom tankovsko artilerijske zbirke, ki jo sestavljajo izjemni primerki.

Člani Območnega združenja vojne za Slovenijo Zgornjesavinjsko-Zadrebke doline so se oktobra prvič, odkar deluje združenje, odpravili na ekskurzijo. Obiskali so Park vojaške zgodovine, ki nastaja na območju starih italijanskih kasarn v Hrastju v Pivki, v drugem delu ekskurzije pa so si ogledali še Predjamski grad pri Postojni, kjer je v letih 1483-1484 Erazem Predjamski bil legendarno bitko z vojsko tedanjega avstrijskega cesarja in jo po dolgotrajnem obleganju gradu zaradi izdajstva tragično izgubil.

V Parku vojaške zgodovine so si veterani ogledali razstavo Regio Carsica Militaris, ki govori o večtisočletni vojaški in utrdbeni dediščini Pivške kotline in Postojnskih vrat. Izjemno zanimiv je bil ogled tankovsko artilerijske zbirke, ki jo sestavljajo najdragocenejši primerki težkega orožja (tanki, oklepna vozila in topovi), ki so kot pomembna vojaška in tehnična zapuščina različnih vojsk ostali v Sloveniji. Zlasti tanki so zelo zanimivi tehnični dosežki obdobja, v katerem so nastali, in so skupaj z multimedijskim prikazom njihove uporabe enkratno doživetje za ljubitelje vojaške zgodovine. Zbirko

dopolnjujeta razstavi Enotni v zmagi, ki prikazuje slovensko osamosvojitveno vojno v letu 1991, ter Tank je bunker in grobnica, v kateri so predstavljene zgodbe tankistov s Pivškega med drugo svetovno vojno.

Z ekskurzijo in udeležbo njihovega predstavnika na ogledu vojaške vaje Zmožnosti Slovenske vojske 2008 na osrednjem vojaškem vadišču na Počku pri Postojni konec oktobra so zgornjesavinjski veterani vojne za Slovenijo v glavnem realizirali načrtovali aktivnosti za leto 2008. Za 25. junij 2009 že napovedujejo ponovno srečanje udeležencev osamosvojitvene vojne v Varpoljah, tokrat s predstavtvi oborožitve in opreme Slovenske vojske.

F. Kotnik

OBMOČNO ZDRUŽENJE VVS ZGORNJESAVINJSKO-ZADREČKE DOLINE

Praznično veteransko srečanje v Varpoljah

Ob letošnjem dnevu državnosti so člani OZVVS Zgornjesavinjsko-Zadrebke doline v Varpoljah pripravili srečanje udeležencev vojne za Slovenijo. Ob tej priložnosti je zbrane nagovoril župan občine Rečica ob Savinji Vinko Jeraj, ki je med drugim dejal, da si moramo v Sloveniji prizadevati za višjo raven narodne zavesti in spoštovanja simbolov naše mlade države.

Slavnostni govornik je bil predsednik območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Franci Kotnik, ki je izrazil prepričanje, da ni nobene potrebe, da bi primerjali pomembnost posameznih vojn, v katerih smo sodelovali Slovenci, dejstvo pa je, da je bila vsaka od izmed njih nepogrešljiv del mozaika naše poti do samostojne in neodvisne države. Če bi manjkal katerikoli delček mozaika, danes ne živeli v svobodni domovini.

OZVVS Zgornjesavinjsko-Zadrebke doline šteje okoli 130 članov in sodi med mlajša tovrstna združenja. Po ustanovitvi leta 2001 so društveni prapor razvili leta 2002, ves ta čas pa sta zanj vzorno skrbela praporščaka Franci Šon in Jakob Kladnik. Ob tej priložnosti sta zato prejela priznanji.

Kulturni program so oblikovali učenci OŠ Rečica ob Savinji in tamkajšnja folklorna skupina Krmaniš. Po uradnem programu je sledilo druženje udeležencev vojne za Slovenijo, glede na odlično udeležbo pa so se v veteranskem združenju odločili, da srečanje na isti datum pripravijo tudi prihodnje leto.

F. Kotnik

Predsednik območnega združenja Zgornjesavinjsko-Zadrebke doline Franci Kotnik je izročil priznanji praporščakoma. (foto: Marija Lebar)

NOVICE IZ ZGORNJE GORENJSKE: IZOBILJE RAZGIBANIH DOGODKOV

11 let OZVVS Zgornja Gorenjska

Letos mineva 11 let od začetka delovanja območnega veteranskega združenja Radovljica-Jesenice, ki se od letošnjega glavnega zbora imenuje Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Zgornja Gorenjska. Z več kot 1100 aktivnimi člani in članicami je tretje po številu med vsemi območnimi veteranskimi združenji v Sloveniji. Okroglo obletnico delovanja so lani junija počastili tudi z otvoritvijo doma veteranov Zgornje Gorenjske na Ljubljanski cesti 60 v Radovljici, kjer je po novem tudi sedež območnega združenja.

Veteranski pevski zbor

Največje veteransko združenje na Gorenjskem ima tudi svoj pevski zbor. Šteje 24 članov in članic, ki prepevajo pod vodstvom Franca Podjeda že osmo leto. Nastopajo na različnih prireditvah, pripravijo pa tudi samostojne koncerte, letos načrtujejo štiri. Maja so v Radovljici in na Jesenicah pripravili večera partizanskih pesmi pod naslovom Nismo se uklonili, na katerih so tudi zbrali prostovoljne prispevke.

V začetku septembra so zapeli 120 obiskovalcem v cerkvi na Blejskem otoku. Koncert ljudskih pesmi so poimenovali Tukaj slava vence vije. Kot gost je nastopil trio mladih iz radovljiške glasbene šole. Oktobra so nastopili štirikrat, v Doberdobi v Italiji, ob prazniku krajevne skupnosti Lancovo, na srečanju veteranov in veterank iz občine Žirovnica na Breznici in v Veteranskem centru v Logatcu.

Dan državnosti

OZVVS Zgornja Gorenjska je junija v počastitev dneva državnosti pripravilo vrsto srečanj. Tako so se veterani in veteranke zbrali 21. junija v bližini bivšega cestnega mednarodnega mejnega prehoda Rateče. Srečanje je pripravilo policijsko veteransko združenje Sever Kranjska Gora. Organizirali so tudi pohod s Korenskega sedla preko Tromeje do Rateč, ki se ga je udeležilo 30 pohodnikov.

Srečanja so se udeležili številni veterani in gostje, med njimi tudi krajnaskogorski župan Jure Žerjav. Zbrane sta pozdravila predsednik občinskega odbora Združenja Sever Gorenjska Kranjska Gora Andrej Žemva in predsednik občinskega odbora veteranov Tomaž Lavtžar. Zbrane je nagovoril podpredsednik policijskega veteranskega društva Sever Gorenjska Milan Klemenčič.

V Ratečah so podelili priznanja Združenja Sever in območnega veteranskega združenja ter listine ministrstva za obrambo za nepozaben prispevek v obdobju osamosvajanja Slovenije v letih 1990 in 1991. Priznanja Združenja Sever so prejele Krajevna skupnost Rateče, Gostilna Šurc in Lovska družina Kranjska Gora.

Priznanja veteranskega združenja za dejanja, ki so prispevala k predaji stražnic Koren in Tromeja, so dobili Robert Plavčak, Rade Radinovič, Andrej Žemva, Sandi Cizelj, Alojz Cizelj mlajši, Martin Komac, Anton Albreht, Jaša Jelinčič in Aleš Košir.

Spominski znak Ministrstva RS za obrambo Tajna skladišča 1990-1991 je prejel Srečko Martin Čelesnik, spominski znak Stražnice 1991 Andrej Bizjak, Branko Dolhar, Uroš Erlah, Goran Ivančević, David Kopavnik, Bogdan Lahajnar, Branko Lendero, Damjan Lindič, Igor Oman, Andrej Pavlovčič, Anton Sintič, Miha Smolej, Jože Špolat, Aleksander Šanca in Boštjan Vidic.

Spominski znak Enota za posebne namene pa sta dobila Janez Grohar in Janez Košir.

V kulturnem programu so nastopili učenci in učenki Osnovne šole

Josipa Vandota Kranjska Gora: Janez Kopavnik s harmoniko, zapela je Anamarija, recitali pa: Matic Benet, Blaž Lahajnar ter Anamarija Zorč pod vodstvom Katarine Kejžar. Pel je mešani pevski zbor kulturnega društva Josip Lavtžar.

27. junija, 17 let po tem, ko so tega dne leta 1991 pripadniki

JLA in zvezne milice zasedli šest izmed sedmih mednarodnih mejnih prehodov na Gorenjskem, tudi mejni prehod Karavanke na Hrušici, so se na platoju Karavanke že 17. zbrali veterani, predstavniki carine, policije in občin na srečanju v spomin na tedanje dogodke in ob prazniku slovenske policije. Zbranim je spregovoril direktor Policijske uprave Kranj Jože Mencin, nagovorili pa so jih še jeseniški župan Tomaž Tom Mencinger in podpredsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo in radovljiški župan Janko Sebastijan Stussek ter predstavniki veteranskih organizacij - Združenja Sever, združenja borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja in območnega veteranskega združenja Zgornja Gorenjska. V kulturnem programu so sodelovali Pihalni orkester Jesenice- Kranjska Gora, mešani pevski zbor Nagelj s Hrušice, učenke Osnovne šole Toneta Čufarja Jesenice Lejla Šabanović, Tanja Zec in Eva Beguš in veteranski pevski zbor Zgornja Gorenjska.

Izobešenje slovenske zastave 1. julija 1991 na mednarodnem mejnem prehodu Karavanke na Hrušici

23. spominski pohod na Triglav

11. in 12. julija je bil 23. spominski pohod borcev, veteranov in slovenskih častnikov na Triglav. V 23 letih se je teh vzponov udeležilo več kot 7800 pohodnikov. Letošnji pohod je pritegnil 567 pohodnikov, med njimi 169 borcev, 356 veteranov vojne za Slovenijo in Združenja Sever ter 42 slovenskih častnikov. Med pohodniki sta bili tudi skupini, ki sta se

Prihod praporščakov - Domine Grmek, glavni praporščak OZVVS

na pot iz domačega kraja odpravili peš. Desetih so pešachi iz Ankarana, četrtič pa z Nanosa. Obe skupini pohodnikov so spremljali tudi na Radiu Triglav, ki ima sedež na Jesenicah.

10. pohod iz Ankarana na Triglav se je začel v soboto, 5. julija. Med pohodniki je bil tudi predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Janez Pajer, ki je imel na zaključni slovesnosti na Pokljuki tudi slavnostni govor. Zbrane je nagovoril tudi bohinjski župan Franc Kramar.

Slavnostni govornik je bil letos izvoljeni predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Janez Pajer iz Sežane, ki se je ozrl v preteklost. O odporu in Teritorialni obrambi je dejal:

»Odpor 1991 je bil odpor slovenskega naroda, ki se je s plebiscitom decembra 1990 odločil za samostojno pot.«

»Bili so hudi časi v letu 1990, ko smo dejansko, če govorim o Teritorialni obrambi, zgubili skoraj vse orožje. Ostali smo razoroženi. Vendar z iznajdljivostjo posameznikov in politične skupnosti, ta-

kratne nove vlade, smo se znašli tako, da smo v slabem letu obožili enote, da smo v prvem dnevu napada, veste pa, da prvi dan napada ni bil 27. junij, ampak 26. junij, nudili dober odpor. Ko je Ljubljana proslavljala, in prav je, da je proslavljala, saj je bil to naš skupni cilj, smo mi že preprečevali Jugoslovanski armadi, da zasede meje Republike Slovenije!»

V kulturnem programu so nastopili vojaški orkester, Partizanski pevski zbor in duet Ka-ti, program pa je povezoval Marsel Gomboc. Kot običajno je bila na Pokljuki odprta tradicionalna razstava likovnih del, ki so jih ustvarili na letošnjem 16. slikarsko-kiparskem srečanju Pokljuka 2008. Udeležilo se ga je 50 slikarjev.

Dr. France Bučar na srečanju veteranov na Breznici

V dvorani na Breznici je bilo 24. oktobra ob obletnici odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije srečanje članic in članov Območnega veteranskega združenja Zgornja Gorenjska. Zbrane sta pozdravila župan občine Žirovnica Leopold Pogačar in predsednik OZVVS Zgornja Gorenjska Janez Koselj. Slavnostni govornik, starosta slovenske politike, dr. France Bučar, je med drugim obudil spomine na odprta vprašanja in dileme ob osamosvajanju Slovenije in predstavil ovire na poti do samostojne države Slovenije. V kulturnem programu so na Breznici nastopili učenci in učenke Osnovne šole Žirovnica pod vodstvom mentorice Lidije Skoporc in veteranski pevski zbor območnega veteranskega združenja Zgornja Gorenjska pod vodstvom Franca Podjeda.

Dr. France Bučar, Janez Koselj in Marjeta Klemenc

Zbiranje arhivskega gradiva na Gorenjskem

V letošnjem novembru je minilo 40 let od ustanovitve Teritorialne obrambe v Sloveniji in te obletnice so se spomnili tudi v območnem veteranskem združenju Zgornja Gorenja. V tem največjem gorenjskem veteranskem združenju se že pripravljajo na volilni zbor prihodnje leto. V območno združenje je vključenih sedem občinskih odborov iz vseh zgornjegorenjskih občin. O zbranih predlogih so odločali na letošnji zadnji seji predsedstva 12. decembra.

Pole tega bodo v območnem združenju nadaljevali zbiranje arhivskega gradiva. Tako so na oktobrski seji predsedstva pozvali k sodelovanju in posredovanju pisnega, fotografskega in drugega gradiva ter spominov na dogodke in ljudi v obdobju osamosvajanja na Zgornjem Gorenjskem. Glede na odziv se bodo tudi odločili, v kakšni obliki bodo izdali zbrano gradivo. Vsekakor pa bodo objavili aktivnosti 16 občinskih štabov Teritorialne obrambe, ki maja 1990 nisi oddali orožja pod nadzor JLA. Med njimi so bili tudi štirje štabi na Gorenjskem..

Josip vitez Pogačnik

Oktobra se spominjamo tudi ustanovitve prve slovenske vlade pred 90 leti, oktobra 1918. Njen predsednik je bil gorenjski rojak Josip vitez Pogačnik iz Podnarta. O slovenski osamosvojitvi leta 1918 je pisal dr. Jurij Perovšek in nekaj podatkov je iz tega vira. 29. okto-

bra 1918 je bila hkrati v Zagrebu in Ljubljani razglašena ustanovitev neodvisne Države Slovencev, Hrvatov in Srbov. 31. oktobra 1918 so na seji predsedstva narodnega sveta imenovali slovensko narodno vlado, ki ji je predsedoval Josip vitez Pogačnik, rojen 19. oktobra 1866, preminil pa je leta 1932. V spomin na njegovo rojstvo praznujejo v krajevni skupnosti Podnart krajevni praznik 19. oktobra.

To narodno vlado so sestavljali predstavniki vseh slovenskih političnih strank, imela pa je 12 poverjeništev.

Vlada je tedaj v omejenem obsegu vzpostavila mednarodne stike in skrbela za narodno obrambo, razglasila je tudi splošno mobilizacijo. V tistim kratkem obdobju svoje oblasti si je prizadevala za samostojen slovenski gospodarski razvoj. V ta namen je bila izvedena tudi nacionalizacija oziroma poslovenjenje avstrijskega državnega kapitala, vlada pa se je ukvarjala še z vračanjem avstroogrskih vojakov prek Slovenije.

Številne podatke o Josipu vitez Pogačniku je zbral Stane Mihelič. Spomenik rojaku Pogačniku v Podnartu, vidite ga, če se skozi Gobjovce peljete čez most, so postavili krajski, leta 1936 pa ga je naredil Nikolaj Pirnat, priznan slikar, kipar, pisatelj, feljtonist, poklicni risar, pesnik, humorist, rojen leta 1903 v Idriji, umrl pa je pred 60 leti. Med drugo svetovno vojno je bil Nikolaj Pirnat zaprt v Gonarsu.

Spomenik Josipu vitez Pogačniku

Spomenik Sintom

Sinti živijo na Gorenjskem 150 let. Med drugo svetovno vojno so se številni pridružili narodnoosvobodilnemu boju in bili tudi žrtve takratnega nacističnega genocida na Slovenskem. 19. septembra letos so jim pred vhodom v muzej v Begunjah odkrili spomenik, delo akademskega kiparja Staneta Kolmana. Zbranim sta spregovorila predsednik Zveze združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije dr. Janez Stanovnik in poslanec Zmago Jelinič Plemeniti, zapel pa je veteranski pevski zbor Zgornje Gorenjske pod vodstvom Franca Podjeda.

Prvo srečanje združenja vojnih invalidov '91

Leta 1991 je v osamosvojitveni vojni za Slovenijo izgubilo življenje 19 pripadnikov Teritorialne obrambe in milice, 105 ljudi je zaradi ran in poškodb postalo invalidnih, veliko svojcev je ostalo brez svojih najdražjih. Lani je bilo ustanovljeno Združenje vojnih invalidov '91 kot prostovoljno, samostojno, nepridobitno, nevladno, veteransko, socialno-humanitarno, invalidsko in neodvisno interesno združenje vojnih invalidov in družinskih upravičencev iz osamosvojitvene vojne za Slovenijo leta 1991. Sedaj ima 80 članov, njegov predsednik je Jože Romšak iz Podljubelja, podpredsednik Boris Fras, tajnica pa Irena Petrič, soproga padlega teritorialca Petra Petriča. 25. oktobra so se zbrali na prvem srečanju v Logatcu in spregovorili o svojih težavah, spomnili pa so se tudi obletnice odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije in mednarodnega dneva miru. Srečanja so se udeležili še predstavniki drugih veteranskih organizacij, med njimi podpredsednik ZVVS Janko S. Stušek.

Besedilo in fotografije R. Klinar

Komemoracija v Ukancu

»Potomci! ostanite si edini, da zaman našo kri nismo prelili,« je zapisano na kapelici na pokopališču padlih v prvi svetovni vojni v Ukancu v Bohinju, kjer so se padlih konec oktobra spomnili s komemoracijo, ki sta je skupaj s Turističnim društvom Bohinj organizirali madžarska ambasada in fundacija Krajczaros iz Madžarske. Ta madžarska fundacija je s pomočjo slovenskih državnih sredstev to pokopališče tudi obnovila. Dolga leta pred tem je zanj skrbelo Turistično društvo Bohinj.

»V zemlji slovenski, v predragi deželi, ki si jo ljubil prisrčno ves čas, v kateri očetje so naši sloveli, katera zdaj ima grob komaj za nas,« je dr. France Prešeren zapisal v spomin prijatelju Andreju Smoletu. S temi besedami je začel svoj nagovor na komemoraciji v Ukancu v Bohinju župan občine Bohinj Franc Kramar in nadaljeval, da je v zgodovini vsaka vojna neusmiljeno terjala svoj davek. V Bohinju pa so padli v prvi svetovni vojni našli počitek na še enem pokopališču, na Rebru v Bohinjski Bistrici.

Padlim v prvi svetovni vojni, ki počivajo na pokopališču v Ukancu, so se poklonili z nastopom moškega pevskega zbora Franca Urbanca in z glasbo harmonikarja Mitja Jeršiča in flavtistke iz Madžarske. Pokopališče sta blagoslovlila bohinjski in madžarski župnik.

K. Košnik

Padlim v prvi svetovni vojni so se na pokopališču v Ukancu poklonili z nastopom moškega pevskega zbora Franca Urbanca in harmonikarja Mitja Jeršiča in flavtistke iz Madžarske.

V ŠOŠTANJU 1. VETERANSKO TEKMOVANJE V LOVU RIB S PLOVCEM

Ekipni zmagovalci Velenjčani

V počastitev praznika občine Šoštanj je predsedstvo Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velenje organiziralo 1. tekmovanje v lovu rib s plovcem Šoštanj 2008, ki je potekalo v soorganizaciji Ribiške družine Paka Šoštanj 20. septembra 2008 na Družmirskem (Šoštanjskem) jezeru. Tekmovanja se je udeležilo 16 ekip območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo in ekipa policijskega veteranskega društva Sever za Pomurje.

Tekmovanje je potekalo v prijetnem vzdušju. Sreča je bila enim bolj, drugim manj naklonjena. Tisti, ki jim je sreča obrnila hrbet, so se prijetno zabavali, ob tem pa so imeli povedati veliko šal na račun ribičev. Vsi so pohvalili dobro organizacijo tekmovanja, za kar so se zahvalili organizatorjem, Ribiški družini Šoštanj in OZVVS Velenje. Pred razglasitvijo rezultatov je vse tekmovalce in druge zbrane pozdravil župan občine Šoštanj Darko Menih, ki je poudaril pomen prijateljskega druženja na tekmovanju. Pokale in medalje najboljšim ekipam in posameznikom sta izročila šoštanjski župan in pred-

Udeleženci 1. tekmovanja v lovu rib s plovcem Šoštanj 2008

sednik OZVVS Velenje Stanko Tepej in ob podelitvi zasluženih priznanj čestitala vsem tekmovalcem, še posebej najboljšim. Prve tri ekipe so prejele pokale in medalje, prav tako prvi trije v vsakem sektorju. Najboljše uvrščena ekipa je osvojila prehodni pokal občine Šoštanj.

V sektorju A je osvojil 1. mesto Marjan Veselič, Spodnja Savinjska dolina, 2. mesto Silvo Zobarič, Brežice, in 3. mesto Bojan Zdravec, Mežiška dolina.

V sektorju B so bili najuspešnejši: 1. mesto Jože Detelbach, Velenje 1, 2. mesto Ivan Mujbar, Mežiška dolina, in 3. mesto Marko Verdelj Spodnja Savinjska dolina.

V sektorju C je dosegel 1. mesto Bojan Apatič, Velenje 1, 2. mesto Ciril Vorenšek, Mežiška dolina, in 3. mesto Anton Bohak, Velenje 2. Ekipno je v tekmovanju za pokal občine Šoštanj zmagala ekipa OZVVS Velenje 1 v postavi Jože Detelbach, Franc Ravnjak in Bojan Apatič in prejela prehodni pokal, 2. mesto je osvojila ekipa OZVVS Spodnja Savinjska dolina v postavi Marjan Veselič, Roman Ramšak in Mirko Verdelj, 3. mesto pa ekipa OZVVS Mežiška dolina v postavi Janez Špegu, Bojan Zdravec in Ivan Mujbar; sledijo OZVVS Brežice, Velenje 2, Log-Dragomir-Lukovica, Laško, PVD Sever za Pomurje in druge.

Osnovni namen tekmovanja ni bilo le prizadevanje za čim boljši rezultat, čeprav je tudi ta pomemben, ampak je bilo to predvsem srečanje za druženje in obujanje spominov na osamosvojitveno vojno, v kateri smo člani veteranskih organizacij prispevali pomemben delež. Letošnje srečanje je končano, Šoštanjčani pa se že veselijo prihodnjega druženja s prijatelji in bojnimi tovariši iz vse Slovenije. Tekmovanje so udeleženci zaključili s prijetnim druženjem ob dobri hrani ter z upanjem in obljubami, da se prihodnje leto ponovno srečajo v še večjem številu.

F. Ravnjak

17. TRADICIONALNO SREČANJE VETERANSKIH ORGANIZACIJ

V Šmartnem ob Paki pri hiši mladih

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Velenje, veteranska organizacija Sever za celjsko območje - odbor Velenje, Združenje slovenskih častnikov Velenje in druge organizacije so v vojni za Slovenijo odigrali pomembno vlogo. Bili so med 16 občinami v Sloveniji, kjer kljub ukazu JLA niso oddali orožja, ampak so ga zaščitili v lastnih skladiščih. Ena pomembnih nalog sta bila sprejem in

Slavnostni govornik na 17. srečanju veteranskih organizacij je bil tedanji minister za obrambo Karl Erjavec.

skrivanje prvega helikopterja Slovenske vojske, osvobodili so mejni prehod Pavličevo sedlo in karavlo Savinjski partizan v Logarski dolini.

V spomin na te in še nekatere druge dogodke omenjene organizacije se vsako leto srečajo člani veteranskih organizacij. Letošnje srečanje je bilo že 17. po vrsti, pripravili pa so ga v občini Šmartno ob Paki pri Hiši mladih.

Poleg predsednika OZVVS Velenje Stanka Tepeja in Damjana Ločičnika, predsednika organizacije Sever za celjsko območje - odbor Velenje, je zbrane nagovoril župan občine Šmartno ob Paki Alojz Podgoršek, ki je med drugim dejal, da so dogodki pred 17 leti temeljito spremenili podobo Balkana, Evrope in sveta. To je bil čas, ko ni bilo časa spraševati se, kdo je kdo in čigav je. Izrazil je željo, da bi duh enotnosti ostal še naprej med nami tudi v teh časih, ko je v naši družbi spet preveč delitev na »naše« in »vše«.

Slavnostni govornik, minister za obrambo Karl Erjavec, pa je menil, da smo Slovenci s svojo enotnostjo izkoristili okoliščine, ki jih je ponujala zgodovina, in da brez prispevka udeležencev vojne za Slovenijo ne bi uživali v samostojni in neodvisni državi, kar so bile sanje mnogih generacij. Po 17 letih samostojnosti je mlada država dosegla vse politične cilje, bo pa treba še marsikaj postoriti, »da bo takšna država, kot je zapisano v ustavi - pravna in socialna. Verjamem, da Slovenci in Slovenke želite takšno državo, da jo boste imeli radi in jo ljubili. Zato je takšno srečanje, kot je današnje, izjemnega pomena za nadaljnji razvoj domoljubja,« je med drugim dejal minister Karl Erjavec. Obiskovalci srečanja so si z zanimanjem ogledali razstavljeno opremo Slovenske vojske in specialne enote policije ter regijske enote za zaščito in reševanje. Veliko zanimanje je bilo za panoramske polete s helikopterjem 15. helikopterskega bataljona iz Cerkelj ob Krki.

Srečanje so z nastopom obogatili trobilni kvintet Slovenske vojske, moški pevski zbor Franca Klančnika Šmartno ob Paki, mlad harmonikar in plesalci šmarske folklorne skupine.

F. Kačičnik

PRVO PLOVILO TO DOBILO PRVOTNE OZNAKE - 001 TO VELENJE

Prvi helikopter SV opravil poslanstvo

Pred sedemnajstimi leti je na Golteh nad Mozirjem pristal helikopter takratne JLA, gazela SA 341. Teritorialna obramba Slovenije je takrat dobila prvo bojno plovilo. Na Golteh so ga prebarvali in mu dali oznako 001 TO Velenje.

Pred sedemnajstimi leti, 28. junija 1991, drugi dan vojne za Slovenijo, je na Golteh nad Mozirjem pristal helikopter takratne JLA, gazela SA 341. Z njim sta iz JLA prebegnila pilot Jože Kalan in mehanik Bogo Šuštar. Na srečanju v restavraciji hotela na Golteh je pilot Jože Kalan v prisotnosti mehanika Boga Šuštarja raportiral Slavku Koreniču, pomočniku poveljnika takratnega 89. Območnega štaba TO Velenje, ki ga je spremljal Marjan Hudej, član štaba: »Gospod stotnik, helikopter Gazela SA 341 predajava Slovenski vojski.«

S tem je takratna Teritorialna obramba (TO) Slovenije dobila prvi helikopter. Na Golteh so ga prebarvali in dobil je oznako 001 TO Velenje; poimenovali so ga po sedežu 89. območnega štaba. Čeprav je bilo prvo bojno plovilo TO Slovenije dobro skrito, je vseskozi obstajala nevarnost, da ga odkrije JLA. Zato je bila nujna selitev; najprej na Smrekovec, od tam v Zaloko in nazadnje v Zavodnje nad Šošta-

Takratni aktivni udeleženci dogajanj in takratna helikopterska posadka, Jože Kalan, Bogo Šuštar, Slavko Korenič, France Volk, Viktor Povsod in Janko Obšteter.

njem, kjer so ga skrili na domačiji Žohar v veliki lopi za kmetijske stroje. Tam je helikopter ostal skrit vse do odhoda JLA iz Slovenije. Iz Zavodnja je poletel na letališče Lajše pri Šoštanju, od tam so ga prepeljali na servis v Nemčijo. Pozneje so se na njem šolali piloti Slovenske vojske; na enem od poletov je v bližini Kočevja strmoglavil. Po nesreči so ga sestavili in ga kot muzejski eksponat postavili v letalski bazi Slovenske vojske na letališču na Brniku.

V četrtek, 4. 12. 2008, je bila v letalski bazi Slovenske vojske na Brniku krajša slovesnost, na kateri so predstavili **prvo plovilo Teri-**

Prvemu plovilu TO Slovenije povrnili prvotne oznake

torialne obrambe, kasneje **helikopter Slovenske vojske**, ki so mu povrnilo prvotne oznake, določene v takratnem 89. Območnem štabu TO Velenje; **001 TO Velenje**. Helikopter s temi oznakami je zdaj razstavljen na Brniku, nato pa ga bodo premestili v letalsko bazo v Cerklje ob Krki v letalski muzej.

Slovesnosti na Brniku so se udeležili takratni aktivni udeleženci dogajanj in barvanja helikopterja in tudi takratna helikopterska posadka: Jože Kalan, Bogo Šuštar, Slavko Korenič, Viktor Povsod, France Volk in Janko Obšteter.

Z. Zajc

NE GRE VEDNO VSE KOT PO MASLU

Na Triglav, ko bo narava milejša

Vreme je pohodnikom preprečilo osvojiti Triglav.

Človek je še vedno samo delček prahu v sestavi naše prelepe in navdihujoče narave. Sami smo si zakuhali trenutke, ko ne veljajo več stoletja uravnana pričakovanja, ki smo jih gojili do matere narave in ki nam jih je, dokler je le še šlo, nudila v okviru naših pobožnih želja.

Veliko izkušenj s tovrstnimi željami, tradicijo napovedi in uresničevanjem hotenj imajo naši gorniki, planinci, predvsem pa navadni smrtniki, ki lezemo vsemu navkljub v hrib.

Mnogo tega, kar je veljalo še pred nekaj leti, ko smo načrtovali pot v gore, je danes obrnjeno na glavo: muhasto, renčeče, strelovito, z dežjem in točo prepričajoče vreme se pač ne ravna po naših trenutnih željah, kaj šele da bi nas ubogalo ...

Imeli smo lep namen na našega očaka, narodni simbol Triglav, popeljati planince, veterane in štirinajstnike, pa nam je mati narava vrnila, kar smo ji darovali.

Prvi termin smo zaradi izjemno slabe vremenske napovedi žal odpovedali in preložili podvig na čas, ko je v preteklosti »romanje« v visokogorje bilo varno in lepo, vsaj po vremenu sodeč.

A tudi drugi termin nam ni prizanesel – kljub lepi, sončni luknji med bližajočimi se črnimi oblaki je letošnja muhavost neviht, dežja in snežne sodrge opravila svoje.

Razočaranje udeležencev je bilo upravičeno, odločitev vodstva poti, gorskih vodnikov in planincev pa tehtna, odgovorna in pohvale vredna – trmoglavljenje v visokogorju lahko hitro pripelje do nesreče in še večjih razočaranj.

Triglava torej letos nismo (niste) videli, je pa to, da je pohodnike sprejela alternativna pot na Zelenico in Vrtačo, marsikomu odtehtalo željo po očaku in višini. Tudi na tej poti vremensko ni bilo rožnato, je pa bilo lepo in je prepihalo prenekatero slabo misel.

Vsem, ki jim želja po osvojitvi Triglava ostaja, pa misel, da gora čaka in razmišlja, kdaj, komu in zakaj – morda smo pač popili čašo pelina namesto tisočev t. i. planincev.

Planinskemu društvu Laško in njegovim vodnikom za izredno prizadevanje in lepo vodenje lahko izrečemo pohvalo in željo, da bi

še v prihodnje dobro sodelovali. Veterani in štirinajstniki zagotovo nismo rekli zadnje ...

Vsem, ki ste želeli na vrh Slovenije letos, želim obilo uspeha v prihodnje, ko bo narava bolj milostna.

K. Zemljič

foto: Jožef Krajnc in Viljem Hladin

TAJNA SKLADIŠČA OROŽJA V BELI KRAJINI

Tri spominske plošče

V okviru praznika občine Metlika smo tudi letos odkrili tri spominske plošče ZVVS. Pomnike smo postavili na domačijah Alojzija Štefaniča iz Dolnjih Dobravic, Jožeta Vrničarja iz Slamne vasi in Dušana Rusa iz Vidošičev. V teh objektih so bila leta 1991 tajna skladišča Teritorialne obrambe. OZVVS Bela krajina je tem družinam hvaležna za njihovo pogumno domoljubno dejanje ter njihov prispevek k osamosvojitvi Slovenije.

Na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku so bile tudi podeljene listine o postavitvi spominskih plošč ZVVS, ki sta jih družinam izročila predsednik OZVVS Bela krajina Slavko Malešič ter županja občine Metlika in poslanka v DZ Renata Brunskole.

Belokranjski veterani se zahvaljujemo občini Metlika, da je sprejela našo pobudo in omogočila postavitve teh pomnikov.

S. Malešič

Na osrednji slovesnosti so bile podeljene listine o postavitvi spominskih plošč ZVVS.

Laške veteranke in veterani na izletu

Nekaj dilem in polemike je bilo med članstvom, ali naj po aktivnostno že tako prenatrpanem programu organiziramo še strokovno izobraževalni izlet. Prevladala je tradicija in odločili smo se, da si

Ogled parka vojaške zgodovine v Pivki

bomo ogledali Park vojaške zgodovine v Pivki in Tehniški muzej v Bistri.

Po vremensko »čudnih« dneh nas je sobota pričakala v soncu, tako da smo lahko ob potovanju občudovali tudi lepote naše domovine. Širše območje Pivke in tako imenovanih Postojnskih vrat je že skozi vso zgodovino bilo pomembno mostišče vseh vojska za prehod z italijanskega škornja v srednjo Evropo in v smer Kvarnerja in Dalmacije ter obratno. Mnogo različnih vojska je dalo območju svoj pečat, delček znanega in ohranjenega gradiva in eksponatov pa nam nudi na ogled edinstveni Park vojaške zgodovine v Pivki. Pestra in široko zasnovana ponudba je zajeta v sklopih: tankovsko-artile-rijske zbirke, zbirke Regio Carsica Militaris, ogleda utrdb Alpskega zidu in Rupnikove linije, v obliki pohodništva in kolesarstva krožno pot vojaške zgodovine ...

Ogledali smo si filmsko predstavitev razvoja oklepnih in protio- klepnih sredstev ter razstavljeni posamične primerke tega orož- ja. Poznavalce in nepoznavalce sta nas presenetili velikost in moč oklepa, zmožnost njegovega delovanja v vojni in miru. Posnetki nam bodo še dolgo v spomin na ta lepi dogodek.

Tehniški muzej Bistra je edinstvena ustanova, ki bi si jo želeli mno- gi, tudi številčno večji narodi. Je prikaz domovine in naših dosež- kov skozi evlucijski razvoj. Preveč je vtisov, da bi opisovali vsa- kega posebej, lahko samo rečemo, da dan za ogled vsega ni dovolj in da smo hvaležni vodiču, ki nas je v razpoložljivem času dobrih dveh ur popeljal skozi zbirke in s svojim podajanjem snovi požel odobravanje navzočih.

Seveda ob prijetnem vzdušju in »zdravilih iz Harja« na zadnjem se- dežu avtobusa ni mogoče kar na hitro domov ...

J. Krajnc

IZ BELE KRAJINE V CERKLJE

Pri brigadi zračne obrambe in letalstva

Veterani OZVVS Bela krajina smo v soboto, 6. septembra 2008, ob- iskali Brigado zračne obrambe in letalstva v Cerkljah. Aktivnost je bila načrtovana v letnem načrtu dela in z odobritvijo Poveljstva sil Slovenske vojske, skladno s programom sodelovanja. V Cerkljah so nas lepo sprejeli in nam podrobno razložili organizacijo in delova- nje svojih enot. Ogledali smo si tudi hangar z zračnimi plovili. Za- nimiv je bil pogled v spominsko sobo. Ob povratku domov smo se ustavili na malici v Vojašnici Novo mesto. Preživeli smo nekoliko drugačen in lep dan. Zahvaljujemo se Slovenski vojski, da nam je omogočila obisk. Še zlasti smo hvaležni 32. VTP iz Novega mesta, ki nam je zagotovil logistično podporo.

S. Malešič

Veterani OZVVS Bela krajina obiskali Brigado zračne obrambe in letalstva v Cerkljah ob Krki.

S SEVNIŠKEGA KONCA

Izlet v neznano

V skladu z letnim programom sta 6. septembra dva avtobusa pope- ljala člane OZVVS Sevnica in njihove partnerje na izlet v neznano. Prijetno vzdušje se je ustvarilo že v avtobusih z ugibanjem končne postaje izleta in se nadaljevalo v prijetnem okolju turistične kmeti- je Vertovšek pri Velikem Kamnu. Za veselo razpoloženje je poskr- bel sleherni udeleženec, prav tako tudi harmonikar, ko smo se za- vrteli po plesišču. Dobrote iz kuhinje in kleti so nam dale dovolj moči za športne igre, ki so dodobra razvnele tekmovalne in nav- jaške strasti. Boj za čim boljši rezultat je bil neizprosni, a športen. Podžupanja občine Sevnica Breda Drenek Sotošek, ki je tudi naša članica, je z aktivnim sodelovanjem dodala svoj delež pomenu na- šega druženja.

Skratka, bilo je lepo, veselo in sproščeno. Veterani vojne za Sloveni- jo iz Sevnice si takih srečanj še želimo.

F. Zemlja

STRELIŠČE ZA ZRAČNO PUŠKO V ŠTORAH KONČNO PRENOVLJENO

Podpora slovenske vojske

Svečana otvoritev obnovljenih prostorov strelišča z zračno puško v Štorah

Tretji september 2008 je bil za strelstvo v Štorah izjemno pomemben datum. Šestdeseta obletnica strelstva je visok in pomemben jubilej in si vsekakor zasluži spoštovanje. Bogata tradicija strelstva v Štorah sega že v čas pred drugo svetovno vojno. O tej bogati dejavnosti go- vorijo številna priznanja, ki krasijo steno v notranjosti strelišča.

V Štorah smo imeli strelišče za vojaško puško, ki je že zdavnaj neupo- rabno, strelišče za malokalibrsko puško in pištolo, ki je (za zdaj) prav tako neuporabno, ter strelišče za zračno puško. V slednjega smo letos poleti člani organizacij, ki jih vodim v Štorah, vložili ogromno prosto- voljnih delovnih ur, materiala in seveda tudi denarja. Tega smo pri-

spevali štorski veterani, častniki in člani Zveze borcev za vrednote NOB. S tem pa smo si pridobili prepotrebne prostore za svoje delovanje.

Upam, da bo strelstvo v Štorah zopet dobilo tisto visoko mesto, ki ga je že imelo in ki si ga vsekakor upravičeno zasluži. V sebi pa čutim tudi tiho željo, da bi se strelcem pridružilo čim več mladine, pa tudi starejših. Vsak bo izjemno dobrodošel. Veseli nas, da strelsko dejavnost v Sloveniji zelo podpira Slovenska vojska, in verjamem, da lahko tudi v prihodnje računamo na njeno pomoč in sodelovanje.

Dopoldne je minister za obrambo Karl Erjavec obiskal družbo Štore-Steel in veterane vojne za Slovenijo iz občine Štore. Obiska v Štorah so se udeležili tudi visoki predstavniki Slovenske vojske, generalni sekretar veteranov vojne za Slovenijo Mitja Jankovič in predstavniki sosednjih veteranskih društev skupaj s praporščaki. Strelišče je svečano odprl župan občine Štore Miran Jurkošek.

Ob otvoritvi obnovljenih prostorov strelišča se nam je pred gasilskim domom v Štorah s svojo oborožitvijo predstavila Slovenska vojska. Veterani smo pripravili bogat kulturni program, v katerem so sodelovali pevci ljubiteljskega pevskega zbora Bojansko, mladi akrobatski plesalci, konjeniki in folklorna skupina Stari prijatelji. Slovenska vojska nas je pogostila s pravim vojaškim pasuljem.

S. Križanec

Karl Erjavec in Bojan Šrot sta bila slavnostna govornika na srečanju veteranskih organizacij na Svetini nad Štorami.

OSMO REGIJSKO VETERANSKO SREČANJE

Na Svetini nad Štorami o slovenskem uporništvu

Konec junija je bilo znova svečano na Svetini nad Štorami. Med udeleženci sta bila tudi dva visoka gosta in govornika, (zdaj že nekdanji) minister za obrambo Karl Erjavec in župan mestne občine Celje Bojan Šrot. Oba sta v svojih govorih poudarila velik pomen odporništva Slovencev v vsej zgodovini Slovenije.

Zbralo se nas je okoli tisoč veteranov iz osamosvojitvene vojne za Slovenijo leta 1991, borcev NOB, članov zveze slovenskih častnikov in podčastnikov, veteranov policijske veteranske organizacije Sever za celjsko območje in drugih simpatizerjev naših veteranskih srečanj. Prisotnih je bilo tudi več kot 30 praporščakov različnih društev.

Poleg bogatega kulturnega programa sta se s svojo opremo predstavili Slovenska vojska in policija. Udeleženci srečanja so si predstavitev ogledali z velikim zanimanjem. Podeljenih je bilo tudi nekaj priznanj za delo v preteklem obdobju.

Vrhunec prireditve pa so nam pričarali vojaki iz enote garde za protokol s svojim programom. Med izvajanjem čudovitega programa, ki so nam ga predstavili, smo jih večkrat nagradili z bučnim aplavzom. Upravičeno smo lahko ponosni nanje.

S. Križanec

Spominsko ploščo sta odkrila Jože Melanšek, nekdanji poveljnik OŠ TO Velenje, in Ivan Gorogranc, dolgoletni aktiven teritorialec.

V VELENJU ODKRILI SPOMINSKO PLOŠČO V ČAST TERITORIALNI OBRAMBI

Spomini so še živi

Enaindvajsetega novembra je bila pri Domu borcev in mladine na Kopaljški cesti v Velenju, kjer je nekoč deloval Občinski štab Teritorialne obrambe, svečana prireditev v čast 40-letnice Teritorialne obrambe v Sloveniji, zlasti v luči obuditve spominov na delovanje občinskega štaba TO Velenje. Slovesnosti, ki je bila namenjena obujanju spominov in odkritju nove spominske plošče pri vходу v dom, se je zbralo več kot sto nekdanjih pripadnikov TO. Na svečanost so bili povabljeni predvsem člani poveljstva in enot bivšega štaba TO Velenje, ki so se z veseljem odzvali vabilu. Velenjski župan Srečko Meh, ki je nagovoril zbrane, je poudaril, da so spomini na TO zelo pomembni tudi za današnji dan, ki ni več čas delitev na črne, rdeče in sive. Zbranim je čestital za vse, kar so dobrega storili v času delovanja TO, predvsem pa v osamosvojitveni vojni 1991.

Slavnostni govornik je bil Jože Melanšek, edini (od skupaj treh) še živeči poveljnik občinskega štaba TO Velenje. Predstavil je zgodovino ustanovitve in razvoja TO, predhodnice današnje Slovenske vojske, zlasti pa delovanje enot in štaba TO Velenje. Skupaj z dolgoletnim teritorialcem Ivanom Gorograncem sta slavnostno odkrila spominsko ploščo. Jože Melanšek, ki je občinski štab TO vodil do leta 1983, je še dodal, da so spomini na obdobje delovanja pristni in živi. »Sedanja Slovenska vojska je poklicna vojska, zato se povsem drugače obnaša, kot smo se v preteklosti na terenu obnašali teritorialci.« Po odkritju spominske plošče so si udeleženci svečanosti v Domu krajanov Konovo ogledali razstavo fotografij iz let delovanja velenjskega štaba. Ob njih so obujali še zelo žive spomine. Sklenili so, da bodo spomine tudi zapisali in jih izdali v knjigi, da bi ta del zgodovine ohranili za nove rodove.

Z.Zajc

8. TRADICIONALNO SREČANJE DOBITNIKOV SPOMINSKEGA ZNAKA GOLTE 1991 IN PREDSTAVNIKOV 15. HELIKOPTERSKEGA BATALJONA

Ponosni na začetke slovenskega letalstva

Začetki slovenskih letalskih sil segajo v leto 1991, ko je pred sedemnajstimi leti, 28. junija, drugi dan vojne za Slovenijo, na Golteh nad Mozirjem pristal lahki helikopter takratne JLA, gazela SA 341. Z

njim sta iz JLA prebegnila major Jože Kalan in višji vodnik Bogomir Šuštar. Na srečanju v restavraciji hotela na Golteh je pilot Jože Kalan v prisotnosti mehanika Boga Šuštarja predal helikopter predstavnikom takratnega 89. območnega štaba TO Velenje. S tem je takratna Teritorialna obramba (TO) Slovenije dobila prvi helikopter. Na Golteh so ga prebarvali, dobil pa je oznako 001-TO Velenje; poimenovali so ga po sedežu 89. območnega štaba. Čeprav je bilo prvo bojno plovilo TO Slovenije dobro skrito, je vseskozi obstajala nevarnost, da ga odkrije JLA. Zato je bila nujna selitev; najprej na Smrekovec, od tam na domačijo Rezoničnik v Zaloko in nazadnje v Zavodnje nad Šoštanjem, kjer so ga skrili na domačiji Žohar v veliki lopi za kmetijske stroje. Tam je helikopter ostal skrit vse do odhoda JLA iz Slovenije. Iz Zavodnje je poletel na letališče Lajše pri Šoštanju, od tam so ga prepeljali na servis v Nemčijo. Pozneje so se na njem šolali piloti Slovenske vojske; na enem od poletov je v bližini

Udeleženci 8. srečanja dobitnikov spominskega znaka Golte 91 in 15. helikopterskega bataljona

Kočevja strmoglavlil. Po nesreči so ga sestavili in ga kot muzejski eksponat postavili v letalski bazi Slovenske vojske na letališču na Brniku, kjer stoji še danes. TV-studio Ministrstva RS za obrambo je leta 2006 posnel dokumentarno-igrani film o prebegu z gazelo. 50-minutni film prikazuje razmere in dogajanje v helikopterski enoti JLA na Brniku pred vojno, pobeg in dogodke, ki so se zgodili po tem. Film si lahko ogledate na spletni strani

OZVVS Velenje http://www.velenje.zvvs.si/video_arhiv_ozvvs.html.

Ob 10. obletnici pristanka gazele na Golteh in njeni predaji TO so na Golteh leta 2001 odkrili spominsko ploščo, Slovenska vojska pa je pilotu in mehaniku Jožetu Kalanu in Bogu Šuštarju ter drugim, zaslužnim za to, da JLA helikopterja ni odkrila vse do odhoda iz Slovenije, podelila spominski in bojni znak Golte 91. Dobitniki priznanja so se odločili, da se bodo vsako leto 28. junija srečevali na letališču v Lajšah pri Šoštanju. Takrat so tudi prvič predlagali, da bi 28. junij razglasili za dan helikopterske brigade Slovenske vojske. Predlog so dokončno sprejeli in odločitev posredovali načelniku Generalštaba Slovenske vojske generalmajorju Ladislavu Lipiču. Pobudo so poleg OZVVS Velenje podprle Mestna občina Velenje, Občina Šoštanj in Občina Šmartno ob Paki. 8. novembra 2004 se je 15. brigada vojaškega letalstva preoblikovala v 15. helikopterski bataljon (HEB), letalsko šolo (LETS) in letalsko bazo (LEBA). Poveljstvo sil Slovenske vojske je zato leta 2004 sprejelo odločitev, da je 28. junij DAN HELIKOPTERSKEGA BATALJONA SV, zato se srečanja udeležujejo tudi predstavniki 15. helikopterskega bataljona.

V petek, 27. junija, so se na letošnjem že 8. srečanju zbrali vsi, ki so sodelovali pri varovanju posadke in prvega helikopterja Sloven-

ske vojske, dobitniki spominskega in bojnega znaka Golte 91, med katerimi so bili pilot Jože Kalan in tehnik Bogomir Šuštar ter predstavniki 15. helikopterskega bataljona. Na srečanju, ki ga je pripravilo Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Velenje, so znova obudili spomine na dogodke iz leta 1991.

Z. Zajc

V TOPOLŠICI SPOMIN NA ČAS OSAMOSVAJANJA

Pri Pirnatovih o slovenskem osamosvajanju

Na turistični kmetiji Turizem Pirnat v Topolšici so zadnji četrtek v novembru oživel spomini na čas slovenskega osamosvajanja. To je spomin na čas, ko so iz skladišč Teritorialne obrambe (TO), policije in manevrskih struktur odpeljali orožje na tajne lokacije, na domove 12 družin v Šaleški dolini, ki so varovale in skrivale orožje in strelivo TO vse do junija 1991.

Leta 1990 je bilo v Sloveniji samo 16 občinskih štabov TO izmed 62-ih, ki 15. maja 1990 niso spoštovali ukaza poveljnika Republiškega štaba za TO Slovenije generala Hočevarja, da morajo oddati orožje pod nadzor JLA. Med štabi TO, ki niso oddali orožja, je bil tudi občinski štab TO Velenje. Za njih se je osamosvojitvena vojna začela maja 1990 in ne šele junija 1991. Teritorialna obramba je bila temeljni dejavnik vojaške zmage in osamosvojitve Slovenije, neodda-ja orožja pa odločilni dejavnik v osamosvojitveni vojni leta 1991. Letos mineva 18 let od odločitve takratnega Občinskega štaba TO Velenje, da se oborožitev in strelivo, ki je bilo skladiščeno v skladišču takratnega Doma obrambe v Velenju, zaradi varnosti premesti v tajna skladišča. Za izvedbo naloge je bilo treba najti primerne lokacije in pridobiti soglasje lastnikov objektov. Na 12 tajnih lokacij v takratni občini Velenje so bili prepeljani bojni kompleti streliva in večina pehotnega orožja, kar vse je bilo skrito do junija 1991. Posebej je treba poudariti, da protibevševalna služba JLA v osmih mesecih tega ni odkrila. Družine, ki so prostovoljno sprejele in varovale to orožje, so bile vredne zaupanja, kot so danes vredne priznanja, izraza hvaležnosti in zahvale za takratni pogum. Vsi, ki so pripravljali projekt zbiranja in tajnega skladiščenja orožja, so vedeli, kakšne so lahko posledice tega dejanja. Ta dogodek je bil sestavni del priprav na vojno, ki se je začela čez devet mesecev, 26. junija 1991.

Ni treba posebej poudarjati, da je bila sprejeta obveznost in skrb za varovanje tako velikih količin orožja za družine izredno nevarno

Župan občine Šoštanj Darko Menih, gostitelj tokratnega srečanja, se je zahvalil družinam za herojsko dejanje.

in tvegano dejanje, pri čemer so pokazali veliko hrabrost in pri-
padnost osamosvojitvenim težnjam slovenskega naroda, s tem de-
janjem pa tvegali svoje življenje za samostojno Slovenijo.

Kot so v svojih nagovorih poudarjali župan občine Šoštanj Darko
Menih, gostitelj srečanja, Stanko Tepej, predsednik Območnega
združenja veteranov vojne za Slovenijo Velenje, major Slovenske
vojske Zdenko Terpin in stotnik France Volk, so v tistem času druž-
ne opravile zahtevno in herojsko nalogo.

Domačije, ki so se izpostavile in katerim je bilo zaupano, da so leta
1990 sprejele orožje TO v svoje tajno domače »skladišče« - hram-
bo, so bile: družina Črep s Paškega Kozjaka, Zajc, Cevzar, Pantner
iz Šembriča, Martinc iz Hrastovca, Marolt s Plešivca, Vranjek z Lož-
nice, Trnek iz Bevč, Likep z Velikega Vrha, Mazej iz Belih Vod, Juvan
iz Zavodenj in Sovič iz Raven. Za to hrabro dejanje je Zveza vete-
ranov vojne za Slovenijo ob desetletnici slovenske osamosvojitve
družinam podelila naziv Slovenske družine, od julija do decembra
2006 pa so ob prisotnosti županov Velenja, Šoštanja in Šmartnega
ob Paki, predstavnikov Območnega združenja veteranov vojne za
Slovenijo Velenje, krajevnih odborov in delavcev takratnega Ob-
činskega štaba TO Velenje potekala odkritja spominskih plošč ZVVS
na pročeljih objektov tajnih skladišč.

Na tokratnem srečanju so podelili medalje manevrske strukture na-
rodne zaščite. Posmrtno so prejeli: red MSNZ III. stopnje Jože Er-
vin Prisljan ter srebrno medaljo Ivan Trnek, Anton Likep in Anton
Cevzar. Zlato medaljo MSNZ je prejel France Volk, srebrno Ed-
vard Mlačnik, Dušan Žerjav in Nadan Janez Gusič ter bronasto Jože
Črep, Ivan Juvan, Jože Marolt, Melhior Mazej, Dragutin Pantner,
Franc Sovič, Mirko Vranjek in Ervin Zajc ml.

Po krajšem kulturnem programu, ki sta ga pripravila oktet Flamin-
go in harmonikar Matej Skornšek, je bilo družabno srečanje.

Z. Zajc

10. OBLETNICA OZVVS VELIKE LAŠČE

Slovesnost pri domu veteranov

Predstavnikom Slovenske vojske in policijskemu združenju Sever je predsednik OZVVS Velike Lašče podelil spominske plakete.

Osrednji dogodek našega delovanja in udejstvovanja v tem letu je
bilo praznovanje 10. obletnice ustanovitve Območnega združenja
veteranov vojne za Slovenijo Velike Lašče. Po uspešno izvedenem
letnem zboru OZVVS Velike Lašče je postalo pred domom vetera-
nov precej živahno in vladalo je slavnostno vzdušje. Z mnogo dela
in truda nam je uspelo pripraviti lepo prireditvev ob našem praz-

niku, katerega se je udeležilo poleg naših članov veliko uglednih
ljudi, ki so s svojo prisotnostjo potrdili, da naše delo, aktivnosti in
naša prizadevanja v družbi niso ostali neopazni.

Ob tej priložnosti smo zbranim lahko pokazali naše nove delovne
dosežke.

Ob pomoči občine Velike Lašče in s prostovoljnimi delom smo zgra-
dili stopnišče, ki vodi v zgornjo etažo doma, kjer so predvidena sku-
pinska prenočišča, okrog objekta pa smo položili nove betonske
pločnike. Vgradili smo tudi protipožarna vrata, darilo poveljstva sil
SV G 9 z Vrhnike. V spominski sobi smo postavili novo stalno raz-
stavo o slovenski osamosvojitveni vojni, ki je pritegnila veliko po-
zornosti. Po uvodni državni himni godbe z Dobrega Polja in izvede-
nem veteranskem simbolnem dejanju je slavnostni govornik Franc
Dušan Hočvar, predsednik OZVVS Velike Lašče, nagovoril prisot-
ne. Za njim so pozdravili navzoče tudi generalni sekretar ZVVS
Mitja Jankovič, podžupanja občine Velike Lašče dr. Tatjana Devjak,
poslanka državnega zbora Alenka Jeraj, Srečko Knafelj, Mila Gar-
bajs in drugi. Kulturni vložek je prispeval naš dolgoletni prijatelj in
simpatizer OZVVS Velike Lašče, gledališki igralec Branko Miklavc,
za fotografije pa je poskrbel priznani vojni fotograf Marjan Garbajs.
Pozdravit so nas prišli predstavniki 1. brigade SV iz Ljubljane, pred-
stavniki poveljstva sil SV G9 in poveljniškega centra SV z Vrhnike
ter predstavniki policijskega združenja Sever iz Ljubljane. Veseli
smo bili tudi stanovskih kolegov iz OZVVS Slovenj Gradec, OZVVS
Moravče in OZVVS Kočevje. Predstavnikom Slovenske vojske in
policijskemu združenju Sever je predsednik OZVVS Velike Lašče
podelil spominske plakete. Ob 10. obletnici OZVVS Velike Lašče pa
so bile izdane priložnostne spominske značke.

OZVVS Bela Krajina organizirala tekmovanje v streljanju s pištolo - udeleženci tekmovanja.

BELA KRAJINA

Tekmovanje na dan državnosti

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Bela krajina
je ob dnevu državnosti organiziralo tekmovanje v streljanju s
pištolo. Udeležilo se ga je 20 članov domačega združenja in
trije člani iz prijateljskega OZVVS Kočevje. Prvo mesto je zase-
del Branko Kobetič iz OZVVS Bela krajina, drugo Darko Čop iz
OZVVS Kočevje, tretje pa Blaženko Štimac, prav tako iz OZVVS
Kočevje. Razglasitev rezultatov ter podelitev pokalov in diplom
smo izvedli na turistični kmetiji Bahor, kjer smo v prijetnem
vzdušju zaključili srečanje. Tekmovanje smo pripravili že drugo
leto, v počastitev državnega praznika, dneva državnosti, pa bo
postalo tradicionalno.

S. Malešič

Seveda smo poleg opisanega dogodka imeli letos še obilo drugih aktivnosti na občinski in tudi državni ravni. Med drugim smo maja priostvovali odkritju spominske plošče podskupini za zveze v mestni občini Ljubljana, udeležili smo se praznika slovenske zastave in dneva veteranov vojne za Slovenijo na Vačah nad Litijo, sestankov ZVVS in PO ZVVS Ljubljana, sodelovali smo na državnih veteranskih igrah v Velenju. Udeležili smo se letnih zborov OZVVS Ribnica in OZVVS Kočevje. Prisotni smo bili tudi pri odkritju spomenika slovenske osamosvojitvene vojne pred tovarno Impol v Slovenski Bistrici in ob odprtju veteranskega doma na Brinju, odkritju spominske plošče na UE Ribnica, ob svečanosti v počastitev praznika občine Velike Lašče, ob komemoraciji na ljubljanskih Žalah in na mnogih drugih prireditvah in svečanostih. Organizirali smo tudi ekskurzijo našega članstva v Pleterje in Posavje, kjer so nas ob spomeniku krakovske bitke v Zalokah lepo sprejeli kolegi veterani iz OZVVS Krško. Po večletnih naporih nam je s pomočjo komandanta 1. brigade SV, brigadirja mag. Bojana Pograjca, uspelo, da nam bo Tehnični muzej SV pripravil za dom v Krvavi Peči stalno razstavo SV, in sicer protiletalski top Flak 20 mm, letnik 1939, nemške izdelave, ki ga je uporabljala TO Slovenije, avtomatsko puško Kalašnikov, 1970, puško M-48 in signalno pištolo JLA. Top bo na podlagi soglasja občine Velike Lašče postavljen pred domom veteranov, orožje pa bo v vitrinah spominske sobe. Objekt bo zavarovan z alarmnim sistemom.

F. D. Hočevnar

PESTRO DOGAJANJE V LAŠKEM

Slovesno odkritje spomenika osamosvojitveni vojni za Slovenijo

V soboto, dne 8. novembra, je bila na parkirišču pod laško občinsko stavbo slovesna otvoritev spominskega obeležja osamosvojitveni vojni za Slovenijo.

Občina Laško je letos širše zaznamovala občinski praznik 7. november, ko sta na ta dan 1227. leta v listini Leopolda VI. prvič omenjena trg in sodišče Laško.

V okviru praznovanj je Občina Laško družno z Območnim združenjem veteranov vojne za Slovenijo Laško in Združenjem Sever za

celjsko območje – odborom Laško odkrila spominske plošče na petih domačijah, kjer je bilo v letih 1990 in 1991 hranjeno orožje Teritorialne obrambe in slovenske policije; s prav posebnim ponosom pa smo veteranske organizacije sodelovale pri odkritju osrednjega občinskega spomenika osamosvojitveni vojni za Slovenijo 1990–1991.

Na Martinovo soboto, 8. novembra 2008, je bila na parkirišču pod občinsko stavbo, ob vhodu v mestno jedro, slovesnost s kulturnim programom Godbe na pihala Laško, Moškega pevskega zbora Laško in učencev OŠ Primoža Trubarja Laško ter z ešalonom praporščakov veteranskih organizacij.

Članom veteranskih organizacij je bilo prijetno v svoji sredini pozdraviti župana občine Laško Franca Zdolška in direktorico občinske uprave Sandro Barachini, državnozborskega poslanca in župana Radeč Matjaža Hana, predsednika ZVVS Janeza Pajerja in generalnega sekretarja Združenja Sever Franca Bevca, namestnika poveljnika 38. VTP SV Dušana Škorjanca, delegacijo 20. motorizirane brigade Slovenske vojske iz Celja in druge predstavnike Slovenske vojske, delegacije sosednjih združenj ZVVS in ZŠČ ter ZZB NOB, predvsem pa lepo število veterank in veteranov, krajanov in krajanov, ki so s svojo prisotnostjo dodali slovesnosti poseben pečat.

V svečanih nagovorih (spregovorili so Drago Ožek, Ivan Ržen ter Franc Bevc in Janez Pajer) je bilo obujeno dogajanje med pripravami na osamosvojitve in vojno za ohranitev samostojnosti in neodvisnosti Slovenije – vse povzeto na simbolnem tetraedru v napisih Na vaših dejanjih gradimo prihodnost – rodoljubom Slovenije 1990-1991 (Občina Laško), V spomin na dejanja za samostojno Slovenijo (Sever) in Minljiv si, le tvoja dejanja so tvoj spomin (ZVVS). Pomnik naj bo v spomin in opomin vsem generacijam, da svoboda in neodvisnost nista samo po sebi umevni in da ju je treba izboriti in ubraniti. Prebivalci nekdanje skupne občine Laško (danes občin Laško in Radeče) smo v usodnih trenutkih za mlado državo to znali in hoteli. V pripravah na ubranitev domovine in v vojni je sodelovalo preko 900 domoljubov, razporejenih po nalogah v enotah Teritorialne obrambe, policije in narodne zaščite ter občinskega centra zvez in obveščanja. Vse preveč rado se danes pozablja na tveganost odločitev, ko je bilo treba zapustiti družino, otroke, imetje in se podati v negotovost, v zakup vzeti tudi možnost, da se ne vrneš; to počnejo predvsem ljudje, ki so znali preračunljivo poiskati vzroke vseh vrst, samo da bi bili obvarovani svojih dolžnosti. K sreči so v družbi hitro prepoznani, pa tudi čas še ni tako zaplesal, da se njihovih dejanj ne bi spomnili.

Veteranke in veterani se zavedamo svojih dolžnosti do domovine in smo jih s ponosom pripravljene izpolnjevati, pričakujemo pa, da svoje dolžnosti in dane obveze izpolnjuje tudi država, ki smo jo pomagali ubraniti.

J. Krajnc

VI. MEMORIAL JOŽETA ERVINA PRISLANA V DOLIČU

Velenjčani znova odlični organizatorji

OZVVS Velenje je v soboto, 11. 10. 2008, na strelišču Strelske družine (SD) Dolič v Gornjem Doliču v občini Mislinja pripravilo že šesto strelsko tekmovanje za memorial Jožeta Ervina Prislana, dolgoletnega poveljnika 89. območnega štaba TO Velenje in prvega poveljnika OŠTO Velenje v samostojni Sloveniji. Jože Ervin Prislan je po vojni leta 1991 in organizacijskih spremembah svojo pot nadaljeval v enotah Slovenske vojske (SV) in Generalštabu SV, kjer je opravljal odgovorne častniške dolžnosti. Sodeloval je tudi v več humanitarnih akcijah SV zunaj naše države. Poleg službe je opravljal pomembne naloge v velenjski veteranski in častniški organiza-

Svečani nagovor predsednika ZVVS Janeza Pajerja ob odkritju spomenika osamosvojitveni vojni za Slovenijo

Tone Brodnik, predstavnik Mestne občine Velenje je najboljšim trem ekipam čestital za njihove dosežke.

ciji in bil član prvega najvišjega organa Združenja veteranov vojne za Slovenijo. Za svoje delo je prejel več državnih odlikovanj in priznanj.

V spomin nanj, na njegovo delovanje, ne samo na vojaškem, ampak tudi športno-družbenem področju, ki je pustilo pečat, so se člani veteranske in častniške organizacije v soglasju s svojci Jožeta Ervina Prislana leta 2003 odločili, da športni del na tradicionalnih srečanjih veteranskih združenj in častniške organizacije poimenujejo Memorial Jožeta Ervina Prislana. Pet memorialnih tekmovanj so imeli v sklopu tradicionalnih srečanj, za letošnje pa so se odločili, da ga razširijo in nanj povabijo vsa območna združenja zveze veteranov vojne za Slovenijo, veteranska združenja Sever in častniške organizacije ZSČ.

Tekmovanja se je udeležilo 14 ekip območnih združenj veteranov, častniških in drugih društev. Turnir so si ogledali tudi gostje, med njimi župan občine Mislinja Viktor Robnik, ki je nagovoril udeležence, v imenu Mestne občine Velenje, ki je bila tudi pokroviteljica tega tekmovanja, pa Tone Brodnik. Na strelišču se je pomerilo 63 strelcev, tekmovalci pa so dosegli zelo dobre rezultate, kljub temu da le občasno streljajo z MK-orožjem. Tekmovali so v streljanju z MK-puško serijske izvedbe leže, na razdalji 50 metrov, in sicer pet strelcev za poizkus v petih minutah in deset strelcev za oceno v desetih minutah.

Najboljši rezultat v ekipni razvrstitvi je dosegla ekipa OZVVS Spodnja Savinjska dolina z 268 zadetimi krogi, druga je bila ekipa OZVVS Mislinjska dolina z 253 krogi, tretja pa ekipa OZVVS Celje z 245 krogi. Nehvaležno četrto mesto je osvojila prva ekipa OZVVS Velenje. V posamični razvrstitvi je bil najboljši strelci iz OZVVS Spodnja Savinjska dolina Alojz Zagoričnik z 91 krogi, drugi, z 90 krogi, je bil Mladen Melanšek, prav tako iz OZVVS Spodnja Savinjska dolina, tretji pa Oto Pok iz OZVVS Mislinjska dolina.

Tekmovanja so se udeležile tudi tri ekipe OZVVS Velenje ter dve ekipi OZSČ Velenje. Najboljše tri so prejele pokale in medalje. Prehodni pokal MO Velenje pa je osvojila ekipa OZVVS Spodnja Savinjska dolina.

Istočasno je potekalo tekmovanje v posamični konkurenci za najboljšega strelca iz Območnega združenja veteranov Velenje in Območnega združenja velenjskih častnikov. Najboljši trije strelci so bili iz OZVVS Velenje. Renato Šterman je osvojil zlato medaljo in prehodni pokal, drugo mesto je zasedel Janko Šme, tretji pa je bil Franc Oštir.

Tekma z močno konkurenco je bila organizirana na izjemno visoki ravni. Člani OZVVS Velenje so potrdili, da so odlični organizatorji, vrhunske strelske ekipe pa pokazale izjemno tekmovalnost in strelsko znanje na sodobno urejenem strelišču SD Dolič.

Prav Jože Ervin Prislana je imel za izgradnjo strelišča veliko zaslug, zato so velenjski veterani dali mislinjskemu županu in organom SD Dolič pobudo za začetek postopka za poimenovanje strelišča po pokojnem Jožetu Ervinu Prislanu.

Turnir v Doliču je bil tudi odlična priložnost za prijateljsko srečanje sosednjih veteranskih, častniških ter drugih organizacij in društev, ki so se udeležili memoriala. Po končanem tekmovanju so se udeleženci zadržali v prijetnem prijateljskem pogovoru s strelci in veterani, stkali nova prijateljstva in poglobili sodelovanje. Bili so si edini, da morajo slediti poglavitni želji in nameri, da bi bila ta in podobna tekmovanja najprej namenjena srečanjem in prijateljstvu, izmenjavi mnenj in izkušenj ter šele nato športna tekmovanja.

Z. Zajc

Odkritje spominskih plošč hraniteljem orožja

Na prelepo, zjutraj sicer megleno in hladno soboto, 18. oktobra, smo se zbrali, pripadniki območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Laško, člani policijskega veteranskega društva Sever, predstavniki občine Laško z županom Francom Zdolškom na čelu, domačini, krajanji in izvrstni kulturniki pihalne godbe laško, moškega pevskega zbora Laško ter VIS »pit mi dej«, da obudimo dogodke v letih 1990 in 1991, in da odkrijemo spominske plošče na domačijah, kjer je v usodnih trenutkih za Slovenijo hranila orožje teritorialna obramba Slovenije (takrat Očinskega štaba TO za Laško) in policija Slovenije.

Nekaj kronoloških podatkov za obuditev spomina:

1. - 7. marca 1990 je slovenska skupščina sprejela ustavna dopolnila na podlagi katerih so bili sprejeti sklepi:

- skupščina je proti služenju vojaškega roka zunaj ozemlja RS
- upravni organi za ljudsko obrambo ne smejo vročiti vpoklicev za nabornike za služenje vojaškega roka zunaj Slovenije,
- od zveznega sekretariata za ljudsko obrambo se zahteva, da se nabornike, državljanje Slovenije, ki služijo v enotah JLA zunaj Slovenije prerazporedi v enote v Sloveniji.

2. Od 08. do 22. aprila 1990 v Sloveniji potekajo prve večstrankarske volitve, na katerih je zmagala koalicija opozicijskih strank DEMOS.

3. 17. maja 1990 so na prvi seji novoizvoljenega Izvršnega sveta RS za prvega predsednika izbrali Lojzeta Peterleta, za sekretarja za ljudsko obrambo Janeza Janšo, za sekretarja za notranje zadeve pa Igorja Bavčarja. Prva seja nove vlade je bila istega dne.

RŠTO, ki mu je poveljeval general Ivan Hočevvar, je izdal ukaz št.: sz 625/1-90 po katerem so morali vsi štabi za TO orožje, ki je bilo shranjeno zunaj skladišč JLA v strogi tajnosti prepeljati v objekte, ki jih je varovala JLA. To je pomenilo razorožitev TO.

Oddaji orožja so se uprle nekatere občine, 16 njih, žal Laške, zaradi različnih okoliščin, tako družbenih (zaradi menjave lokalne oblasti), kot mnogih, za naše okolje posebnih, ni bilo med njimi. Orožje

Odkritje spominske plošče v Laškem

naših enot je bilo prepeljano in potem hranjeno v objektih JLA v Bukovžlaku pri Celju.

4. maj – oktober 1990 – pojavijo se burni odzivi na razorožitev TO in nastanek Manevske strukture narodne zaščite. Iz spontanege odpora proti nezakonitemu odvzemu orožja je nastala ena najboljše organiziranih in konspirativnih akcij v novejši zgodovini Slovenije.

5. 23. avgusta 1990 je bila ustanovljena Specialna enota milice, ki je bila podrejena notranjemu ministru Igorju Bavčarju in je imela pomembno vlogo pri MSNZ.

6. 29. avgusta notranji minister Bavčar imenuje Toneta Krkoviča za načelnika MSNZ RS. Imenuje pa tudi trinajst pokrajinskih načelnikov MSNZ, med njimi tudi Štefana Šemrova kot načelnika za Zahodnoštajersko pokrajino.

Na pobudo načelnika MSNZ Zahodnoštajerske pokrajine Šemrova, so se v občinskih štabih formirale skupine MSNZ: za Laško so bili zadolženi: poveljnik Franc Kapun, Davor Wimmer (žal že pokojni) in Štefan Kelenc – Pišta kot skladiščnik, za policijo pa Alojz Miklavc in Jože Kotnik.

Kot sem že prej omenil, je bilo orožje TO občine Laško hranjeno v objektih JLA; vendar smo dobršen del našega orožja tako rekoč ukradli nazaj, saj smo za potrebe usposabljanja enot orožje lahko dvignili v skladiščih JLA, orožja potem nismo več vrnili, ampak smo ga skrili in skladiščili na skrivnih lokacijah, kot so te, kjer smo odkrili spominske plošče:

Pri družini Dornik – Trnovo 1,

Pri družini Žveplan – Trubarjeva 12, Rimske Toplice,

Pri družini Trupej v Laški vasi 21,

Pri družini Medved v Tevčah 3 in

Pri družini Gradišnik v Tevčah 31 a

Obilo poguma in domovinske zavesti je bilo potrebno imeti za odločitev, da se pod streho sprejme orožje in ostala vojna sredstva, ter da se zadeva ne razkrije. Imeli smo in še imamo ljudi, ki znajo v določenem, usodnem trenutku odgovorno in pogumno sprejeti tvegano odločitev.

V dneh, ko se bliža tudi prvo obširnejše praznovanje občinskega praznika, se jim skušamo skromno oddolžiti za njihova dejanja s postavitvijo spominskih plošč, ki naj nas vselej spomnijo in opomnijo na hrabrost in veliko slovensko srce domačinov – hvala jim.

Zahvala tudi za nagovore in pokazano razumevanje pri pripravi slovesnosti občini Laško in njenemu županu Zdolšek Francu, Francu Kapunu in Alojzu Miklavcu za osvetlitev takratnih dogodkov, pevcem in godbenikom za njihov lep prispevek pri programu, gostiteljem pa tudi za pogostitev in prijetna družabna snidenja.

D. Ožek

Izlet štorskih veteranov v Prekmurje

Udeleženci lanskega izleta smo tudi letos že kar z nestrpnostjo čakali, kdaj nas bo predsednik društev obvestil, da je tudi letos pripravil kaj lepega.

Kot vedno, nas je gospod Srečko Križanec razveselil z izredno dobro organiziranim izletom v prelepi del Prekmurja.

V soboto, 18. oktobra ob 8. uri smo se zbrali na postaji v Štorah, kjer nas je čakal avtobus Izletnik- Celje. Že kar na začetku se je videlo, da bo to izlet poln smeha in dobre volje. Naša prva postojanka je bilo Bukovniško jezero, znano po svojih energijskih točkah. Seveda smo si vsi želeli napolniti baterije s pozitivno energijo. Polni novih moči, smo se odpravili proti Lendavi. V Grajski kleti (na sliki) so nam pripravili degustacijo njihovih zelo dobrih vin in moški so strokovno ugotovili, da to popolnoma drži. Priznati pa moram, da

Štorski veterani obiskali Prekmurje

tudi ženskemu delu družbe, degustacija ni bila odveč. Po poizkušnjo vin pa nam je dobro šel v tek tudi pristen prekmurski bograč. Polnih želodcev smo se počasi odpravili nazaj proti Štoram, vendar našega druženja še zdaleč ni bilo konec. Da je bilo na avtobusu, ki je bil poln do zadnjega sedeža zelo veselo, pa sta poskrbela tudi naša odlična muzikanta.

Opeljali smo se na Svetino, na Almin dom in tam se je veselje nadaljevalo. Pogostili so nas z zelookusno večerjo. Po večerji pa se je naše druženje nadaljevalo tudi s plesom, saj so ob igranju naših muzikantov marsikoga zasrbele pete.

Hvala g. Srečku Križancu za zares prijetno preživet dan in upamo, da nas v naslednjem letu zopet razveseli z novim izletom.

Z. Holcinger

9. TENIŠKO PRVENSTVO DVOJIC ZVVS

Dolencu in Kovaču prehodni pokal

Dne 27. septembra 2008 je OZVVS Zasavje organiziralo 9. teniško prvenstvo dvojic ZVVS na teniških igriščih Tenis kluba Hrastnik. Vabilo za tekmovanje je bilo preko spletne strani ZVVS posredovano v vsa združenja veteranov. Odziv je bil dober, saj se je na razpis prijavilo 24 tekmovalcev iz petih območnih združenj.

Po napornih in razburljivih predtekmovanjih so se za prvo mesto medsebojno pomerili Srečko Rozina iz OZVVS Litija-Šmartno in Robert Kričej iz OZVVS Velenje proti Toniju Dolencu in Sašu Kovaču, oba iz OZVVS Zasavje. Po lepem in ogorčenem boju sta zmagala Toni Dolenc in Sašo Kovač in tako osvojila prehodni pokal za leto 2008. Drugo mesto sta osvojila Srečko Rozina in Robert Kričej, tretje mesto pa sta zasedla Zdravko Korotaj iz OZVVS Žalec in Miloš Vengust iz OZVVS Zasavje.

I. Rupnik

Udeleženci 9. teniškega prvenstva dvojic ZVVS v Hrastniku.

Karikaturist je upodobil praporščaka Marjana Doboviška.

ČUDOVIT ZAKLJUČEK IZLETA ČASTNIKOV, BORCEV IN VETERANOV V ALMINEM DOMU NA SVETINI

V Prekmurju dobili novo energijo

Veterani osamosvojitvene vojne za Slovenijo iz leta 1991, člani zveze častnikov in člani krajevnega odbora ZB za vrednote NOB občine Štore že skoraj tradicionalno zaključimo letni izlet v katerem od odličnih lokalov v bližini doma.

Tako se je komisija za izletništvo pri omenjenih društvih soglasno odločila, da se zaključek izleta organizira v prekrasnem Alminem domu na čudoviti Svetini, ki je bila že kar nekajkrat razglašena za najbolj urejeno hribovsko vas v Sloveniji.

Zjutraj nas je pot vodila v Prekmurje. O njem je bilo v preteklosti že mnogo napisano, po mojem je najlepše besede rodnemu Prekmurju posvetil pisatelj Miško Kranjec.

Najprej smo se ustavili ob Bukovniškem jezeru, pri zelo dobro poznanih energijskih točkah. Sicer polni energije, vendar že nekoliko lačni in žejni smo se napotili v Grajsko klet v Lendavo na zelo okusen bograč in degustacijo njihovih odličnih vin. Večina izletnikov še ni bila v tej vinski kleti. Navdušenje je bilo tolikšno, da bomo morali obisk čez nekaj časa ponoviti.

Čas nam je kar prehitro mineval in sledil je povratak na Štajersko oziroma proti Štoram. Z majhno zamudo smo prispeli v Almin dom na Svetino, kjer so nam prijazni natakariji v zelo kratkem času postregli z odlično in obilno večerjo, prilegel pa se nam je že tudi kozarček rujnega.

Manjkalo tudi ni ne plesa ne humorja, deležni smo bili celo nastopa manjšega pevskega zbora, ki je bil v Alminem domu tedaj na pevskih vajah. Ker so vedeli, da je med nami kar nekaj borcev NOB, so nam zapeli tudi nekaj lepih partizanskih pesmi.

Na koncu nas je prijetno presenetil še Lenart Horvatič, znan amaterski gledališki igralec, imitator, karikaturist in predsednik krajevnega odbora ZB Toneta Grčarja iz Celja, ki je odlično imitiral predsednika ZZB za vrednote NOB Slovenije Janeza Stanovnika, kardinala Franca Rodeta in še nekaj drugih. V svoji knjigi karikatur je upodobil našega marljivega praporščaka Marjana Doboviška in mu jo tudi podaril.

Z lepimi in nepozabnimi vtisi se bomo z velikim veseljem radi spominjali letošnjega prekrasnega izleta v Prekmurje in zaključnega večera v Alminem domu na Svetini.

S. Križanec

Odkritje spominskega obeležja na Malkovcu

OZVVS Sevnica je v nedeljo 3. avgusta 2008 odkrilo spominsko obeležje na Pungerčarjevi zidanici na Malkovcu, to je na objektu, kjer je bila v letih 90/91 tajna hramba orožja in streliva NZ KS Sevnica. Tovariš Ivan Pungerčar je s tem dejanjem v tistih nevarnih časih brez oklevanja sprejel nase in na svojo družino veliko breme in odgovornost.

Spominsko obeležje je gesta in hkrati zahvala njemu in njegovi družini, vsem nam pa viden pomnik na čas osamosvajanja Slovenije.

Obeležje sta odkrila takratna organizatorja hrambe orožja tovariša Branko Derstvenšek in Slavko Hočevar. Slavnostna govornica je bila podžupanja občine Sevnica gospa Breda Drenek-Sotošek, ki je na izviren način orisala dogodke, ki jih je pisala zgodovina NOB-ja, osamosvojitvene vojne in današnjega časa. Na slovesnosti so spregovorili še: predsednik OZVVS Sevnica, predsednik KS Tržišče in predsednik OZ ZB za ohranjanje vrednot NOB Sevnica. Na bližnji pomnik iz NOB je bil ob tej priložnosti položen tudi venec. Prireditvev je obogatilo ubrano petje MPZ KUD Emil Adamič iz Mokronoga.

Množica udeležencev je zagotovo znak odobravanja postavljenega obeležja. S prireditvijo je bil tako rekoč zlit ves Malkovec, zato naj velja zahvala prav vsem, ki so pomagali pri izvedbi prireditve. Posebna zahvala pa velja družini Pungerčar.

Po prireditvi in prigrizku je sledil še dvourni že tradicionalni pohod mimo pomembnih točk iz NOB-ja. Vmesni postanki so okrepili duše in telesa pohodnikov tako, da jih ni motilo niti pripekajoče sonce. Druženje ob zaključku je ob dobri malkovski kapljici, prigrizku in harmonikarju zaokrožilo čudovit dan.

Veterani OZVVS Sevnica smo ponosni in srečni, da smo dan preživel s čudovitimi ljudmi.

Hvala Malkovčani!

F. Zemljak

Veterani iz Sevnice odkrili spominsko obeležje na Pungerčarjevi zidanici na Malkovcu

PARTIZANSKE SMUČINE - CERKNO 45

Priprave na 5. prvenstvo veteranov v veleslalomu

Tekmovalci pred startom na enem izmed prejšnjih prvenstev

Pred štirimi leti so se veterani vojne za Slovenijo iz severne Primorske prvič pomerili na svojem prvenstvu v veleslalomu. Prvenstvo je bilo kljub občasnim težavam zaradi pomanjkanja snega vselej dobro pripravljeno, kar dokazuje tudi dejstvo, da se je tekmovanja udeležilo vsako leto več veteranov iz vse Slovenije. Zato so se organizatorji odločili, da bodo naslednje prvenstvo, ko se začne tudi ciklus tekmovanj za nov prehodni pokal, preimenovali v prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo v veleslalomu. Organizacijo prvenstva bo podprla tudi Zveza veteranov vojne za Slovenijo.

Priprave na 5. prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo v veleslalomu, ki vseskozi poteka v okviru spominskih smučarskih tekem Partizanske smučine - Cerkno 45, so v polnem teku. Prvenstvo, katero že vsa leta v sodelovanju z organizacijskim odborom Partizanskih smučin organizira OZVVS Idrija Cerkno, je svojevrstna oblika druženja različnih generacij slovenskih veteranov in prenašanja tradicij slovenskega bojevnštva na mlajše rodove.

Organizatorji so sklenili, da bo prihodnje 5. veteransko prvenstvo v veleslalomu v soboto, 31. januarja 2009, na smučiščih Smučarskega centra Cerkno.

Na prvenstvo organizatorji vabijo tekmovalce iz vseh območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo. Poleg njih pa tudi tekmovalce združenja Sever in tekmovalce ZSČ. Tekmovanje bo organizirano v ekipni in posamični konkurenci. Slednje bo potekalo v različnih starostnih kategorijah za moške in v eni starostni kategoriji za ženske.

Na 5. veteranskem prvenstvu se začne tudi ciklus tekmovanj za nov prehodni pokal prvenstva, saj si je prejšnjega s tremi zaporednimi zmagami v trajno last priborila ekipa OZVVS Idrija Cerkno. Osvojitve prehodnega pokala bo za tekmovalne ekipe gotovo nov izziv. Program prireditve in pravila tekmovanja bodo organizatorji določili v razpisu prvenstva, ki bo objavljen na spletu, vsa območna združenja pa ga bodo prejela v januarju 2009.

Na zadnjih prvenstvih so sodelovali tekmovalci iz skorajda vseh slovenskih pokrajin, kar je močno presegllo prostorski okvir severnoprimorske regije. Zato so se organizatorji odločili, da prihodnje tekmovanje iz odprtega veteranskega prvenstva severne Primorske v veleslalomu preimenujejo v Prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo v veleslalomu, kar naj bi izražalo vseslovenski značaj tega veteranskega tekmovanja.

Organizatorji se z vodstvom Zveze veteranov vojne za Slovenijo dogovarjajo, da bi zveza tudi 5. prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo uvrstila v koledar prireditev, ki jih zveza organizira v letu 2009, ter da bi podobno kot prejšnja leta vsem udeležencem poravnala del stroškov za udeležbo na prvenstvu.

M. Platiše

Konjiški veterani med letali Pilatus PC 9

KONJIŠKI VETERANI OBISKALI DOLENJSKO Vsega po malem

Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Slovenske Konjice in njihovi ožji družinski člani so se udeležili izleta na Dolenjsko. Izlet je ob pomoči sekretarke **Marte Plajh** in še nekaterih članov organiziral in vodil predsednik konjiških veteranov **Ivan Pavlič**. Najprej so obiskali Brigado zračne obrambe in letalstva Slovenske vojske v vojašnici Cerklje ob Krki. Predstavniki vojske, višji vodnik **Bojan Petrovič**, jih je popeljal po vojašnici in jim razkazal zanimive prostore. Med drugim spominsko sobo, v kateri so bili v sliki in besedi prikazani zgodovinski dogodki vojašnice, spominsko sobo Edvarda Rusjana, multivizijski prikaz načrtov gradnje letališča in pripadajočih objektov in pa hangar z letali in helikopterji. Ta je tudi najbolj zanimal obiskovalce. Po obisku vojašnice so se veterani odpeljali do Novega mesta in se vkrcali na Rudolfovo splav, ki jih je popeljal po Krki. Animacijska skupina in pa dobra malica sta jim popestrili dve uri dolgo plovbo. Prav tako uspešni splavarski krst sekretarke Marte, ob čemer je dobila certifikat, na katerem je zapisano, da lahko upravlja splav. Za vsak primer, če bi kdaj splavarili po Dravinji. Zadnji dogodek tega dne je bil obisk 150 let stare Matjaževe domačije v vasi Paha. Od prijetnih domačinov so veterani izvedeli vse o zgodovini cvička in njegovi pridelavi. Seveda so cviček tudi degustirali in ga nekaj steklenic odnesli s sabo na Štajersko.

J. Gumzej

Za vsebino prispevkov so odgovorni njihovi avtorji

VABILO

SPOŠTOVANI!

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Laško prireja v soboto, 28. marca 2009, strelsko tekmovanje za III. memorial Štefana Šemrova. Tekmovanje bo potekalo na strelišču Strelske družine Dušana Poženela v Rečici pri Laškem.

Prisrčno vas vabimo, da se tekmovanja in srečanja udeležite ter tako pripomorete k dostojni počastitvi spomina na našega Štefana.

PRAVILA:

- tekmovanja se lahko udeležijo ekipe in člani ZVVS, Združenja Sever, ZB NOB, ZSČ in Društva za ohranjanje spomina na pohod XIV. divizije Laško
- tekmuje se z MK-pištolo serijske izdelave na 25 m, orožje in strelivo zagotovi organizator
  - ekipa šteje tri člane, izmed katerih se določi vodja ekipe
- strelja se stoje, eno- ali dvoročno, tekmovalci imajo pet poskusnih strellov (pet minut) in deset strellov za oceno (deset minut)
- strelja se v tarčo velikosti po pravilih SZ Slovenije, na strelišču velja red SD Rečica
  - ekipe streljajo po vrstnem redu prijav
- tekmovalke in tekmovalci se tekmovanja udeležijo na lastno odgovornost

Prihod in prijava ekip sta od 8. ure dalje, število ekip po združenjih ni omejeno.

Tekmovanje se prične ob 9. uri.

Za lažjo organizacijo, prosimo, prijavite ekipe najkasneje do 20. 3. 2009. Kotizacija za prijavljeno ekipo znaša 40 evrov, za posameznika 15 evrov; lahko jo poravnate ob prihodu in prijavi na strelišču.

Prosimo, da navedena pravila upoštevate.

NAGRADE:

Prva ekipa prejme prehodni pokal, ki po treh zaporednih zmagah preide v trajno last.

Prve tri ekipe prejmejo pokale, tekmovalci teh ekip pa medalje.

V posamični konkurenci prvi trije prejmejo medalje.

Za hrano in pijačo bo poskrbljeno.

Vremenske razmere ne bodo vplivale na izvedbo tekmovanja.

Prijave ekip pošljite na naslov: OZVVS Laško, Trubarjeva ulica 3, p.p. 89, 3270 Laško, ali na elektronski naslov: ozvslasko@gmail.com.

OZVVS LAŠKO

Marjan Vovk

1945–2008

Dne 9. julija smo se za vedno poslovili od našega člana Marjana Vovka.

V osamosvojitveni vojni za Slovenijo je sodeloval kot oboroženi pripadnik Narodne zaščite v krajevni skupnosti Sevnica. Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Veterani OZVVS Sevnica**Filip Žibert**

1930–2008

V 79. letu starosti nas je zapustil naš član Filip Žibert starejši, po domače Boltetov ata. Rodil se je v Malem Rakitovcu nad Tuhinjsko dolino. Bil je kmet, trden gospodar, vešč kmetovalec, ki je poleg težkega dela opravljal še vrsto funkcij v svoji krajevni skupnosti.

Že druga svetovna vojna mu je pustila neizbrisen pečat. Kot partizanska družina so bili Žibertovi že od leta 1941 povezani z NOB. Filipov oče kot intendant vojaške misije in Filip kot kurir. Po izselitvi v Nemčijo se je vrnil šele 15. julija 1945, kjer je našel požgan dom. Po vojni so začeli znova in zgradili novo domačijo. V krajevni skupnosti je s svojim znanjem in naprednim mišljenjem ter osebnim domoljubnim značajem veliko prispeval k razvoju kraja v občini Kamnik.

V stari hiši njegove domačije so se vrstile razne dejavnosti, med njimi tudi številne vaje štabov TO. Pri Filipu in njegovi družini smo bili vedno toplo sprejeti.

Kmet Boltetov Filip je tudi pred letom 1991, ko so se začeli zgrinjati temni oblaki in zle slutnje, razumel, da potrebujemo njegovo sodelovanje. Pri domačiji Filipa Žiberta je bilo skladišče streliva, orožja in tudi protiletalski topovi. V osamosvojitveni vojni je nudil slovenski vojski (TO) zatočišče na Rakitovcu. Kot veteran je bil zvest član OZVVS vse do svoje smrti. V zahvalo je Filip Žibert prejel znak MSNZ, družina pa častni naziv SLOVENSKA DRUŽINA.

Na zadnjo pot so ga poleg svojcev, prijateljev in članov društev spremili veterani in protokol Območnega združenja veteranov Kamnik-Komenda.

Veterani OZVVS Kamnik-Komenda**Danijel Pirnat**

8. 7. 1956–26. 5. 2008

Tiho nas je po hudi bolezni mnogo prezgodaj zapustil član Območnega združenja vojnih veteranov Slovenije Ribnica, Danijel Pirnat iz Velikih Poljan 23, Ortnek.

V času vojnih aktivnosti v osamosvojitveni vojni leta 1991 je kot pripadnik 27. območnega teritorialnega poveljstva Ribnica aktivno sodeloval v izvajanju bojnih nalog v Ribnici. S svojo protiklepno skupino je izvajal blokado vojašnice v Ribnici s ciljem preprečitve izhoda pripadnikom JA iz vojašnice v Ribnici v času izvajanja napada.

Svoje delovanje je izvajal odgovorno in zanesljivo.

Na zadnje počivališče smo pokojnega Danijela poleg vaščanov in članov gasilskega društva pospremili tudi veterani OZVVS Ribnica s praporom.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

OZVVS Ribnica**KRISTIЈAN JANC**

1960–2008

Slovo je težko. Spomini živijo.

Kristijan Janc je bil zaveden Slovenec, človek pokončnih, odločnih in pogumnih dejanj, čustven in umirjen sogovornik, vzoren oče in mož, čudovit tovariš in prijatelj, ki je znal prisluhiniti ljudem in je vedno vedel, kaj hoče in zmore.

Njegova pot »upornika z razlogom« se je pričela sredi leta 1990, ko je bil kot zanesljiv in pogumen človek vključen v projekt MSNZ-90 in je na svojem domu od septembra 1990 do začetka junija 1991 tajno hranil oborožitev Teritorialne obrambe občine. S to oborožitvijo je bil v začetku vojne leta 1991 oborožen Vod za posebne namene TO občine Sevnica, ki je bil udeležen v večini pomembnih borbenih aktivnostih v Posavju. Ob osamosvojitveni vojni 1991 je kot rezervni poročnik prevzel dolžnosti komandirja prvega voda 112. jurišnega odreda TO Posavja.

Za pogum in zasluge v osamosvojitveni vojni Slovenije in za razvoj veteranske organizacije je prejel odlikovanje Zlati znak MSNZ-90, spominski znak Republike Slovenije ob 15. obletnici MSNZ-90, bronasto medaljo MSNZ-90, zlato medaljo Obrani Posavje 1991 in najvišje veteransko priznanje Posavja, plaketo POSAVJE 91, ter številna druga priznanja in pohvale.

Bil je ustanovni član našega združenja, ki danes šteje preko 450 članov. Ves čas je bil aktiven pri izvajanju naših projektov, zlasti na področju zagotavljanja materialnih možnosti za delo OZVVS Sevnica.

Dragi soborec, tovariš in prijatelj Kristijan!

Iskrena hvala za Tvoj neprecenljivi prispevek k našim skupnim naporom za dosežene uspehe v obrambi in razvoju naše svobodne demokratične Republike Slovenije, pri njeni prepoznavnosti in uspešnosti v veliki družini evropskih narodov.

Veterani vojne za Slovenijo Posavja smo ponosni, da si bil naš soborec in tovariš. Ponosni smo, da smo Te poznali in s Teboj sodelovali. Za vse Tvoje plemenito in požrtvovalno delo se Ti članice in člani OZVVS Sevnica in veteranskih organizacij Posavja iskreno zahvaljujemo.

Ohranili Te bomo v lepem in trajnem spominu.

Veteranke in veterani OZVVS Sevnica in Posavja**Ivan Grzina**

1951–2008

Pred boleznijo je klonil in mnogo prezgodaj zapustil naše vrste veteran Ivan Grzina.

V osamosvojitveni vojni je sodeloval v enotah Teritorialne obrambe Posavja, kjer je odgovorno in vestno opravljal zaupane naloge.

Veterani OZVVS Sevnica in njegovi soborci se ga bomo spominjali kot iskrenega prijatelja, dobrega tovariša in veterana vojne za Slovenijo.

OZVVS Sevnica**Rudi Kus**

1952–2008

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil naš član Rudi Kus z Blanca.

V osamosvojitveni vojni za Slovenijo je kot oboroženi pripadnik Narodne zaščite sodeloval pri varovanju objektov v KS Blanca.

Ohranili ga bomo v trajnem in lepem spominu.

OZVVS Sevnica

Marjan Križnik

1954–2008

Nepričakovano nas je zapustil naš veteran, član OZVVS Kamnik-Komenda Marjan Križnik. Od njega smo se poslovili, v torek, 14. 10. 2008, na pokopališču Špitalič v Tuhinjski dolini.

V življenju je imel mnogo prijateljev in znancev. Aktiven je bil v krajevni skupnosti, lovskem in gasilskem društvu.

V TO Kamnik je bil častnik, ki je opravljal vodilne in odgovorne naloge.

V času priprav in vojne za Slovenijo 1990-91 je sodeloval pri obrambnih nalogah. V društvu veteranov vojne za Slovenijo je bil aktiven član in iskren prijatelj, ki se je zavzemal za poštenost in pomoč v svojem okolju.

Marjana bomo ohranili v lepem spominu.

OZVVS Kamnik-Komenda

Rudolf Krmelj

1956–2008

Nepričakovano nas je pretresla vest, da je naše vrste po kratki, vendar neozdravljivi bolezni zapustil veteran vojne za Slovenijo Rudi Krmelj. Mnogo prezgodaj je smrt iz naših vrst iztrgala tovariša, prijatelja, krajana in marljivega delavca tovarne obutve Peko Tržič. Rudi je bil v odločilnih dneh vojne za Slovenijo pripadnik zaščitnega voda OŠTO Tržič. Med prvimi se je odzval v poklicu in z enoto uspešno izvajal bojne naloge na območju mejnega prehoda Ljubelj in naloge nadzora širšega območja Medvodij.

V naših vrstah se je aktivno vključeval v delo in bil prisoten na vseh skupnih prireditvah, žal se niso uresničile želje po zdravju in sreči, ki smo si jih izrekli na našem zadnjem tradicionalnem novoletnem plesu.

Rudi, kljub temu da si nas zapustil, nam boš ostal v trajnem spominu, spominjali se te bomo kot dobrega tovariša, predvsem pa zavednega Slovenca, kar si dokazal z dejanji v letu 1991.

OZVVS Tržič

Martin Muc

1961–2008

Sredi najlepših let nas je nenadoma in mnogo prezgodaj zapustil naš član Martin Muc. V osamosvojitveni vojni je sodeloval kot pripadnik Teritorialne obrambe in si tako pridobil status vojnega veterana. Pred leti se je včlanil tudi v naše združenje.

Belokranjski veterani smo ga s praporom pospremili na zadnji poti. Trajno ga bomo ohranili v lepem spominu.

OZVVS Bela krajina

Sergej Lavriv

30. 12. 1965–24. 5. 2008

Tragično in nepričakovano, mnogo prezgodaj nas je zapustil član našega Območnega združenja vojnih veteranov Slovenije Ribnica Sergej Lavriv.

V času vojnih aktivnosti v osamosvojitveni vojni je kot pripadnik 27. območnega teritorialnega poveljstva Ribnica aktivno sodeloval v izvajanju bojnih nalog v Ribnici s sotovariši iz voda vojašnice v Ribnici ter pri njihovem transportu v zbirni center v Glažuti. Izvajal je tudi blokado vojašnice v Ribnici z nalogo preprečitve izhoda iz vojašnice pripadnikom JA v času izvajanja napada. Svoje delovanje je izvajal zavzeto in vestno.

Zadnjega slovesa od pokojnega Sergeja na pokopališču v Hrovači smo se udeležili tudi veterani s praporom našega združenja.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

OZVVS Ribnica

Ljubo Černe

1951–2008

V začetku majskega dne, ko se je narava komaj dobro prebudila iz zimskega spanja, je tragično ugasnilo življenje človeka častnih dejanj, vojaka, bojnika in prijatelja. Ni lahko opisati njegovega dela in aktivnosti v TO, ki so bile prežete s poštenostjo, zagnanostjo, zapuščanjem, resnicoljubnostjo in neizmerno ljubeznijo do doma in domovine. Tudi v vojni za samostojno Slovenijo ni bil nemi opazovalec dogajanj. Bil je neposredni udeleženec bojnih akcij in bojnih spopadov. Skromen, kot je bil v času izgrajevanja TO, takšen je ostal tudi potem. Bil je poveljnik sposobnosti, zmoglosti in hotenja. Za svoje nedvomne zasluge v pripravah in v vojni za samostojno Slovenijo je prejel srebrno medaljo generala Maistra, znak Obrani domovino, spominski bojni znak Nova vas, spominski znak Vrtojba, znak TO SVPP za zasluge v vojni, spominski znak Enote za posebne namene 1990–1991, spominsko medaljo ZVVS.

Ljubo, bil si velik domoljub in rodoljub – pravi sin slovenskega naroda.

Veterani Ti kličemo, o, domovina, ohrani večni ti spomin.

OZVVS Veteran Nova Gorica

Lado Birsa

1947–2008

V sredo, 16. julija, smo se na pokopališču v Brniku poslovili od veterana Lada, ki nam bo ostal v spominu kot človek, mož in oče, delavec in vojak.

Že takoj po služenju vojaškega roka je bil razporejen v enoto TO Republike Slovenije. Tu se je kalil na vajah kot vojak, ki pa je v trenutku zgodovinskih odločitev slovenskega naroda našel svoje mesto na braniku domovine. Bil je kocka v mozaiku tistih, ki smo uresničili tisočletne sanje Slovencev, sanje o lastni državi. Ponosni smo, da smo imeli v svojih vrstah take ljudi, ki jih bomo zaradi dejanj ohranili v lepem in trajnem spominu.

**OZVVS VETERAN Nova Gorica
Sekcija Dornberk**

Janko Holidej

4. 2. 1960–23. 9. 2008

Nepričakovano in mnogo prezgodaj je naše vrste zapustil Janko Holidej, veteran vojne za Slovenijo iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Murska Sobota.

Bil je aktivni udeleženelec pri zavzetju mejnega prehoda Kuzma, za kar je prejel priznanja Obrani domovino in spominski znak Kuzma. Veterani mu še zadnjič izrekamo HVALA.

Našega člana smo s praporom pospremili na njegovi zadnji poti v Gerlincih.

Naj mu bo lahka prekmurska zemlja.

OZVVS Murska Sobota

Rajmund Winkler

1941–2008

Konec septembra nas je zapustil član našega združenja Rajmund Winkler, ki je bil vzoren in zaupanja vreden častnik Teritorialne obrambe. Tudi zaradi teh lastnosti mu je bila med osamosvojitveno vojno zaupana ena izmed poveljujočih nalog zbirnega centra prebeglih vojakov in oficirjev JLA, ki je deloval na Trnovsko-Banjški planoti.

Veterani OZVVS Veteran Nova Gorica ga bomo ohranili v trajnem in lepem spominu.

**OZVVS VETERAN Nova Gorica
Trnovsko-Banjška sekcija**

Dušan Krajnc

1960–2008

Nepričakovano, zlasti pa mnogo prezgodaj je naše vrste zapustil veteran, naš član in prijatelj Dušan Krajnc iz občine Šoštanj. V vojni za Slovenijo je bil pripadnik prištabne enote 89. Območnega štaba TO Velenje, vsako nalogo je opravil vestno, bil je zanesljiv in predan pripadnik svoji enoti in domovini.

Dušan, v imenu vseh rodoljubov Slovenije se ti veterani Šaleške doline zahvaljujemo za tvoj prispevek k samostojnosti Slovenije. Ostal nam boš v lepem spominu.

OZVVS Velenje

Branko Žaucer

1938–2008

V torek, 23. septembra, smo zvedeli, da je umrl naš član Branko Žaucer. Od njega smo se poslovili v petek, 26. septembra, na pokopališču v Selnici ob Dravi.

Branko je bil med vojno za Slovenijo aktivno vključen v štabu CZ. Član našega združenja je postal leta 2003. Bil je eden izmed aktivnejših članov našega društva. Redno se je udeleževal aktivnosti našega društva. Bil je imenovan za člana komisije za socialne zadeve pri OZ.

Na začetku tega leta mu je neozdravljiva bolezen preprečila, da bi se še vključeval v delo združenja. Bil je aktiven gasilec vse od mladih dni in opravljal vrsto funkcij, bil je tudi predsednik gasilske zveze.

Ohranili ga bomo v spominu kot delovnega, odgovornega in prijetnega člana našega združenja.

OZVVS Ruše

Emil Krajnc

1939–2008

Sredi avgusta je prenehalo biti srce veterana Emila Krajnika, ki nam bo ostal v spominu kot človek nemirnega duha. Bil je mož, oče, dober kovinar, gasilec, planinec, lovec, vojak in ljudska umetniška duša, ki je iz kamna in lesa ustvarjal enkratne skulpture.

Bil je vsem prijatelj, kolega, sobojevnik in opora v lepih in težkih trenutkih. Tudi v obdobju osamosvajanja je bil aktivni udeleženelec in zaupanja vreden mož.

Že leta 1990 je sodeloval pri izdelovanju manjkajočih delov in usposobitvi prvih težkih strojnic Browning za bojno delovanje. Sodeloval je celo pri poskusni izdelavi posebnih diverzantskih pištol pa tudi bombometa za izstreljevanje ročnih bomb. Prav tako je bil zraven, ko se je po vojni poskušalo z izdelavo novega lahkega pehotnega orožja. Vsa ta malo znana dejstva so pomenila velik del v mozaiku osamosvajanja Goriške.

Zahvaljujemo se usodi, ki nam je Emila postavila v ta čas in prostor, da smo s skupnimi močmi ustvarjali ta naš skupni dom.

Slava njegovim dejanjem in spominu.

OZVVS VETERAN Nova Gorica

Dominik Šedivy

1966–2008

V torek, 10. junija, nas je dosegla novica, da je v prometni nesreči preminil naš član, komaj 42-letni Dominik Šedivy.

Dominik je bil pripadnik čete TO KS Lovrenc na Pohorju in je v dneh vojne za Slovenijo odgovorno sodeloval v izvajanju borbenih nalog enote, kot je varovanje teritorija, nekaj dni pa je bil v blokadi vojašnice Franca Rozmana - Staneta v Mariboru.

Član naše organizacije je postal kmalu po formiranju združenja. Bil je ljubitelj narave in tudi član Lovske družine Puščava. V lanskem letu mu je bil podeljen spominski znak MORS

VOJAŠNICE 1991.

Z veteranskim in lovskim obredom smo se od pokojnika poslovili v ponedeljek, 16. junija, na pokopališču v Lovrencu na Pohorju.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

OZVVS Ruše

Jožef Makovec

1948–2008

Nepričakovano nas je po dolgi in zahrbtni boleznii zapustil soborec, dolgoletni poveljnik oddelka. Kot podčastnik je več kot 30 let aktivno deloval v Teritorialni obrambi. Izstopal je po svoji zavzetosti in kvaliteti poveljevanja. Nekaj mesecev pred osamosvojitveno vojno je bil razrešen dolžnosti poveljnika oddelka v inženirskem vodu. Takoj se je priključil narodni zaščiti in na tem položaju je aktivno deloval ves čas osamosvojitvene vojne, za kar je pridobil status veterana in bil odlikovan.

Tudi po vojni je bil izredno aktiven v veteranski organizaciji, saj se je udeleževal vseh naših aktivnosti. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Veterani OZVVS Ljutomer

Marjan Vrabič

1950–2008

Nenadoma, nepričakovano, zlasti pa mnogo prezgodaj je naše vrste zapustil veteran, naš član in prijatelj Marjan Vrabič iz občine Šmartno ob Paki. V osamosvojitveni vojni za Slovenijo je sodeloval kot oboroženi pripadnik Narodne zaščite pri varovanju pomembnih objektov v KS Gorenje, Paška vas in Gavce.

Veterani smo ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Tolaži nas le to, da smo imeli aktivnega člana, vedno pripravljenega za sodelovanje. Takega bomo ohranili v trajnem spominu.

OZVVS Velenje

Alojz Gašperič

1959–2008

Mnogo prezgodaj je odšel naš član Alojz Gašperič.

Bolezen je ponovno premagala voljo in življenje.

Kot pripadnik Teritorialne obrambe je bil aktivno vključen v osamosvojitveno vojno v letu 1991. Kasneje se je vključil tudi v naše veteransko združenje, kjer se je redno udeleževal naših srečanj in dejavnosti.

Veterani smo ga s praporom pospremili k zadnjemu počitku. Ohranili ga bomo v trajnem in lepem spominu.

OZVVS Bela krajina

Viktor Gole

1940–2008

Sredi ustvarjalnega zanosa je tragična usoda iz naših vrst iztrgala veteranskega tovariša Viktorja Goleta z Radne.

V osamosvojitveni vojni za Slovenijo je kot načelnik narodne zaščite v krajevni skupnosti Boštanj organiziral delovanje narodne zaščite. Z izkušnjami, pogumom, osebnim zgledom in priljubljenostjo med sotovariši je uspešno vodil in izvedel vse potrebne aktivnosti pri varovanju pomembnih objektov in naprav v KS.

Viktor je bil ugleden in spoštovan član našega združenja. Še posebno smo bili veseli njegove prisotnosti na naših srečanjih in druženjih, ki se jih je z veseljem udeleževal. V imenu veteranov OZVVS Sevnica se zahvaljujemo za Tvoj prispevek k samostojnosti Slovenije.

Naj Ti bo lahka zemlja domovine, ki si jo tudi Ti pomagal graditi. Počivaj v miru!

OZVVS Sevnica

Peter Čuden

27. 10. 1945–25. 6. 2008

Slovenskobistriški veterani smo za vedno izgubili zvestega bojnega tovariša in prijatelja Petra Čudna. Bolezen je bila močnejša od vseh dosedanjih bojev zvestega veterana. Človek odide, a dejanja ostanejo.

Pogrešali ga bomo v naših vrstah. Z vsem spoštovanjem OZVVS Slovenska Bistrica.

OZVVS Slovenska Bistrica

Franci Stanek

1955–2008

Nepričakovano in mnogo prezgodaj je odpovedalo srce našemu spoštovanemu članu Franciju Staneku.

Franci je bil med vojno za Slovenijo poveljnik čete v 1/44. brigadi TO. Kot vojaški starešina je bil izjemno priljubljen.

Kmalu po formiranju združenja je postal naš član, v letih od 2001 do 2007 tudi član našega predsedstva. Če mu je le čas dopuščal, se je rad udeleževal aktivnosti društva.

V krogu sorodnikov, sosedov, prijateljev in predstavnikov našega združenja smo se od njega poslovili v ponedeljek, 29. septembra, na pokopališču v Rušah.

Ohranili ga bomo v spominu kot zvestega tovariša in prijatelja.

OZVVS Ruše

*Vse na tem Svetu je minljivo,
ostaja pa sporočilo,
ki ga ni moč izbrisati.*

Poslavljam se od
Ivana Pučnika,

našega prvega častnega člana, humanista in borca za naše pravice. Beseda HVALA izpričuje njegovo skromnost, a nad vse spoštovano veličino. Ni mogoče izbrisati, kar je zapisano z VELIKIMI ČRKAMI; HVALA

Veteranke in veterani Območnega združenja vojne za Slovenijo 91 Slovenska Bistrica in Pokrajinskega odbora Vzhodnoštajerske pokrajine.

Bogoslav Peklar

1949–2008

Nesreča na Savi je nepričakovano iz naših vrst iztrgala člana OZVVS Sevnica Bogoslava Peklarja.

V osamosvojitveni vojni Slovenije je bil kot oborožen pripadnik NZ vključen v varovanje objektov v občini Sevnica.

Bil je dober, pokončen človek in vzoren, zaupanja vreden veteranski tovariš, ki se je vključeval v programske aktivnosti OZVVS in se kot predsednik KS Blanca razdajal za dosežke in razvoj svojega kraja.

Dragi tovariš Bogoslav!

Iskrena hvala za Tvoj prispevek k našim skupnim naporom in doseženim uspehom v obrambi in razvoju naše samostojne države Slovenije.

Veterani OZVVS Sevnica

Danilo Rižnar - LILO

1954–2008

Mnogo prezgodaj nas je po hudi in neozdravljivi bolezni s ponosom in tiho zapustil veteran za Slovenijo Danilo Rižnar - Lilo.

Komaj verjamemo, da borca, veterana Lila ni več med nami. Vse svoje življenje je posvetil speleologiji in pirotehniko, ki sta ga kot absolventa Filozofske fakultete tako prevzeli, da je njima podredil vse svoje nadaljnje življenje.

Ob agresiji JLA na Slovenijo sta skupaj z bratom med prvimi stopila med prostovoljce za obrambo in nastajanje mlade države. Malo je ljudi, ki bi mu bili po večini, znanju in pogumu kos. O njegovem pogumu pričajo dejstva, da so ga nemalokrat za pomoč prosile policija, vojska in civilna zaščita. Kot speleolog, jamar je reševal člane jamarske odprave na Poljskem, reševal je tujega državljana iz jame na Kninu. Za vsa svoja požrtvovalna in nesebična dela je prejel odlikovanje iz rok predsednika države Milana Kučana. Ko je nastala mlada država in so se stvari ustalile, je povsod naletel na zaprta vrata ob iskanju zaposlitve. Vzrok nezaposlitve je bil njegov brat Zmago Jelinič - Plemeniti kot ustanovitelj SNS. Zaradi svoje strokovnosti iz pirotehniko je bil znan daleč naokoli, zato ga je Hrvaška, ko je stopila v vojno, zaprosila za pomoč. Odzval se je tako kot v svoji domovini, da bi vestno in strokovno opravil delo. Bil je med prvimi tisočimi prostovoljci. Ustanovil je pirotehnično službo za razminiranje na najbolj zahtevnih območjih, ki so bila posejana s kasetskimi bombami. Med agresijo na Dubrovnik, ki mu je bila odvzeta oskrba s pitno vodo, je kot speleolog in miner odkril vodno žilo in z miniranjem preusmeril novi vodni vir proti mestu. V zahvalo so Dubrovničani podzemno jamo poimenovali Lilova jama. Za požrtvovalno in strokovno opravljeno delo med agresijo na Hrvaško sta mu bila podeljena odlikovanje in čin zastavnika. Kot kontrolor za razminiranje ozemlja se je nazadnje udeleževal leta 2004 v Bosni.

Bil je velik ljubitelj pirotehniko in speleologije, posebno predan slovenskemu narodu, veterani pa se ga bomo spominjali kot požrtvovalnega, iskrenega tovariša in prijatelja.

Soborci iz mobilne enote 51. RŠTO

Darko Schmid

1956–2008

Za posledicami prometne nesreče je v petek, 25. julija, preminil naš član, 52-letni Darko Schmid.

Darko je bil razporejen kot bolničar v četi TO KS Lovrenc na Pohorju in je v dneh vojne za Slovenijo odgovorno sodeloval v izvajanju borbениh nalog enote, kot je varovanje teritorijev, nekaj dni pa je bil v blokadi vojašnice Franca Rozmana - Staneta v Mariboru.

Član naše organizacije je postal kmalu po formiranju združenja. Bil je ljubitelj narave, zelo rad je ribaril in bil tudi član ribiške družine v Rušah. Lani mu je bil podeljen spominski znak MORS VOJAŠNICE 1991.

Z veteranskim obredom smo se od pokojnika poslovili v sredo, 30. julija, na pokopališču v Puščavi. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

OZVVS Ruše

Franc Jesenek

25. 3. 1945–27. 11. 2008

Mnogo prezgodaj in nepričakovano nas je po hudi in zahrbtni bolezni zapustil veteran vojne za Slovenijo FRANC JESENEK.

Franc Jesenek je v času osamosvojitvene vojne leta 1991 deloval kot vezist v občinskem centru zvez v občini Ravne na Koroškem. Aktivni član Združenja veteranov vojne za Slovenijo območja Mežiške doline je bil vse od leta 1995.

Za zasluge v osamosvojitveni vojni je Franc prejel spominski znak Zmagali smo.

Njegov prispevek pri izgradnji obrambe in uveljavljanju suverenosti Republike Slovenije je vreden spoštovanja, zato ga bomo člani veteranskega združenja ohranili v trajnem spominu.

**Slava in hvala ti, Franc!
OZVVS Mežiška dolina**

golte slovenija

7. februarja 2009

6. DRŽAVNO PRVENSTVO ZVEZE
VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO
V SMUČANJU IN STRELJANJU

Zveza veteranov vojne za Slovenijo vas vabi

na 6. državno prvenstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo v smučanju in streljanju
Golte 2009, ki bo potekalo v soboto, 7. februarja, na smučišču na Golteh.

Start tekme bo na zgornji postaji žičnice Stari stani **ob 10. uri**, po prihodu v cilj smučanja pa bo na vrsti še streljanje z malokalibrsko puško.

Tekmovanje bo potekalo posamično in ekipno.

Prijavnina je 20 evrov na tekmovalca ob dvigu startnih števil in vozovnic od 8. do 9. ure na spodnji postaji gondolske žičnice Golte v Žekovcu.

Za vse udeležence je zagotovljen topel obrok.

Prijave pošljite do srede, 4. februarja na elektronski naslov info@velenje.zvvs.si, ali po faksu na številko 03/ 587 09 67, ali na naslov **Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Velenje, Kopalniška cesta 3, 3320 Velenje.**

Razpis, prijavnice in podrobnejše informacije dobite na spletni strani ZVVS www.zvvs.si ali Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velenje www.velenje.zvvs.si. Za dodatne informacije pokličite sekretarja Zdenka Zajca na telefonsko številko **041-793 724.**

Vabljeni!

Nasvidenje na Golteh!!

UGODNOSTI ZA ČLANE ZVEZE VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO

- **10% popust** pri nakupu smučarske karte (popust velja na cene v ceniku in ne na že znižane karte, popusti se ne seštevajo)

golte

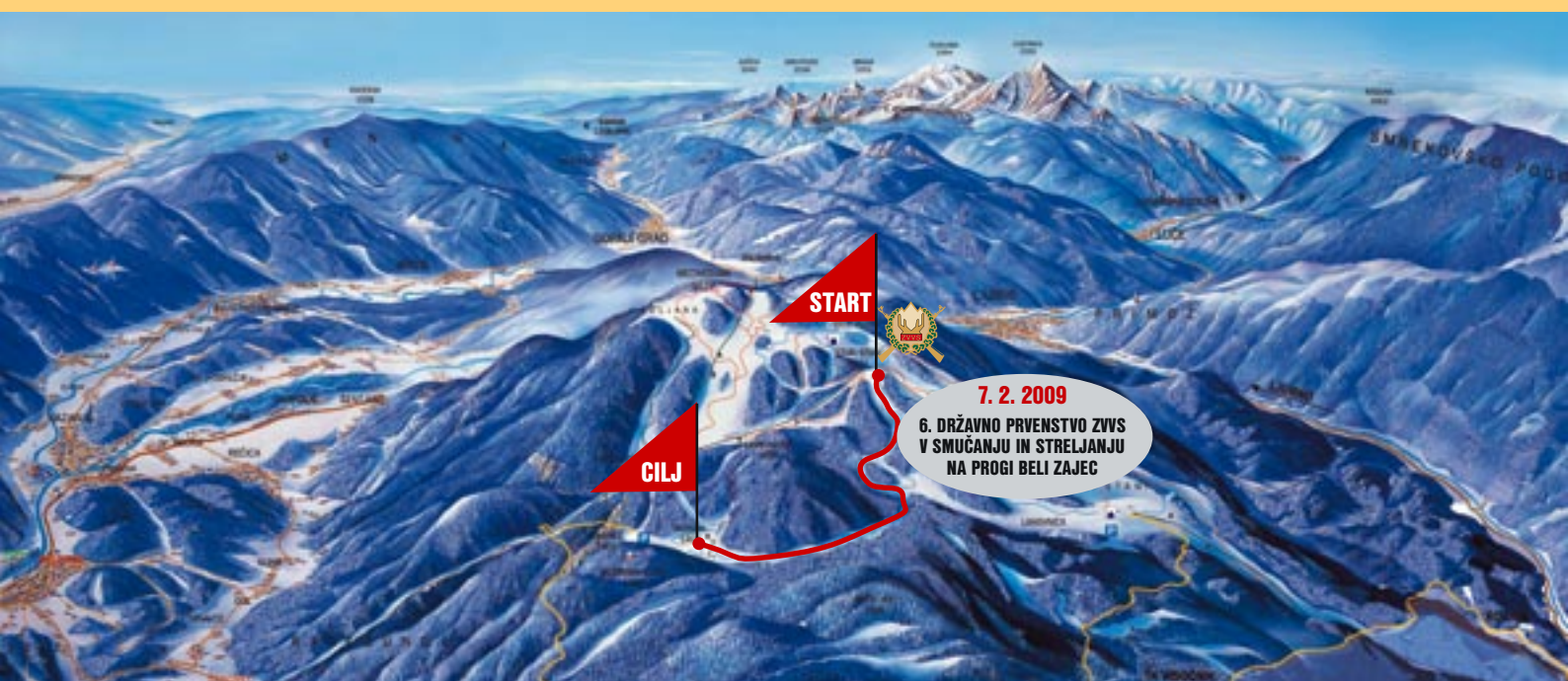
**SMUČARSKI CENTER
GOLTE OBRATUJE**

Izkoristi dan!

Nihalka obratuje od 8.00 do 18.00 (vsako polno uro).
Naprave na smučišču obratujejo od 9.00 do 16.00.

Informacije: Tel.: 03/ 839 12 00 ** info@golte.si

smučarske vozovnice
-10%
za veterane vojne za SLO

HOTEL GOLTE

Počitnice v hotelu na nadmorski višini 1.410 m, tik ob smučišču.

Preverite ponudbo ugodnih
BOOM SKI PAKETOV na www.golte.si!

Informacije in rezervacije: info@golte.si ** 03/ 839 12 00

nastanitev v hotelu
-10%
za veterane vojne za SLO

- **10% popust** na nočitve v hotelu Golte